

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-89-22

Druk nr 2429

Warszawa, 1 lipca 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi projekt ustawy

**- o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny
i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych
innych ustaw.**

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 5 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz członków ich rodzin, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b, d, e lub f Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.²⁾), posiadających prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;
- 2) po art. 7 dodaje się art. 7a i art. 7b w brzmieniu:
„Art. 7a. Posiedzenia zespołów, o których mowa w niniejszej ustawie, oraz inne spotkania, w szczególności dotyczące kwalifikowania dziecka do przysposobienia, dokonywania wstępnej oceny kandydata do przysposobienia dziecka oraz wydawania opinii kwalifikacyjnej kandydata do przysposobienia dziecka, mogą się odbywać z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, ustawę z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, ustawę z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, ustawę z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawę z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw oraz ustawę z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym.

²⁾ Zmiany wymienionej umowy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 187 z 12.06.2020, str. 12, Dz. Urz. UE L 225 z 14.07.2020, str. 53, Dz. Urz. UE L 443 z 30.12.2020, str. 3, Dz. Urz. UE L 43 z 24.02.2022, str. 84 oraz Dz. Urz. UE L 131 z 05.05.2022, str. 9.

Art. 7b. 1. Rodziną wspierającą, kandydatem do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodziną zastępczą, kandydatem do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, osobą prowadzącą rodzinny dom dziecka, rodziną pomocową, kandydatem do przysposobienia dziecka, osobą podejmującą się wspierania działań wychowawczych, o której mowa w art. 96, kierownikiem, dyrektorem, osobą zatrudnioną, osobą świadczącą usługi lub wolontariuszem w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka nie może być osoba, która figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.

2. Informację o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym sprawdza i potwierdza, w odniesieniu do:

- 1) rodzin wspierających i wolontariuszy w placówkach wsparcia dziennego – wójt lub upoważniony przez niego kierownik jednostki organizacyjnej gminy – w celu weryfikacji wymagań dotyczących rodzin wspierających i wolontariuszy w placówkach wsparcia dziennego;
- 2) kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i wolontariuszy w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – organizator rodzinnej pieczy zastępczej – w celu weryfikacji wymagań dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i wolontariuszy w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 3) kandydatów do przysposobienia dziecka – ośrodek adopcyjny – w celu weryfikacji wymagań dotyczących kandydatów do przysposobienia dziecka;
- 4) kierowników, dyrektorów lub innych osób zatrudnionych w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – pracodawca – w celu weryfikacji wymagań dotyczących kierowników, dyrektorów lub innych osób zatrudnionych w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;

- 5) osób świadczących usługi w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – zlecniodawca – w celu weryfikacji wymagań dotyczących osób świadczących usługi w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
 - 6) osób podejmujących się wspierania działań wychowawczych, o których mowa w art. 96, i wolontariuszy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – dyrektor odpowiednio placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – w celu weryfikacji wymagań dotyczących osób podejmujących się wspierania działań wychowawczych, o których mowa w art. 96, i wolontariuszy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.”;
- 3) w art. 12 w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.”;
- 4) w art. 25 w ust. 2:
- a) w pkt 1:
 - lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursem kwalifikacyjnym z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, lub”,
 - dodaje się lit. c w brzmieniu:
„c) na dowolnym kierunku oraz przygotowanie pedagogiczne uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela;”,
 - b) w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
„5) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.”;
- 5) w art. 26:
- a) w ust. 1:
 - w pkt 1 w lit. a:
 - – tiret drugie otrzymuje brzmienie:

- „– na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie, resocjalizacji lub kursem kwalifikacyjnym z zakresu pedagogiki opiekuńczo-wychowawczej, lub”,
- – dodaje się tiret trzecie w brzmieniu:
 - „– na dowolnym kierunku oraz przygotowanie pedagogiczne uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela.”,
- pkt 5 otrzymuje brzmienie:
 - „5) w przypadku opiekuna dziecięcego:
 - a) ukończoną szkołę przygotowującą do pracy w zawodzie opiekuna dziecięcego lub pielęgniarki lub
 - b) wykształcenie wyższe:
 - na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie pedagogiki lub
 - na dowolnym kierunku oraz przygotowanie pedagogiczne uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela.”,
 - b) w ust. 2 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:
 - „4) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.”;
- 6) w art. 27 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Osobą zatrudnioną w placówce wsparcia dziennego, niebędącą kierownikiem lub osobą, o której mowa w art. 26 ust. 1, może być osoba, która:
 - 1) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
 - 2) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.”;
- 7) w art. 30 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1. Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które:
 - 1) nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo;
 - 2) nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.”;
- 8) w art. 35 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku pilnej konieczności, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, możliwe jest umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej, na podstawie umowy zawartej między rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny lub miejsce prowadzenia rodzinnego domu dziecka, z zastrzeżeniem art. 54 ust. 3d i art. 60 ust. 5. O zawartej umowie starosta zawiadamia niezwłocznie sąd.”;

9) w art. 37:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, może przebywać w dotychczasowej rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, za zgodą odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia, jeżeli uczy się:

- 1) w szkole;
- 2) w uczelni;
- 3) u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego;
- 4) na kursach, jeżeli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia.”,

b) dodaje się ust. 3–8 w brzmieniu:

„3. W przypadku odpowiednio rozwiązania albo likwidacji dotychczasowej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, w której przebywa osoba, o której mowa w ust. 2, osoba ta może przebywać w innej niż dotychczasowa rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej za zgodą starosty oraz odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej.

4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej i po osiągnięciu pełnoletności

opuściła dotychczasową rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą albo regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, może jeden raz powrócić, o ile spełnia wymagania określone w ust. 2, do dotychczasowej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej za zgodą starosty oraz odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej.

5. Osoba, której pobyt w rodzinnej pieczy zastępczej ustał w okresie 6 miesięcy przed osiągnięciem przez tę osobę pełnoletności, na skutek śmierci osób tworzących rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka, zwana dalej „osobą niepełnoletnią opuszczającą rodzinną pieczę zastępczą”, może, o ile spełnia wymagania określone w ust. 2, jeden raz powrócić do rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, za zgodą starosty oraz odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej.

6. W przypadku odpowiednio rozwiązania albo likwidacji dotychczasowej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, osoba, o której mowa w ust. 4 lub 5, o ile spełnia wymagania określone w ust. 2, może przebywać w innej niż dotychczasowa rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej za zgodą starosty oraz odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej.

7. Starosta, wydając zgodę, o której mowa w ust. 3–6, bierze pod uwagę w szczególności liczbę wolnych miejsc w pieczy zastępczej oraz konieczność zapewnienia braku negatywnego wpływu pobytu osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, oraz osoby, o której mowa w ust. 5 lub 6, na dzieci umieszczone w danej formie pieczy zastępczej lub na osoby przebywające w danej formie pieczy zastępczej.

8. Informacja w przedmiocie zgody rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, o której mowa odpowiednio w ust. 2–6, oraz informacja w przedmiocie zgody starosty, o której mowa odpowiednio w ust. 3–6, jest wydawana pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej. W przypadku braku zgody dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz braku zgody starosty, o których mowa odpowiednio w ust. 3–6, informacja zawiera pouczenie strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329 i 655).”;

10) w art. 38b ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. W przypadku gdy umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej jest zawarta przez starostę innego powiatu niż starosta powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej, kontrolę sprawuje zarząd powiatu starosty, który zawarł umowę, o której mowa w art. 54 ust. 3a, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 54 ust. 3b, stanowi inaczej.

4. W przypadku gdy rodzinny dom dziecka jest organizowany na terenie innego powiatu, kontrolę sprawuje zarząd powiatu starosty, który organizuje rodzinny dom dziecka lub zleca organizację rodzinnego domu dziecka na podstawie art. 190, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 60 ust. 3, stanowi inaczej.”;

11) po art. 38c dodaje się art. 38d–38f w brzmieniu:

„Art. 38d. 1. Minister właściwy do spraw rodziny tworzy rejestr obejmujący:

- 1) wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, oraz osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, z podziałem na dzieci umieszczone lub przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz na osoby, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, i osoby niepełnoletnie opuszczające rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, przebywające w poszczególnych formach

rodzinnej pieczy zastępczej i poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej;

- 2) wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3) wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe;
- 5) wykaz rodzinnych domów dziecka;
- 6) wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych;
- 7) wykaz osób usamodzielnianych.

2. Rejestr, o którym mowa w ust. 1, jest prowadzony przez starostę, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, marszałka województwa i wojewodę, za pomocą zapewnionego przez ministra właściwego do spraw rodziny systemu teleinformatycznego umożliwiającego prowadzenie tego rejestru, przekazywanie do niego danych, usuwanie z niego danych oraz udostępnianie z niego danych.

3. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6;
- 2) płeć odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6;
- 3) adres miejsca zamieszkania, ze wskazaniem powiatu i województwa, odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6;
- 4) datę i miejsce urodzenia odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6;

- 5) obywatelstwo dziecka;
- 6) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6, w przypadku gdy taki posiadają;
- 7) dotyczące sytuacji prawnej, w szczególności informacje o:
 - a) ograniczeniu rodzicom władzy rodzicielskiej wobec dziecka, ze wskazaniem sądu wydającego postanowienie lub zarządzenie, daty wydania postanowienia lub zarządzenia oraz sygnatury sprawy,
 - b) pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej wobec dziecka, ze wskazaniem sądu wydającego postanowienie, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
 - c) wyrażeniu przez rodziców zgody na przysposobienie dziecka w przyszłości bez wskazania osoby przysposabiającego, ze wskazaniem sądu, przed którym zgoda została wyrażona, oraz daty wyrażenia zgody,
 - d) zawieszeniu rodzicom władzy rodzicielskiej, ze wskazaniem sądu wydającego postanowienie, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
 - e) ustanowieniu opiekuna prawnego dziecka, ze wskazaniem sądu ustanawiającego opiekuna prawnego, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
 - f) zgłoszeniu dziecka do ośrodka adopcyjnego, w tym o dacie zgłoszenia, nazwie, adresie i województwie ośrodka adopcyjnego, do którego dziecko zostało zgłoszone, zakwalifikowaniu lub niezakwalifikowaniu dziecka do przysposobienia krajowego lub międzynarodowego wraz z ich datami;
- 8) dotyczące umieszczenia w pieczy zastępczej odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6, ze wskazaniem:
 - a) w przypadku umieszczenia dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6, w rodzinnej pieczy zastępczej – formy rodzinnej pieczy

- zastępczej, w której zostało umieszczone dziecko lub osoba, województwa, powiatu i adresu odpowiednio zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, powiatu, który zawarł umowę z rodziną zastępczą zawodową, lub powiatu organizującego rodzinny dom dziecka oraz imienia i nazwiska osoby tworzącej rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka,
- b) w przypadku umieszczenia dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6, w instytucjonalnej pieczy zastępczej – formy i typu instytucjonalnej pieczy zastępczej, w której zostało umieszczone dziecko lub osoba, województwa, powiatu, adresu i nazwy odpowiednio placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz imienia i nazwiska osoby kierującej tą placówką lub ośrodkiem,
 - c) podstawy prawnej umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, ze wskazaniem rodzaju aktu, na podstawie którego dziecko zostało umieszczone, organu wydającego ten akt, daty aktu oraz sygnatury – jeżeli akt taki został wydany,
 - d) czy dziecko umieszczone w pieczy zastępczej przebywa w domu pomocy społecznej, specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii zapewniającym całodobową opiekę, specjalnym ośrodku wychowawczym, hospicjum stacjonarnym, oddziale medycyny paliatywnej, areszcie śledczym, schronisku dla nieletnich, zakładzie karnym albo zakładzie poprawczym, ze wskazaniem adresu, powiatu i województwa tej instytucji;
- 9) szczegółowy opis przebiegu pobytu odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6, w pieczy zastępczej, zawierający miejsca pobytu dziecka lub osoby w pieczy zastępczej, daty pobytu, ze wskazaniem daty umieszczenia dziecka lub osoby w pieczy zastępczej po raz pierwszy oraz daty umieszczenia w obecnej formie pieczy zastępczej, daty i przyczyny zmiany miejsca pobytu lub opuszczenia pieczy zastępczej, informacje wynikające z aktów, na podstawie których dziecko lub

- osoba były umieszczane lub opuszczały pieczę zastępczą, oznaczenie organu wydającego te akty, daty aktów oraz sygnatury sprawy;
- 10) dotyczące stanu zdrowia i rozwoju odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6, w tym stanu zdrowia, rozwoju i funkcjonowania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej;
 - 11) imiona i nazwiska oraz numery PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość rodziców odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6;
 - 12) adres miejsca zamieszkania, ze wskazaniem gminy, rodziców dziecka;
 - 13) daty urodzenia rodziców odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6;
 - 14) informacje na temat utrzymywania przez rodzinę biologiczną kontaktów z dzieckiem oraz informacje na temat pracy prowadzonej z rodziną biologiczną dziecka;
 - 15) imiona i nazwiska, daty urodzenia oraz dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu rodzeństwa odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6;
 - 16) powiat obowiązany do finansowania pobytu w pieczy zastępczej odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6;
 - 17) wskazanie, czy finansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej jest zadaniem z zakresu administracji rządowej;
 - 18) gminę obowiązującą do współfinansowania pobytu w pieczy zastępczej odpowiednio dziecka, osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej,

o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoby niepełnoletniej opuszczającej rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6;

- 19) informacje wynikające z przeprowadzonych ocen sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w zakresie, o którym mowa odpowiednio w art. 129 lub art. 136, wraz z datami przeprowadzenia tych ocen;
- 20) datę kolejnej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej;
- 21) informacje dotyczące programu usamodzielnienia, o których mowa w art. 145 ust. 1, ze wskazaniem planowanego powiatu osiedlenia się.

4. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) obywatelstwo;
- 5) adres miejsca zamieszkania, ze wskazaniem powiatu i województwa;
- 6) stan cywilny;
- 7) wykształcenie;
- 8) zawód;
- 9) miejsce pracy;
- 10) źródła i wysokość dochodu;
- 11) warunki mieszkaniowe;
- 12) informacje o datach ważności zaświadczenia lekarskiego oraz opinii, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5;
- 13) oznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który przeprowadził wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 14) wskazanie, czy wstępna kwalifikacja do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka jest pozytywna czy negatywna;
- 15) datę wstępnej kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 16) datę wpisu osoby posiadającej pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka do wykazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, 4 lub 5.

5. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) obywatelstwo;
- 5) adres miejsca zamieszkania, ze wskazaniem powiatu i województwa;
- 6) stan cywilny;
- 7) wykształcenie;
- 8) zawód;
- 9) miejsce pracy;
- 10) źródła i wysokość dochodu;
- 11) warunki mieszkaniowe;
- 12) informacje o datach ważności zaświadczenia lekarskiego oraz opinii, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5;
- 13) zakres ukończonych szkoleń;
- 14) datę wstępnej kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka z oznaczeniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który przeprowadził wstępną kwalifikację;
- 15) datę wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego oraz oznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który wydał zaświadczenie kwalifikacyjne;
- 16) maksymalną liczbę dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, i osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, które można umieścić u danego kandydata zakwalifikowanego do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 17) datę wpisu kandydata zakwalifikowanego do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka do wykazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 lub 5.

6. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;

- 3) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) obywatelstwo;
- 5) adres miejsca zamieszkania, ze wskazaniem powiatu i województwa;
- 6) stan cywilny;
- 7) wykształcenie;
- 8) zawód;
- 9) miejsce pracy;
- 10) źródła i wysokość dochodu;
- 11) warunki mieszkaniowe;
- 12) informacje o datach ważności zaświadczenia lekarskiego oraz opinii, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5;
- 13) zakres ukończonych szkoleń;
- 14) datę wstępnej kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka z oznaczeniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który przeprowadził wstępną kwalifikację;
- 15) datę wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego oraz oznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który wydał zaświadczenie kwalifikacyjne;
- 16) liczbę umieszczonych dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, i osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6;
- 17) informacje o formie rodziny zastępczej, ze wskazaniem, w przypadku rodziny zastępczej zawodowej, czy jest to rodzina zastępcza zawodowa:
 - a) specjalistyczna,
 - b) specjalistyczna sprawująca pieczę zastępczą nad małoletnią matką z dzieckiem,
 - c) specjalistyczna sprawująca pieczę zastępczą nad dzieckiem umieszczonym na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969),
 - d) specjalistyczna sprawująca pieczę zastępczą nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - e) pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego;
- 18) informacje, czy rodzina zastępcza wyraża gotowość do:

- a) pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej sprawującej pieczę zastępczą nad małoletnią matką z dzieckiem,
 - b) pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej sprawującej pieczę zastępczą nad dzieckiem umieszczonym na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,
 - c) pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej sprawującej pieczę zastępczą nad dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności,
 - d) pełnienia funkcji pogotowia rodzinnego,
 - e) sprawowania pieczy zastępczej nad małoletnim umieszczonym w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego za zgodą sądu polskiego;
- 19) informacje wynikające z każdej sporządzonej oceny, o której mowa w art. 134, wraz z datami przeprowadzenia oceny oraz datą, do której ma zostać przeprowadzona kolejna ocena;
 - 20) informację o okresie, na który została zawarta umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej;
 - 21) wskazanie starosty, który zawarł umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej;
 - 22) informację, czy zawarto porozumienie, o którym mowa w art. 54 ust. 3b – w przypadku zawarcia z rodziną zastępczą umowy, o której mowa w art. 54 ust. 3a;
 - 23) informację o zaprzestaniu pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub o rozwiązaniu umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej, w tym o dacie i okresie wypowiedzenia umowy;
 - 24) maksymalną liczbę dzieci, które można umieścić w danej rodzinie zastępczej;
 - 25) oznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej właściwych dla danej rodziny zastępczej.

7. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;

- 4) obywatelstwo;
- 5) adres miejsca zamieszkania, ze wskazaniem powiatu i województwa;
- 6) stan cywilny;
- 7) wykształcenie;
- 8) zawód;
- 9) miejsce pracy;
- 10) źródła i wysokość dochodu;
- 11) warunki mieszkaniowe;
- 12) informacje o datach ważności zaświadczenia lekarskiego oraz opinii, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5;
- 13) zakres ukończonych szkoleń;
- 14) datę wstępnej kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka z oznaczeniem organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który wydał zaświadczenie kwalifikacyjne;
- 15) datę wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego;
- 16) liczbę umieszczonych dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, i osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6;
- 17) informacje wynikające z każdej sporządzonej oceny, o której mowa w art. 134, wraz z datami przeprowadzenia oceny oraz datą, do której ma zostać przeprowadzona kolejna ocena;
- 18) informację o okresie, na który została zawarta umowa o prowadzenie rodzinnego domu dziecka;
- 19) wskazanie odpowiednio starosty lub podmiotu, któremu powiat zlecił organizowanie rodzinnego domu dziecka, który zawarł umowę o prowadzenie rodzinnego domu dziecka;
- 20) informację, czy zawarto porozumienie, o którym mowa w art. 60 ust. 3 – w przypadku gdy rodzinny dom dziecka jest organizowany na terenie powiatu innego niż powiat organizujący rodzinny dom dziecka;
- 21) informację o rozwiązaniu umowy o prowadzenie rodzinnego domu dziecka, w tym o dacie i okresie wypowiedzenia umowy;
- 22) maksymalną liczbę dzieci, które można umieścić w danym rodzinnym domu dziecka;

- 23) oznaczenie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej właściwych dla danego rodzinnego domu dziecka.

8. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, zawiera następujące dane:

- 1) nazwę oraz typ placówki opiekuńczo-wychowawczej, nazwę regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i nazwę interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego;
- 2) adres, ze wskazaniem powiatu i województwa, adres poczty elektronicznej oraz numer telefonu placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego;
- 3) imię, nazwisko i numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość osoby kierującej odpowiednio placówką opiekuńczo-wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo-terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym;
- 4) wynikającą z zezwolenia wydanego przez wojewodę liczbę miejsc w placówce opiekuńczo-wychowawczej, w tym liczbę miejsc przewidzianych dla każdego typu placówki – w przypadku placówki opiekuńczo-wychowawczej łączącej zadania na podstawie art. 101 ust. 3, liczbę miejsc w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej i liczbę miejsc w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 5) liczbę dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, i osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, umieszczonych lub przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej, a w przypadku placówki opiekuńczo-wychowawczej łączącej zadania na podstawie art. 101 ust. 3 – w poszczególnych typach placówek, w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej i w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) liczbę wolnych miejsc w placówce opiekuńczo-wychowawczej, a w przypadku placówki opiekuńczo-wychowawczej łączącej zadania na podstawie art. 101 ust. 3 – w poszczególnych typach placówek, w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej i w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 7) oznaczenie wojewody, który wydał zezwolenie na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego;

- 8) informacje wynikające z porozumienia, o którym mowa w art. 93 ust. 2a – w przypadku prowadzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu;
- 9) informację o likwidacji lub o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

9. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę urodzenia;
- 3) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) adres miejsca zamieszkania, ze wskazaniem powiatu i województwa;
- 5) oznaczenie powiatu obowiązującego do finansowania pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie;
- 6) oznaczenie powiatu właściwego ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej;
- 7) informacje o pieczy zastępczej, w której przebywała po raz ostatni osoba, o której mowa w art. 37 ust. 2–6, w tym o skorzystaniu z uprawnień, o których mowa w art. 37 ust. 4–6, w zakresie:
 - a) w przypadku rodzinnej pieczy zastępczej:
 - wskazania formy rodzinnej pieczy zastępczej,
 - imienia i nazwiska odpowiednio osoby tworzącej rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka,
 - adresu miejsca zamieszkania odpowiednio rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, ze wskazaniem powiatu i województwa,
 - wskazania odpowiednio starosty, który zawarł umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, lub starosty, który organizuje rodzinny dom dziecka,
 - b) w przypadku instytucjonalnej pieczy zastępczej:
 - wskazania formy instytucjonalnej pieczy zastępczej,
 - nazwy odpowiednio placówki opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej,

- adresu odpowiednio placówki opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, ze wskazaniem powiatu i województwa;
 - 8) formy udzielonej pomocy, o której mowa w art. 140 ust. 1;
 - 9) informację o zawieszeniu udzielania pomocy, o której mowa w art. 140 ust. 1;
 - 10) datę zakończenia indywidualnego programu usamodzielnienia.
10. Dane, o których mowa w:
- 1) ust. 3 – do rejestru wprowadza, aktualizuje i usuwa odpowiedni ze względu na miejsce umieszczenia dziecka starosta powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej, a jeżeli z rodziną zastępczą zawarto umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku, o którym mowa w art. 54 ust. 3a – starosta powiatu, który zawarł tę umowę, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 54 ust. 3b, stanowi inaczej, starosta powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania prowadzącego rodzinny dom dziecka, a w przypadku rodzinnego domu dziecka organizowanego na terenie innego powiatu – starosta organizujący rodzinny dom dziecka, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 60 ust. 3, stanowi inaczej, starosta powiatu prowadzącego lub zlecającego prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, marszałek województwa właściwego ze względu na miejsce prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego;
 - 2) ust. 4 – do rejestru wprowadza, aktualizuje i usuwa organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który przeprowadził wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
 - 3) ust. 5 – do rejestru wprowadza, aktualizuje i usuwa organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który zakwalifikował kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
 - 4) ust. 6 – do rejestru wprowadza, aktualizuje i usuwa starosta powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej, a jeżeli z rodziną zastępczą zawarto umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku, o którym mowa w art. 54 ust. 3a – starosta powiatu, który zawarł tę umowę, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 54 ust. 3b, stanowi inaczej;
 - 5) ust. 7 – do rejestru wprowadza, aktualizuje i usuwa starosta powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania prowadzącego rodzinny dom dziecka,

- a w przypadku rodzinnego domu dziecka organizowanego na terenie innego powiatu – starosta organizujący rodzinny dom dziecka, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 60 ust. 3, stanowi inaczej;
- 6) ust. 8 – do rejestru wprowadza, aktualizuje i usuwa:
- a) starosta powiatu prowadzącego lub zlecającego prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej – w zakresie placówek opiekuńczo-wychowawczych,
 - b) marszałek województwa, którego samorząd prowadzi lub zleca prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – w zakresie odpowiednio placówek opiekuńczo-terapeutycznych lub interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych,
 - c) wojewoda właściwy ze względu odpowiednio na powiat prowadzący lub zlecający prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, na samorząd województwa prowadzący lub zlecający prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub na samorząd województwa prowadzący lub zlecający prowadzenie interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – w zakresie wynikającym z zezwolenia na funkcjonowanie odpowiednio placówki lub ośrodka oraz w zakresie danych, o których mowa w ust. 8 pkt 4, 7 i 9, dotyczących tych placówek i ośrodków;
- 7) ust. 9 – do rejestru wprowadza, aktualizuje i usuwa odpowiednio starosta powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie osoby usamodzielnianej, a w zakresie pomocy na zagospodarowanie – starosta powiatu właściwego ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej.

11. Starosta może upoważnić kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, a także, na wniosek kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie, innego pracownika tego centrum do wprowadzania, aktualizowania i usuwania z rejestru danych, o których mowa w ust. 3, 6, 7 i ust. 8 w zakresie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz ust. 9.

12. Marszałek województwa może upoważnić kierownika regionalnego ośrodka polityki społecznej, a także, na wniosek kierownika regionalnego ośrodka polityki społecznej, innego pracownika tego ośrodka do wprowadzania, aktualizowania

i usuwania z rejestru danych, o których mowa w ust. 3 i 8, w zakresie regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

13. Wojewoda może upoważnić kierownika urzędu wojewódzkiego, a także, na wniosek kierownika urzędu wojewódzkiego, innego pracownika tego urzędu do wprowadzania, aktualizowania i usuwania z rejestru danych, o których mowa w ust. 8 pkt 4 i 7, oraz danych w zakresie wynikającym z zezwolenia na prowadzenie odpowiednio placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

14. Starosta, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, marszałek województwa i wojewoda samodzielnie wprowadzają, aktualizują i usuwają z rejestru, o którym mowa w ust. 1, dane, wykorzystując system teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 2.

15. Dane do rejestru wprowadza się i aktualizuje niezwłocznie po powzięciu informacji wymagających wpisu lub aktualizacji.

16. Osoby posiadające wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kandydaci zakwalifikowani do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodziny zastępcze, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka oraz osoby usamodzielniane są obowiązani do informowania odpowiednio organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, starosty powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, starosty powiatu, który zawarł umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku, o którym mowa w art. 54 ust. 3a, starosty, który organizuje rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu, starosty powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie osoby usamodzielnianej albo starosty powiatu właściwego ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej o każdej zmianie danych, o których mowa odpowiednio w ust. 4 pkt 1 i 3–11, ust. 5 pkt 1 i 3–11, ust. 6 pkt 1 i 3–11, ust. 7 pkt 1 i 3–11 i ust. 9 pkt 1, 3 i 4.

Art. 38e. 1. Dane z wykazu, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 1, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych, udostępnia się następującym podmiotom:

- 1) staroście powiatu i marszałkowi województwa, o których mowa w art. 38d ust. 10 pkt 1 – dane dotyczące dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 38d ust. 3, w celu zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej;

- 2) staroście powiatu właściwego do finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3, w celu finansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) staroście powiatu właściwego ze względu na planowane osiedlenie się osoby usamodzielnianej – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1 i 21, w celu zapewnienia pomocy osobom usamodzielnianym;
- 4) staroście powiatu innego niż powiat, o którym mowa w pkt 1 lub 2 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 8 lit. a i b – w zakresie powiatu, na terenie którego dziecko zostało umieszczone odpowiednio w rodzinnej albo instytucjonalnej pieczy zastępczej, oraz pkt 11 w zakresie numeru PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numeru i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość rodziców dziecka, w celu zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej oraz zapewnienia im prawa do zachowania stosunków rodzinnych;
- 5) marszałkowi województwa, innego niż województwo, o którym mowa w pkt 1 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 8 lit. a i b – w zakresie powiatu, na terenie którego dziecko zostało umieszczone odpowiednio w rodzinnej albo instytucjonalnej pieczy zastępczej, oraz pkt 11 w zakresie numeru PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numeru i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość rodziców dziecka, w celu zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej oraz zapewnienia im prawa do zachowania stosunków rodzinnych;
- 6) wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce sprawowania pieczy zastępczej – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3, w celu sprawowania kontroli nad realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej wykonywanych przez jednostki organizacyjne wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz w celu zasięgania informacji o sposobie realizacji zadań w tym zakresie;
- 7) gminie obowiązanej do współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1–18, w celu zapewnienia współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 8) gminie miejsca zamieszkania rodziców dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz podmiotowi prowadzącemu pracę z rodziną dziecka – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 8 lit. a i b – w zakresie powiatu, na terenie którego dziecko zostało umieszczone odpowiednio w rodzinnej albo instytucjonalnej pieczy zastępczej, oraz pkt 11 w zakresie numeru PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru

- PESEL – numeru i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość rodziców dziecka, w celu prowadzenia pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 9) ośrodkowi adopcyjnemu, do którego została zgłoszona informacja uzasadniająca zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3, w celu prowadzenia procedur przysposobienia;
 - 10) sądowi – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3, w celu zapewnienia dziecku pieczy zastępczej, uregulowania sytuacji prawnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz w celu udzielenia albo nieudzielenia zgody na umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego;
 - 11) ministrowi właściwemu do spraw rodziny – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3, w celu monitorowania realizacji niniejszej ustawy;
 - 12) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 i 1265), i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 4 w zakresie daty urodzenia dziecka, pkt 5, pkt 6 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 7 lit. b i e, pkt 8 lit. a w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 9 w zakresie dat pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia rodzinne, osób pobierających świadczenia rodzinne oraz członków ich rodzin;
 - 13) jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej prowadzonym przez jednostki samorządu terytorialnego – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1, 3–5, 8, 10–12, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej oraz członków ich rodzin, a także osób obowiązanych do ponoszenia odpłatności za świadczenia z pomocy społecznej;
 - 14) organowi właściwemu wierzyciela, o którym mowa w art. 2 pkt 10 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205) – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 4 w zakresie daty urodzenia dziecka, pkt 5, pkt 6 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 7 lit. b i e, pkt 9 w zakresie dat pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się

- o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, osób pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz członków ich rodzin;
- 15) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 4 w zakresie daty urodzenia dziecka, pkt 5, pkt 6 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 7 lit. b i e, pkt 8 lit. a i b – w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 9 w zakresie dat pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin;
 - 16) organowi realizującemu świadczenie dobry start – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1, 3, pkt 4 w zakresie daty urodzenia, pkt 5, pkt 6, pkt 7 lit. b i e, pkt 8 lit. a i b – w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 9 w zakresie dat pobytu w pieczy zastępczej, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dobry start, osób pobierających świadczenie dobry start oraz członków ich rodzin;
 - 17) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 3 pkt 1 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 4 w zakresie daty urodzenia dziecka, pkt 5, pkt 6 w zakresie danych dotyczących dziecka, pkt 7 lit. b i e, pkt 9 w zakresie dat pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o rodzinny kapitał opiekuńczy, osób pobierających rodzinny kapitał opiekuńczy oraz członków ich rodzin.
2. Dane z wykazu, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 2, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych, udostępnia się następującym podmiotom:
- 1) organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 2, oraz staroście powiatu właściwego dla tego organizatora – dane, o których mowa w art. 38d ust. 4, w celu zapewnienia tworzenia i zapewnienia funkcjonowania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych oraz w celu zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej;
 - 2) organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej innemu niż organizator rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 2, oraz staroście powiatu innego niż powiat organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 2 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 4 pkt 1, 3 i 13–15, oraz, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 2 –

dane, o których mowa w art. 38d ust. 4 pkt 2 i 4–12, w celu weryfikacji osób posiadających wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;

- 3) wojewodzie właściwemu dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w pkt 1 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 4, w celu sprawowania kontroli nad realizacją zadań z zakresu pieczy zastępczej wykonywanych przez jednostki organizacyjne systemu pieczy zastępczej oraz w celu zasięgania informacji o sposobie realizacji zadań w tym zakresie;
- 4) ministrowi właściwemu do spraw rodziny – dane, o których mowa w art. 38d ust. 4, w celu monitorowania realizacji niniejszej ustawy.

3. Dane z wykazu, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 3, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych, udostępnia się następującym podmiotom:

- 1) organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 3, oraz staroście powiatu właściwego dla tego organizatora – dane, o których mowa w art. 38d ust. 5, w celu zapewnienia tworzenia i zapewnienia funkcjonowania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych oraz w celu zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej;
- 2) organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz staroście powiatu właściwego dla tego organizatora – dane, o których mowa w art. 38d ust. 5, w celu zapewnienia tworzenia i zapewnienia funkcjonowania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych oraz w celu zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej;
- 3) organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej innemu niż organizator rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w pkt 1 lub 2, oraz staroście powiatu innego niż powiat organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w pkt 1 lub 2 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 5 pkt 1, 15–17, oraz, za zgodą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 3 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 5 pkt 2–14, w celu zapewnienia tworzenia i zapewnienia funkcjonowania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych oraz w celu zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej;
- 4) sądowni – dane, o których mowa w art. 38d ust. 5, w celu zapewnienia dziecku rodzinnej pieczy zastępczej oraz w celu udzielenia albo nieudzielenia zgody na

umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego;

- 5) wojewodzie właściwemu dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w pkt 1 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 5, w celu sprawowania kontroli nad realizacją zadań z zakresu pieczy zastępczej wykonywanych przez jednostki organizacyjne systemu pieczy zastępczej oraz w celu zasięgania informacji o sposobie realizacji zadań w tym zakresie;
- 6) ministrowi właściwemu do spraw rodziny – dane, o których mowa w art. 38d ust.5, w celu monitorowania realizacji niniejszej ustawy.

4. Dane z wykazu, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 4, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych, udostępnia się następującym podmiotom:

- 1) staroście powiatu, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 4 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6, w celu zapewnienia tworzenia i zapewnienia funkcjonowania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych oraz w celu zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej;
- 2) staroście powiatu właściwego do finansowania pobytu dziecka w danej rodzinie zastępczej – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6, w celu zapewnienia finansowania pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 3) staroście powiatu innego niż powiat, o którym mowa w pkt 1 lub 2 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6 pkt 1, 13, 15–18 i 24, oraz, za zgodą starosty, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 4 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6 pkt 2, 5, 12, 14 i 20–23, w celu zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej;
- 4) sądowi – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6, w celu zapewnienia dziecku pieczy zastępczej, uregulowania sytuacji prawnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz w celu udzielenia albo nieudzielenia zgody na umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego;
- 5) wojewodzie właściwemu ze względu na powiat, o którym mowa w pkt 1 lub 2 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6, w celu sprawowania kontroli nad realizacją zadań z zakresu pieczy zastępczej wykonywanych przez jednostki organizacyjne systemu pieczy zastępczej oraz w celu zasięgania informacji o sposobie realizacji zadań w tym zakresie;

- 6) ministrowi właściwemu do spraw rodziny – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6, w celu monitorowania realizacji niniejszej ustawy;
- 7) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6 pkt 1, 3 i 5, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie pielęgnacyjne lub świadczenie rodzicielskie, osób pobierających te świadczenia oraz członków ich rodzin;
- 8) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6 pkt 1, 3, 5 i 23, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin;
- 9) organowi realizującemu świadczenie dobry start – dane, o których mowa w art. 38d ust. 6 pkt 1, 3, 5 i 23, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dobry start, osób pobierających świadczenie dobry start oraz członków ich rodzin.

5. Dane z wykazu, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 5, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych, udostępnia się następującym podmiotom:

- 1) staroście powiatu, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 5 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7, w celu zapewnienia tworzenia i zapewnienia funkcjonowania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych oraz w celu zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej;
- 2) staroście powiatu właściwego do finansowania pobytu dziecka w danym rodzinnym domu dziecka – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7, w celu zapewnienia finansowania pobytu dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej;
- 3) staroście powiatu innego niż powiat, o którym mowa w pkt 1 lub 2 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7 pkt 1, 13, 15, 16 i 22, oraz, za zgodą starosty, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 5 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7 pkt 2, 5, 12, 14 i 18–21, w celu zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej;
- 4) sądowi – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7, w celu zapewnienia dziecku pieczy zastępczej, uregulowania sytuacji prawnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz w celu udzielenia albo nieudzielenia zgody na umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego;

- 5) wojewodzie właściwemu ze względu na powiat, o którym mowa w pkt 1 lub 2 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7, w celu sprawowania kontroli nad realizacją zadań z zakresu pieczy zastępczej wykonywanych przez jednostki organizacyjne systemu pieczy zastępczej oraz w celu zasięgania informacji o sposobie realizacji zadań w tym zakresie;
- 6) ministrowi właściwemu do spraw rodziny – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7, w celu monitorowania realizacji niniejszej ustawy;
- 7) organowi właściwemu, o którym mowa w art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7 pkt 1, 3 i 5, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie pielęgnacyjne lub świadczenie rodzicielskie, osób pobierających te świadczenia oraz członków ich rodzin;
- 8) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7 pkt 1, 3, 5 i 21, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin;
- 9) organowi realizującemu świadczenie dobry start – dane, o których mowa w art. 38d ust. 7 pkt 1, 3, 5 i 21, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dobry start, osób pobierających świadczenie dobry start oraz członków ich rodzin.

6. Dane z wykazu, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 6, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych, udostępnia się następującym podmiotom:

- 1) staroście powiatu, marszałkowi województwa i wojewodzie, o których mowa w art. 38d ust. 10 pkt 6 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 8, w celu zapewnienia tworzenia i zapewnienia funkcjonowania instytucjonalnych form pieczy zastępczej;
- 2) staroście powiatu właściwego do finansowania pobytu dziecka w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – dane, o których mowa w art. 38d ust. 8, z wyłączeniem danych dotyczących numeru PESEL oraz numeru i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość, w celu zapewnienia finansowania pobytu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 3) staroście powiatu innego niż powiat, o którym mowa w pkt 1 lub 2 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 8, z wyłączeniem danych dotyczących numeru PESEL oraz

- numeru i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość, w celu zapewnienia dzieciom instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 4) sądowi – dane, o których mowa w art. 38d ust. 8, z wyłączeniem danych dotyczących numeru PESEL oraz numeru i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość, w celu zapewnienia dziecku pieczy zastępczej, uregulowania sytuacji prawnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej i oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej oraz w celu udzielenia albo nieudzielenia zgody na umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego;
 - 5) wojewodzie właściwemu ze względu na powiat, o którym mowa w pkt 1 lub 2 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 8, z wyłączeniem danych dotyczących numeru PESEL oraz numeru i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość, w celu wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, sprawowania kontroli nad realizacją zadań z zakresu pieczy zastępczej wykonywanych przez jednostki organizacyjne systemu pieczy zastępczej oraz w celu zasięgania informacji o sposobie realizacji zadań w tym zakresie;
 - 6) ministrowi właściwemu do spraw rodziny – dane, o których mowa w art. 38d ust. 8, z wyłączeniem danych dotyczących numeru PESEL oraz numeru i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość, w celu monitorowania realizacji niniejszej ustawy;
 - 7) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych i wojewodzie – dane, o których mowa w art. 38d ust. 8 pkt 1–3 i 9, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie wychowawcze, osób pobierających świadczenie wychowawcze oraz członków ich rodzin;
 - 8) organowi realizującemu świadczenie dobry start – dane dotyczące placówki opiekuńczo-wychowawczej i regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, o których mowa w art. 38d ust. 8 pkt 1–3 i 9, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dobry start, osób pobierających świadczenie dobry start oraz członków ich rodzin.

7. Dane z wykazu, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 7, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych, udostępnia się następującym podmiotom:

- 1) staroście powiatu, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 7 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 9, w celu zapewnienia pomocy osobom usamodzielnianym;
- 2) staroście powiatu właściwego ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej – dane, o których mowa w art. 38d ust. 9, w celu zapewnienia pomocy osobom usamodzielnianym;
- 3) wojewodzie właściwemu ze względu na powiat, o którym mowa w pkt 1 lub 2 – dane, o których mowa w art. 38d ust. 9, w celu sprawowania kontroli nad realizacją zadań z zakresu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków oraz w celu zasięgania informacji o sposobie realizacji zadań w tym zakresie;
- 4) ministrowi właściwemu do spraw rodziny – dane, o których mowa w art. 38d ust. 9, w celu monitorowania realizacji niniejszej ustawy;
- 5) jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej prowadzonym przez jednostki samorządu terytorialnego – dane, o których mowa w art. 38d ust. 9 pkt 1–6 i 7 – w zakresie informacji dotyczących pieczy zastępczej w odniesieniu do osoby, która skorzystała z uprawnień, o których mowa w art. 37 ust. 4–6, i pkt 8, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej, osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej oraz członków ich rodzin, a także osób obowiązanych do ponoszenia odpłatności za świadczenia z pomocy społecznej;
- 6) organowi realizującemu świadczenie dobry start – dane, o których mowa w art. 38d ust. 9 pkt 1–4, w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o świadczenie dobry start, osób pobierających świadczenie dobry start oraz członków ich rodzin.

Art. 38f. 1. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 3–9, są przetwarzane przez ministra właściwego do spraw rodziny w celu monitorowania realizacji niniejszej ustawy, przez starostę, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, marszałka województwa i wojewodę – w celu prowadzenia rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1, oraz przez podmioty wymienione w art. 38e w celu, w jakim informacje te zostały im udostępnione.

2. Administratorami danych osobowych, o których mowa w art. 38d ust. 3–9, są starosta, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, marszałek województwa i wojewoda, z tym że administratorem danych osobowych w zakresie zapewnienia, utrzymania i rozwoju systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 38d ust. 2, jest minister właściwy do spraw rodziny.

3. Administrator danych osobowych dokonuje co najmniej raz na rok przeglądu danych osobowych, o których mowa w art. 38d ust. 3–9, i niezwłocznie po dokonaniu przeglądu usuwa dane osobowe, których przetwarzanie nie jest uzasadnione.

4. Podmioty wymienione w art. 38e ust. 1 pkt 2–17 przechowują dane, o których mowa w art. 38d ust. 3, do dnia poddania ich pseudonimizacji, z zastrzeżeniem ust. 20. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 3, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

5. Podmiot, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 1, dokonuje w rejestrze, o którym mowa w art. 38d ust. 1, pseudonimizacji danych, o których mowa w art. 38d ust. 3, niezwłocznie po uchyleniu postanowienia o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej lub opuszczenia pieczy zastępczej przez osobę, o której mowa w art. 37 ust. 2–6. Podmiot ten przechowuje dane, o których mowa w art. 38d ust. 3, w tym dane poddane pseudonimizacji, przez okres:

- 1) miesiąca od dnia ukończenia przez daną osobę 18. roku życia – w przypadku osoby, która nie osiągnęła pełnoletności przebywając w pieczy zastępczej;
- 2) roku od dnia ukończenia przez daną osobę 25. roku życia – w przypadku osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej;
- 3) miesiąca od dnia uprawomocnienia się postanowienia o przysposobieniu dziecka – w przypadku przysposobienia dziecka.

6. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 3, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

7. Starosta wymieniony w art. 38e ust. 2 pkt 1 oraz podmioty wymienione w art. 38e ust. 2 pkt 2–4 przechowują dane, o których mowa w art. 38d ust. 4, do dnia poddania ich pseudonimizacji, z zastrzeżeniem ust. 20. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 4, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

8. Podmiot, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 2, dokonuje w rejestrze, o którym mowa w art. 38d ust. 1, pseudonimizacji danych, o których mowa w art. 38d ust. 4, po upływie 2 lat od dnia przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Podmiot ten przechowuje dane, o których mowa w art. 38d ust. 4, do dnia upływu roku od dnia poddania ich pseudonimizacji. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 4, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

9. Starosta wymieniony w art. 38e ust. 3 pkt 1 oraz podmioty wymienione w art. 38e ust. 3 pkt 2–6 przechowują dane, o których mowa w art. 38d ust. 5, do dnia poddania ich pseudonimizacji, z zastrzeżeniem ust. 20. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 5, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

10. Podmiot, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 3, dokonuje w rejestrze, o którym mowa w art. 38d ust. 1, pseudonimizacji danych, o których mowa w art. 38d ust. 5, niezwłocznie po utracie ważności zaświadczenia kwalifikacyjnego wydanego kandydatowi do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub wykreślenia, na podstawie art. 45 ust. 3, kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka z rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 3. Podmiot ten przechowuje dane, o których mowa w art. 38d ust. 5, do dnia upływu roku od dnia poddania ich pseudonimizacji. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 5, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

11. Podmioty wymienione w art. 38e ust. 4 pkt 2–9 przechowują dane, o których mowa w art. 38d ust. 6, do dnia poddania ich pseudonimizacji, z zastrzeżeniem ust. 20. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 6, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

12. Podmiot, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 4, dokonuje w rejestrze, o którym mowa w art. 38d ust. 1, pseudonimizacji danych, o których mowa w art. 38d ust. 6, niezwłocznie po opuszczeniu, przez ostatnie powierzone dziecko, danej rodziny zastępczej, a w przypadku gdy w rodzinie zastępczej przebywa osoba, która osiągnęła pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoba niepełnoletnia opuszczająca rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6 – niezwłocznie po ukończeniu 25. roku życia przez tę osobę. Podmiot ten przechowuje dane, o których mowa w art. 38d ust. 6, do dnia upływu roku od dnia poddania ich pseudonimizacji. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 6, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

13. Podmioty wymienione w art. 38e ust. 5 pkt 2–9 przechowują dane, o których mowa w art. 38d ust. 7, do dnia poddania ich pseudonimizacji, z zastrzeżeniem ust. 20. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 7, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

14. Podmiot, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 5, dokonuje w rejestrze, o którym mowa w art. 38d ust. 1, pseudonimizacji danych, o których mowa w art. 38d ust. 7, niezwłocznie po rozwiązaniu umowy z prowadzącym rodzinny dom dziecka. Podmiot ten przechowuje dane, o których mowa w art. 38d ust. 7, do dnia upływu roku od dnia poddania ich pseudonimizacji. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 7, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

15. Podmioty wymienione w art. 38e ust. 6 pkt 1–6 przechowują dane, o których mowa w art. 38d ust. 8 pkt 1, 2 i 4–9, do dnia likwidacji odpowiednio placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 8 pkt 1, 2 i 4–9, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

16. Podmioty wymienione w art. 38e ust. 6 pkt 1–6 przechowują dane, o których mowa w art. 38d ust. 8 pkt 3, przez okres kierowania przez osobę, o której mowa w art. 38d ust. 8 pkt 3, odpowiednio placówką opiekuńczo-wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo-terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 8 pkt 3, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

17. Podmioty wymienione w art. 38e ust. 6 pkt 7 i 8 przechowują dane, o których mowa w art. 38d ust. 8 pkt 1 i 2 – w zakresie adresu placówki opiekuńczo-wychowawczej i regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, pkt 3 i 9, przez okres 10 lat od dnia zaprzestania udzielania świadczenia, o którym mowa odpowiednio w art. 38e ust. 6 pkt 7 i 8, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym świadczenie nie zostało przyznane, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie świadczenia stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku o ustalenie prawa do świadczenia bez rozpatrzenia. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 8 pkt 1 i 2 – w zakresie adresu placówki opiekuńczo-wychowawczej i regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, pkt 3 i 9, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

18. Podmioty wymienione w art. 38e ust. 7 pkt 3–6 przechowują dane, o których mowa w art. 38d ust. 9, do dnia poddania ich pseudonimizacji, z zastrzeżeniem ust. 20. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 9, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

19. Podmiot, o którym mowa w art. 38d ust. 10 pkt 7, dokonuje w rejestrze, o którym mowa w art. 38d ust. 1, pseudonimizacji danych, o których mowa w art. 38d ust. 9, niezwłocznie po osiągnięciu przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia. Podmiot ten przechowuje dane, o których mowa w art. 38d ust. 9, do dnia upływu roku od dnia poddania ich pseudonimizacji. Dane, o których mowa w art. 38d ust. 9, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

20. Minister właściwy do spraw rodziny w celu zapewnienia, utrzymania i rozwoju systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 38d ust. 2, przechowuje dane, o których mowa w art. 38d ust. 3–9, do dnia usunięcia ich przez podmioty, o których mowa w art. 38d ust. 10.

21. Zabezpieczenia stosowane przez administratorów danych w celu ochrony danych osobowych polegają co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
 - 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy.”;
- 12) w art. 42 w ust. 1 w pkt 7 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 8 w brzmieniu:
„8) nie figurują w bazie danych Rejestru Sprawców Przeprowadzenia na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.”;
- 13) art. 43 otrzymuje brzmienie:

„Art. 43. 1. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, na wniosek kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, przeprowadza na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2, wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Pozytywna wstępna kwalifikacja jest ważna przez okres 2 lat od dnia jej przeprowadzenia.

2. Po przeprowadzeniu wstępnej kwalifikacji kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej sporządza dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji, który zawiera w szczególności datę przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji oraz wskazanie, czy wstępna kwalifikacja

jest pozytywna czy negatywna. Dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji jest wydawany pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej.

3. W przypadku gdy wstępna kwalifikacja kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka jest negatywna, w dokumencie potwierdzającym przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji organizator rodzinnej pieczy zastępczej szczegółowo uzasadnia przyczyny negatywnej wstępnej kwalifikacji i wskazuje obszary wymagające poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

4. Wstępna kwalifikacja, o której mowa w ust. 1, jest przeprowadzana przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

5. Wstępna kwalifikacja, o której mowa w ust. 1, może być przeprowadzana przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej innego niż organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, jeżeli:

- 1) organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka nie przeprowadził w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, wstępnej kwalifikacji kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub
- 2) organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wyraził zgodę na przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji danego kandydata przez innego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, lub

3) organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka negatywnie wstępnie zakwalifikował danego kandydata; organizator rodzinnej pieczy zastępczej inny niż organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka nie może przeprowadzić wstępnej kwalifikacji, o której mowa w ust. 1, jeżeli od dnia przeprowadzenia negatywnej wstępnej kwalifikacji upłynęło więcej niż 2 lata.

6. W przypadku gdy wstępna kwalifikacja, o której mowa w ust. 1, jest przeprowadzana przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej innego niż organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, organizator rodzinnej pieczy zastępczej może zasięgnąć opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka co do spełniania warunku, o którym mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej inny niż organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka w celu weryfikacji spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 7, może wykonywać swoje obowiązki na terenie powiatu miejsca zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

7. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kieruje tego kandydata, na jego wniosek, na szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1.

8. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, jest obowiązany do

zorganizowania szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 7.”;

14) art. 45 otrzymuje brzmienie:

„Art. 45. 1. Na wniosek kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, posiadającego świadectwo ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wydaje zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia tego szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1–3.

2. Zaświadczenie kwalifikacyjne jest ważne 2 lata od dnia jego wydania i stanowi podstawę wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 3.

3. W przypadku gdy kandydat do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka przestanie spełniać warunki, o których mowa w art. 42 ust. 1–3, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, stwierdza nieaktualność wydanego zaświadczenia kwalifikacyjnego i wykreśla kandydata niezwłocznie z rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 3, oraz zawiadamia go o tym pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej, podając jednocześnie uzasadnienie, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

4. W przypadku odmowy wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 1, odmowa ta wydawana jest pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej, ze szczegółowym uzasadnieniem przyczyn odmowy i ewentualnym wskazaniem obszarów wymagających poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.”;

15) po art. 45 dodaje się art. 45a w brzmieniu:

„Art. 45a. Kandydaci zakwalifikowani do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodziny zastępcze zawodowe, rodziny zastępcze niezawodowe i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka są obowiązani do przedstawiania, co 2 lata, odpowiednio organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, który przeprowadził wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, staroście powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, staroście powiatu, który zawarł umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku, o którym mowa w art. 54 ust. 3a, albo staroście, który organizuje rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu, zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej, oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionej przez psychologa.”;

16) uchyla się art. 46;

17) w art. 53 w ust. 1 wyrazy „dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2” zastępuje się wyrazami „dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, oraz osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6”;

18) w art. 54:

a) w ust. 3 pkt 12a otrzymuje brzmienie:

„12a) wysokość kosztów utrzymania i eksploatacji, w tym bieżącej konserwacji, lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym ma być pełniona funkcja rodziny zastępczej;”;

b) ust. 3b i 3c otrzymują brzmienie:

„3b. W przypadku, o którym mowa w ust. 3a, starosta, który zamierza zawrzeć umowę z rodziną zastępczą albo zawarł już taką umowę, może zawrzeć porozumienie ze starostą powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej.

3c. Porozumienie, o którym mowa w ust. 3b, może określać, że zadania związane z funkcjonowaniem rodziny zastępczej zawodowej, w tym dotyczące

organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, porozumień, o których mowa w art. 191 ust. 5a, przyznawania świadczeń i dodatków przysługujących rodzinie zastępczej zawodowej i finansowania rodziny zastępczej zawodowej, wykonuje powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej.”,

c) po ust. 3c dodaje się ust. 3d w brzmieniu:

„3d. Zadania związane z funkcjonowaniem rodziny zastępczej zawodowej, z którą starosta zawarł umowę, o której mowa w ust. 3a, w tym dotyczące organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, porozumień, o których mowa w art. 191 ust. 5a, przyznawania świadczeń i dodatków przysługujących rodzinie zastępczej zawodowej i finansowania rodziny zastępczej zawodowej, wykonuje powiat starosty, który zawarł umowę, chyba że porozumienie, o którym mowa w ust. 3b, stanowi inaczej.”,

d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Umowa ulega rozwiązaniu, w przypadku gdy rodzina zastępcza zawodowa zmieni miejsce sprawowania pieczy zastępczej, opuszczając terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub powiat miejsca zamieszkania, chyba że:

- 1) starosta, który podpisał z rodziną zastępczą umowę, o której mowa w art. 54 ust. 1 lub 2, postanowi inaczej lub
- 2) zmiana miejsca sprawowania pieczy zastępczej jest związana z wyjazdem wakacyjnym.”,

e) po ust. 7 dodaje się ust. 7a i 7b w brzmieniu:

„7a. W przypadku, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, starosta, który zawarł umowę z rodziną zastępczą, może zawrzeć ze starostą powiatu właściwego ze względu na nowe miejsce zamieszkania rodziny zastępczej zawodowej porozumienie, które może określać, że zadania związane z funkcjonowaniem rodziny zastępczej zawodowej, w tym dotyczące organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, porozumień, o których mowa w art. 191 ust. 5 i 5a, przyznawania świadczeń i dodatków przysługujących rodzinie zastępczej zawodowej i finansowania rodziny zastępczej zawodowej, wykonuje powiat starosty właściwego ze względu na nowe miejsce zamieszkania rodziny zastępczej zawodowej.

7b. W przypadku odmowy zawarcia przez starostę umowy, o której mowa w ust. 2, odmowa ta wydawana jest pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej, ze szczegółowym uzasadnieniem przyczyn odmowy.”;

19) w art. 55 po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Kandydat spełniający warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka składa wniosek, o którym mowa w ust. 1, do starosty powiatu, którego organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydał mu zaświadczenie kwalifikacyjne, o którym mowa w art. 45 ust. 1.

1b. W przypadku gdy starosta powiatu, o którym mowa w ust. 1a, nie zawarł z kandydatem do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, umowy o utworzeniu odpowiednio rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnego domu dziecka, kandydat spełniający warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka może złożyć wniosek, o którym mowa w ust. 1, do starosty powiatu innego niż powiat, o którym mowa w ust. 1a.”;

20) w art. 60:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Rodzinny dom dziecka może być organizowany na terenie powiatu innego niż powiat organizujący rodzinny dom dziecka.”,

b) dodaje się ust. 3–5 w brzmieniu:

„3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, starosta powiatu, który organizuje rodzinny dom dziecka lub zleca realizację tego zadania na podstawie art. 190, może zawrzeć porozumienie ze starostą powiatu, na terenie którego organizowany jest rodzinny dom dziecka.

4. Porozumienie, o którym mowa w ust. 3, może określać, że zadania związane z funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka, w tym dotyczące organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, porozumień, o których mowa w art. 191 ust. 5a, przyznawania świadczeń i dodatków przysługujących prowadzącemu rodzinny dom dziecka i finansowania rodzinnego domu dziecka, wykonuje powiat właściwy ze względu na miejsce organizacji rodzinnego domu dziecka.

5. Zadania związane z funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka, w tym dotyczące organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, porozumień, o których mowa w art. 191 ust. 5a, przyznawania świadczeń i dodatków przysługujących prowadzącemu rodzinny dom dziecka i finansowania rodzinnego domu dziecka, wykonuje powiat starosty, który organizuje rodzinny dom dziecka lub zleca

realizację tego zadania na podstawie art. 190, chyba że porozumienie, o którym mowa w ust. 3, stanowi inaczej.”;

- 21) w art. 61 w ust. 1, w art. 67 w ust. 2 i 3 oraz w art. 95 w ust. 3 i 4 wyrazy „dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2” zastępuje się wyrazami „dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, oraz osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6”;
- 22) w art. 61a dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W przypadku odmowy zawarcia przez starostę umowy, w sytuacji, o której mowa w ust. 2, odmowa ta wydawana jest pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej, ze szczegółowym uzasadnieniem przyczyn odmowy.”;
- 23) w art. 62 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przepisy art. 54 ust. 7 i 7a stosuje się odpowiednio.”;
- 24) w art. 64 w ust. 5 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.”;
- 25) w art. 75 w ust. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) wysokość wynagrodzeń, o których mowa w art. 85 ust. 6 i 7, przysługujących rodzinie pomocowej oraz sposób wypłaty.”;
- 26) w art. 76 w ust. 4 w pkt 17 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 18 w brzmieniu:

„18) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie.”;
- 27) w art. 78 w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym;

6) daje rękojmię należytej realizacji zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.”;
- 28) w art. 82:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje świadczenie, o którym mowa w art. 80 ust. 1, oraz dodatki, o których mowa w art. 81,

- również po osiągnięciu przez dziecko pełnoletności, jeżeli nadal przebywa w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, na zasadach określonych w art. 37 ust. 2–6.”,
- b) w ust. 1b w pkt 1 i 2 wyrazy „osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2” zastępuje się wyrazami „osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoba niepełnoletnia opuszczająca rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6”;
- 29) w art. 83 w ust. 2 i 3a, w art. 84 w pkt 1 wyrazy „dzieci i osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2” zastępuje się wyrazami „dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, oraz osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6”;
- 30) w art. 85:
- a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
- „1. Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż kwota 3100 zł.
2. Rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje miesięczne wynagrodzenie nie niższe niż 124% kwoty, o której mowa w ust. 1.”,
- b) w ust. 4 wyrazy „dziecko lub osobę, która osiągnęła pełnoletność, przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2” zastępuje się wyrazami „dziecko, osobę, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osobę niepełnoletnią opuszczającą rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6”;
- c) ust. 6–8 otrzymują brzmienie:
- „6. Rodzina zastępcza zawodowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż 20% otrzymywanego miesięcznie wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
7. Rodzina zastępcza niezawodowa oraz małżonkowie lub osoba, o których mowa w art. 74 ust. 1 pkt 2, za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej

otrzymują miesięczne wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż 20% kwoty, o której mowa w ust. 1.

8. Wynagrodzenia za czas sprawowania funkcji rodziny pomocowej, o których mowa w ust. 6 i 7, przysługują w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka w danym miesiącu kalendarzowym.”;

31) w art. 86:

- a) uchyla się ust. 1,
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kwoty, o których mowa w art. 54, art. 62, art. 75, art. 80 ust. 1 i art. 81, podlegają waloryzacji wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, od dnia 1 czerwca roku kalendarzowego następującego po roku kalendarzowym, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie od roku kalendarzowego, w którym była przeprowadzona ostatnio waloryzacja, przekroczył 105%.”;

32) w art. 87:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Świadczenia i dodatki, o których mowa w art. 80 ust. 1 i art. 81, przyznaje się od dnia:

- 1) faktycznego umieszczenia dziecka odpowiednio w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka do dnia faktycznego opuszczenia przez dziecko lub osobę, o której mowa w art. 37 ust. 2 i 3, rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka;
- 2) od którego osoba, o której mowa w art. 37 ust. 4–6, przebywa odpowiednio w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, nie wcześniej jednak niż od dnia wyrażenia przez starostę oraz odpowiednio rodzinę zastępczą lub prowadzącego rodzinny dom dziecka zgód, o których mowa odpowiednio w art. 37 ust. 4–6.”;

- b) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W przypadku gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka nie ponosi kosztów utrzymania dziecka lub osoby, o której mowa w art. 37 ust. 2–6, w związku z ich pobytem w:”;

- c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W przypadku gdy świadczenia oraz dodatki, o których mowa w art. 80 ust. 1 oraz art. 81, przysługują rodzinie zastępczej lub prowadzącemu rodzinny dom dziecka za niepełny miesiąc kalendarzowy, świadczenia oraz dodatki wypłaca się w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka lub osoby, o której mowa w art. 37 ust. 2–6, w danym miesiącu kalendarzowym.”;

33) w art. 88 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, rodzina zastępcza, rodzina pomocowa oraz prowadzący rodzinny dom dziecka składają w powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania, z zastrzeżeniem art. 54 ust. 3d i art. 60 ust. 5.”;

34) w art. 93 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Placówka opiekuńczo-wychowawcza może być prowadzona na terenie innego powiatu na zasadzie porozumienia zawartego między starostą powiatu, który prowadzi placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub zleca realizację tego zadania na podstawie art. 190, a starostą powiatu, na terenie którego prowadzona jest placówka opiekuńczo-wychowawcza. Porozumienie może określać, że zadania związane z funkcjonowaniem placówki opiekuńczo-wychowawczej, w tym dotyczące porozumień, o których mowa w art. 191 ust. 5, przyznawania środków finansowych i finansowania placówki opiekuńczo-wychowawczej, wykonuje powiat starosty, który prowadzi placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub zleca realizację tego zadania na podstawie art. 190.”;

35) w art. 95 w ust. 3a wyrazy „dziecko lub osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2” zastępuje się wyrazami „dziecko lub osoba, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o której mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, lub osoba niepełnoletnia opuszczająca rodzinną pieczę zastępczą, o której mowa w art. 37 ust. 5 i 6”;

36) w art. 97 w ust. 3 po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym;”;

37) w art. 98:

a) w ust. 1 w pkt 1:

– lit. a i b otrzymują brzmienie:

„a) na kierunku pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, praca socjalna, nauki o rodzinie lub na innym kierunku, którego program

- obejmuje resocjalizację, pracę socjalną, pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą, albo
- b) na dowolnym kierunku, uzupełnione studiami podyplomowymi w zakresie psychologii, pedagogiki, nauk o rodzinie lub resocjalizacji, albo”,
- dodaje się lit. c w brzmieniu:
- „c) na dowolnym kierunku oraz przygotowanie pedagogiczne uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela;”;
- b) w ust. 3 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
- „3a) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym;”;
- 38) w art. 106:
- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, interwencyjnego i specjalistyczno-terapeutycznego mogą być tworzone tylko w przypadku, gdy:
- 1) utworzenie nowej placówki opiekuńczo-wychowawczej lub przekształcenie istniejącej placówki opiekuńczo-wychowawczej nie spowoduje zwiększenia liczby miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie danego powiatu albo
- 2) jest to umotywowane szczególnymi potrzebami lokalnymi.”;
- b) w ust. 4:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Wojewoda, na wniosek podmiotu występującego o zezwolenie, może wydać zezwolenie, jeżeli podmiot ten.”;
- w pkt 2 w lit. i kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. j w brzmieniu:
- „j) opinię Rzecznika Praw Dziecka o zasadności utworzenia placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego – w przypadku, o którym mowa w ust. 1a pkt 2.”;
- c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
- „5a. Wojewoda, wydając zezwolenie na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, kieruje się dobrem dziecka oraz przesłankami wskazującymi na brak możliwości zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej, mimo

podejmowanych działań na rzecz pozyskania kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.”,

d) po ust. 7 dodaje się ust. 7a w brzmieniu:

„7a. W zezwoleniu wojewoda określa liczbę miejsc w placówce opiekuńczo-wychowawczej, w tym liczbę miejsc przewidzianych dla każdego typu placówki – w przypadku placówki opiekuńczo-wychowawczej łączącej zadania na podstawie art. 101 ust. 3.”;

39) w art. 109 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. W regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej można umieścić, w tym samym czasie, łącznie nie więcej niż 30 dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, oraz osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6.

3. Wojewoda, uwzględniając specyfikę i zadania regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, może zezwolić na umieszczenie większej liczby dzieci, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, oraz osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, nie więcej jednak niż 45.”;

40) w art. 113 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Do regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych przepisy art. 93 ust. 4, art. 94, art. 95 ust. 5, art. 96–100, art. 106 ust. 1–2, ust. 2a pkt 1–8 i ust. 3–7 i 8–11, art. 107 i art. 108 stosuje się odpowiednio.

2. Do interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych przepisy art. 93 ust. 4, art. 94, art. 95 ust. 5, art. 96–100, art. 106 ust. 1–2, ust. 2a pkt 1–7 i ust. 3–7 i 8–11, art. 107, art. 108 oraz art. 110 stosuje się odpowiednio.”;

41) po art. 121a dodaje się art. 121b w brzmieniu:

„Art. 121b. 1. Jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa dzieci lub osób zatrudnionych lub ochrony mienia, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym może zostać wprowadzony szczególny nadzór nad pomieszczeniami placówki albo ośrodka lub terenem wokół placówki albo ośrodka w postaci środków technicznych umożliwiających rejestrację obrazu (monitoring).

2. Monitoring może zostać wprowadzony przez dyrektora:

- 1) placówki opiekuńczo-wychowawczej – w uzgodnieniu odpowiednio ze starostą albo kierownikiem podmiotu, któremu powiat zlecił prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej;
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej – w uzgodnieniu odpowiednio z marszałkiem województwa albo kierownikiem podmiotu, któremu samorząd województwa zlecił prowadzenie regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej;
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – w uzgodnieniu odpowiednio z marszałkiem województwa albo kierownikiem podmiotu, któremu samorząd województwa zlecił prowadzenie interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

3. Monitoring nie stanowi środka nadzoru nad jakością wykonywania pracy przez pracowników placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

4. Monitoring nie obejmuje pokoi mieszkalnych dzieci, pomieszczeń, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, pomieszczeń, w których dzieciom jest udzielana pomoc psychologiczno-pedagogiczna, pomieszczeń przeznaczonych do odpoczynku i rekreacji dzieci lub osób zatrudnionych, pomieszczeń sanitarnohigienicznych, gabinetu profilaktyki zdrowotnej, szatni i przebieralni.

5. Nagrania obrazu zawierające dane osobowe dzieci, osób zatrudnionych i innych osób, które w wyniku tych nagrań można zidentyfikować, placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna lub interwencyjny ośrodek preadopcyjny przetwarza wyłącznie w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieci lub osób zatrudnionych lub ochrony mienia w tych jednostkach i przechowuje przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące od dnia nagrania.

6. W przypadku gdy dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego powziął wiadomość, że nagrania obrazu mogą stanowić dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie prawa, termin określony w ust. 5 ulega przedłużeniu do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Nagrania te są przekazywane właściwemu organowi prowadzącemu postępowanie.

7. Po upływie okresów, o których mowa w ust. 5 lub 6, uzyskane w wyniku monitoringu nagrania obrazu zawierające dane osobowe dzieci, osób zatrudnionych i innych osób, które w wyniku tych nagrań można zidentyfikować, podlegają zniszczeniu, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej.

8. Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego informuje dzieci i osoby zatrudnione w placówce albo ośrodku o wprowadzeniu monitoringu, w sposób przyjęty w danej placówce albo ośrodku, nie później niż 14 dni przed uruchomieniem monitoringu.

9. Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego przed dopuszczeniem osoby do wykonywania obowiązków służbowych informuje ją na piśmie o stosowaniu monitoringu.

10. W przypadku wprowadzenia monitoringu dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oznacza pomieszczenia i teren monitorowany w sposób widoczny i czytelny, za pomocą odpowiednich znaków lub ogłoszeń dźwiękowych, nie później niż dzień przed jego uruchomieniem.

11. Dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektor regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego uzgadnia odpowiednio ze starostą albo z marszałkiem województwa, albo z odpowiednim podmiotem, o którym mowa w ust. 2, a następnie wprowadza środki techniczne i organizacyjne w celu ochrony przechowywanych nagrań obrazu oraz danych osobowych dzieci, osób zatrudnionych i innych osób, które w wyniku tych nagrań można zidentyfikować, uzyskanych z monitoringu.”;

42) w art. 131 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Po dokonaniu oceny sytuacji dziecka organizator rodzinnej pieczy zastępczej formułuje na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazuje ją do właściwego sądu oraz ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.”;

43) w art. 138 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka zespół formułuje na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyła go do sądu oraz ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.”;

44) w art. 141 w ust. 2 w pkt 2 wyrazy „w art. 37 ust. 2” zastępuje się wyrazami „w art. 37 ust. 2–6”;

45) w art. 145:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Opiekunem usamodzielnienia może być osoba tworząca rodzinę zastępczą, prowadząca rodzinny dom dziecka, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, osoba będąca w placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej wychowawcą lub psychologiem, pracownik organizacji pozarządowej w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub inna osoba wyznaczona przez tę organizację do pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia, lub inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą i zaakceptowana przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.”,

b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Osoba usamodzielniana wspólnie z opiekunem usamodzielnienia:

- 1) może dokonać, w przypadku zmiany sytuacji życiowej tej osoby,
- 2) dokonuje, w przypadkach, o których mowa w art. 37 ust. 4–6, po uzyskaniu zgody starosty oraz zgody odpowiednio rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej

– zmian w indywidualnym programie usamodzielnienia.”,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Zmiany indywidualnego programu usamodzielnienia wymagają zatwierdzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie.”;

46) po art. 152 dodaje się art. 152a w brzmieniu:

„Art. 152a. W przypadku gdy osoba usamodzielniana przebywa w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej na zasadach określonych w art. 37 ust. 4–6, pomoc, o której mowa w art. 140 ust. 1, ulega zawieszeniu do dnia opuszczenia odpowiednio rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-

wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej. Zawieszenie pomocy, o której mowa w art. 140 ust. 1, następuje z urzędu, w drodze decyzji.”;

47) po art. 155 dodaje się art. 155a w brzmieniu:

„Art. 155a. 1. Minister właściwy do spraw rodziny zapewnia system teleinformatyczny służący do prowadzenia procedur dotyczących spraw z zakresu przysposobienia dziecka i umożliwia dostęp do tego systemu marszałkom województw oraz ośrodkom adopcyjnym – w celu realizacji ich zadań w zakresie procedur dotyczących spraw z zakresu przysposobienia dziecka, a także wojewodzie i zarządowi województwa – w celu kontroli zapewnienia odpowiedniej jakości prowadzonych procedur przysposobienia.

2. Administratorami danych osobowych przetwarzanych w systemie, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) minister właściwy do spraw rodziny w zakresie utrzymania systemu, zapewnienia ochrony danych osobowych w nim zawartych, monitorowania realizacji zadań z wykonywania ustawy, wydawania opinii, o których mowa w art. 164 ust. 11, oraz wykonywania zadań organu centralnego, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9;
- 2) ośrodek adopcyjny w zakresie prowadzenia procedur adopcyjnych i przetwarzanych danych osobowych;
- 3) marszałek województwa w zakresie nadawania i cofania uprawnień dostępu do systemu ośrodkom adopcyjnym.

3. Zabezpieczenia stosowane przez administratorów danych w celu ochrony danych osobowych polegają co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy.

4. Podmiot, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, dokonuje w systemie, o którym mowa w ust. 1, pseudonimizacji danych dziecka niezwłocznie po utracie przez dziecko kwalifikacji do przysposobienia. Podmiot ten przechowuje dane, w tym dane poddane pseudonimizacji, przez okres roku od dnia ukończenia przez daną osobę 18. roku życia. Dane usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

5. Podmiot, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, dokonuje w systemie, o którym mowa w ust. 1, pseudonimizacji danych kandydatów do przysposobienia dziecka niezwłocznie

po utracie ważności pozytywnej opinii kwalifikacyjnej wydanej kandydatom do przysposobienia dziecka, wydaniu kandydatom do przysposobienia dziecka negatywnej opinii kwalifikacyjnej lub rezygnacji przez kandydatów do przysposobienia dziecka z udziału w procedurze adopcyjnej. Podmiot ten przechowuje dane, w tym dane poddane pseudonimizacji, przez okres roku od dnia poddania ich pseudonimizacji. Dane usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

6. Minister właściwy do spraw rodziny, marszałek województwa, wojewoda i zarząd województwa przechowują dane dzieci i kandydatów do przysposobienia dziecka, do dnia poddania ich pseudonimizacji zgodnie z odpowiednio ust. 4 lub 5, z zastrzeżeniem ust. 7. Dane dzieci i kandydatów do przysposobienia dziecka usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania.

7. Minister właściwy do spraw rodziny w celu zapewnienia, utrzymania i rozwoju systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, przechowuje dane dzieci i kandydatów do przysposobienia dziecka do dnia usunięcia ich przez podmiot, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.”;

48) w art. 157 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 2 i dodaje się ust. 1 w brzmieniu:

„1. Godziny pracy ośrodka adopcyjnego uwzględniają konieczność świadczenia usług przez ośrodek adopcyjny również w godzinach popołudniowych, co najmniej raz w tygodniu, lub w co najmniej jedną sobotę w miesiącu.”;

49) w art. 158 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.”;

50) w art. 159 w ust. 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) posiada co najmniej roczne doświadczenie w zakresie pracy z dzieckiem lub rodziną.”;

b) w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym.”;

51) w art. 161:

a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i c, jest prowadzona z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 155a ust. 1.”;

b) w ust. 2:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Ośrodek adopcyjny, realizując wynikające z niniejszej ustawy zadania związane z prowadzeniem procedur przysposobienia, przetwarza informacje dotyczące kandydatów do przysposobienia dziecka w następującym zakresie:”,
- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) adres miejsca zamieszkania i zwykłego pobytu;”,
- po pkt 3 dodaje się pkt 3a i 3b w brzmieniu:
„3a) data urodzenia;
3b) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i seria dokumentu potwierdzającego tożsamość;”,
- po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
„4a) pozbawianie, zawieszenie lub ograniczenie władzy rodzicielskiej;”,
- pkt 9 otrzymuje brzmienie:
„9) źródła dochodu wraz z informacją o ich wysokości;”,
- w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12–18 w brzmieniu:
„12) figurowanie albo niefigurowanie w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym;
13) dzieci pozostające na utrzymaniu, w tym pod władzą rodzicielską, wraz z danymi o ich wieku, stanie zdrowia i rozwoju – w celu doboru rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka;
14) wyznanie i pochodzenie etniczne – w celu doboru rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka;
15) dobrowolnie przedłożone przez kandydata referencje;
16) stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa ze zgłoszonymi do przysposobienia dziećmi;
17) numer telefonu i adres poczty elektronicznej;
18) inne informacje wynikające z przeprowadzonego wywiadu adopcyjnego.”,

c) w ust. 3:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Ośrodek adopcyjny, realizując wynikające z niniejszej ustawy zadania związane z prowadzeniem procedur przysposobienia, przetwarza następujące informacje dotyczące dzieci zgłoszonych do przysposobienia:”,

- po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) numer PESEL dziecka, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;”,
 - pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu dziecka, w tym dane wynikające z orzeczenia o ustanowieniu opiekuna prawnego oraz dane wynikające z postanowienia potwierdzającego uregulowanie sytuacji prawnej dziecka;”,
 - pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) dane o stanie zdrowia i rozwoju dziecka;”,
 - pkt 13 otrzymuje brzmienie:
„13) dane dotyczące rodzeństwa dziecka w zakresie imienia, nazwiska, daty i miejsca urodzenia, sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu;”,
 - dodaje się pkt 14 i 15 w brzmieniu:
„14) wyznanie i pochodzenie etniczne dziecka – w celu doboru rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka;
15) wizerunek dziecka.”,
- d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:
- „4a. Minister właściwy do spraw rodziny w celu realizacji zadania, o którym mowa w art. 164 ust. 11 zdanie drugie, oraz organ centralny, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9, w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 164 ust. 18–20, mają prawo do przetwarzania danych, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz otrzymania lub wglądu do wszelkiej dostępnej dokumentacji dotyczącej dziecka, w tym prawnej i medycznej.”;
- 52) w art. 164:
- a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) występuje do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego o przekazanie, w terminie 7 dni, opinii oraz dokumentacji, o których mowa w art. 139a, chyba że posiada te opinie oraz dokumentację lub nie istniał obowiązek sporządzenia tych opinii, oraz”;
 - b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. W przypadku gdy po przeprowadzeniu kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego ośrodek adopcyjny nie zakwalifikuje dziecka do przysposobienia krajowego, informuje o tym odpowiednio organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego.

5b. W przypadku gdy zmiana sytuacji dziecka ma wpływ na kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, ośrodek adopcyjny dokonuje ponownej kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego.”,

- c) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a. Ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego jest obowiązany do analizy sytuacji dziecka nie rzadziej niż co 3 miesiące – w przypadku dzieci w wieku poniżej 3. roku życia, a w przypadku dzieci w wieku powyżej 3. roku życia – nie rzadziej niż co 6 miesięcy. W przypadku zmian w sytuacji dziecka ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego aktualizuje dokumentację kwalifikacyjną i przesyła ją do właściwego miejscowo ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych oraz do centralnego banku danych. Właściwe miejscowo ośrodki adopcyjne są obowiązane do uzupełnienia dotychczasowej dokumentacji o zaktualizowaną dokumentację kwalifikacyjną. Przepis ust. 7 stosuje się odpowiednio.”,

- d) ust. 21 otrzymuje brzmienie:

„21. Procedury, o których mowa w ust. 1, ust. 2 pkt 2 i ust. 3–20, są prowadzone z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 155a ust. 1.”;

- 53) w art. 164a w ust. 1:

- a) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) numer PESEL dziecka, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;”,

- b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu dziecka, w tym dane wynikające z orzeczenia o ustanowieniu opiekuna prawnego oraz dane wynikające z postanowienia potwierdzającego uregulowanie sytuacji prawnej dziecka;”,

- c) pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) dane o stanie zdrowia i rozwoju dziecka;”,
 - d) pkt 13 otrzymuje brzmienie:
„13) dane dotyczące rodzeństwa dziecka w zakresie imienia, nazwiska, daty i miejsca urodzenia, sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu;”,
 - e) dodaje się pkt 14 w brzmieniu:
„14) wyznanie i pochodzenie etniczne dziecka.”;
- 54) po art. 164a dodaje się art. 164b w brzmieniu:
„Art. 164b. Ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego może żądać uzupełnienia lub aktualizacji opinii, o których mowa w art. 139a ust. 1 pkt 1–5.”;
- 55) w art. 165 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:
„2. Informację, o której mowa w ust. 1, przekazuje ośrodek adopcyjny kwalifikujący dziecko do przysposobienia krajowego, za pośrednictwem ośrodka adopcyjnego, który zakwalifikował do przysposobienia kandydata, który wcześniej przysposobił brata albo siostrę tego dziecka.
3. Doboru rodziny przysposabiającej, właściwej ze względu na potrzeby dziecka, dokonuje ośrodek adopcyjny, który zakwalifikował dziecko do przysposobienia krajowego.”;
- 56) art. 167 otrzymuje brzmienie:
„Art. 167. Dziecko może być zakwalifikowane do przysposobienia związanego ze zmianą dotychczasowego miejsca zamieszkania dziecka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie, jeżeli tylko w ten sposób można zapewnić mu odpowiednie zastępcze środowisko rodzinne, chyba że między przysposabiającym a przysposabianym dzieckiem istnieje stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa albo gdy przysposabiający już przysposobił siostrę lub brata przysposabianego dziecka.”;
- 57) w art. 170:
a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. W przypadku gdy osoby wymienione w ust. 1 pkt 1 i 3 nie mają stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a dziecko w wyniku przysposobienia miałoby zmienić miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie, ośrodek adopcyjny, nie wszczynając

postępowania w zakresie poszukiwania kandydatów do przysposobienia dziecka, o którym mowa w art. 164 ust. 5–9 i 15, albo zawieszając to postępowanie, przesyła posiadane dokumenty do centralnego banku danych.”,

b) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Wszczęcie lub podjęcie postępowania, o którym mowa w art. 164, następuje, jeżeli osoby, o których mowa w ust. 3, nie uzyskają pozytywnej opinii ośrodka adopcyjnego upoważnionego do współpracy z organami centralnymi innych państw lub z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi lub organu odpowiedzialnego za przysposobienia międzynarodowe w państwie przyjmującym.

5. Informacja o konieczności wszczęcia lub podjęcia postępowania, o którym mowa w art. 164, jest przekazywana ośrodkowi adopcyjnemu odpowiedzialnemu za zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia krajowego przez centralny bank danych.”;

58) art. 171 otrzymuje brzmienie:

„Art. 171. Ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację do przysposobienia krajowego dziecka zgłoszonego uprzednio do wojewódzkich banków danych lub do centralnego banku danych informuje ośrodki adopcyjne prowadzące te banki danych o przysposobieniu dziecka, w terminie 7 dni od dnia otrzymania od sądu prawomocnego postanowienia orzekającego przysposobienie dziecka.”;

59) w art. 172 dodaje się ust. 6–11 w brzmieniu:

„6. Wstępna ocena, o której mowa w ust. 5, przeprowadzana jest na wniosek kandydata do przysposobienia dziecka zawierający:

- 1) informacje, o których mowa w art. 161 ust. 2 pkt 1–4 i 17;
- 2) uzasadnienie przyczyn, dla których kandydat do przysposobienia dziecka chce przysposobić dziecko;
- 3) życiorys zawierający w szczególności informacje, o których mowa w art. 161 ust. 2 pkt 5–7, 13 i 14;
- 4) wyrażenie zgody na udział w procedurze adopcyjnej.

7. Do wniosku dołącza się odpowiednio:

- 1) odpis zupełny aktu małżeństwa, a w przypadku osoby niepozostającej w związku małżeńskim – odpis zupełny aktu urodzenia;
- 2) zdjęcie;

- 3) zaświadczenie o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego;
- 4) zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia wystawione przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej zawierające dane o stanie zdrowia niezbędne do stwierdzenia, że dana osoba może sprawować właściwą opiekę nad dzieckiem;
- 5) zaświadczenie, wraz z wysokością dochodów, o zatrudnieniu, oświadczenie o samozatrudnieniu, oświadczenie o przychodowości gospodarstwa rolnego, a w przypadku osób pobierających emeryturę lub rentę kopię decyzji ustalającej prawo do emerytury lub renty;
- 6) odpisy aktów stanu cywilnego potwierdzające stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa ze zgłoszonym do przysposobienia dzieckiem – o ile taki stosunek istnieje;
- 7) oświadczenia dotyczące pozbawienia, zawieszenia lub ograniczenia władzy rodzicielskiej.

8. Informacje składane przez kandydata do przysposobienia dziecka są składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Przedstawiający informacje jest obowiązany do zawarcia w nich klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

9. Ośrodek adopcyjny przeprowadza wstępną ocenę kandydata do przysposobienia dziecka oraz umożliwia mu rozpoczęcie szkolenia w terminie nie dłuższym niż 4 miesiące od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6, wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 7.

10. Po przeprowadzeniu wstępnej oceny kandydata do przysposobienia dziecka ośrodek adopcyjny sporządza dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej oceny, który zawiera w szczególności wskazanie, czy wstępna ocena jest pozytywna czy negatywna. Dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej oceny jest wydawany pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej.

11. W przypadku gdy wstępna ocena kandydata do przysposobienia dziecka jest negatywna, w dokumencie potwierdzającym przeprowadzenie wstępnej oceny ośrodek adopcyjny szczegółowo uzasadnia przyczyny negatywnej wstępnej oceny i wskazuje obszary wymagające poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych

dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.”;

60) po art. 172 dodaje się art. 172a i art. 172b w brzmieniu:

„Art. 172a. 1. Po ukończeniu przez kandydata do przysposobienia dziecka szkolenia, o którym mowa w art. 172 ust. 1, ośrodek adopcyjny na podstawie zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji sporządza opinię kwalifikacyjną, zawierającą w szczególności informacje dotyczące:

- 1) spełnienia przez kandydata do przysposobienia dziecka wymagań niezbędnych do przysposobienia dziecka;
- 2) posiadania przez kandydata kwalifikacji osobistych uzasadniających przekonanie, że będzie należycie wywiązywał się z obowiązków przysposabiającego;
- 3) oceny motywacji i oczekiwań kandydata do przysposobienia dziecka;
- 4) sytuacji materialnej i mieszkaniowej kandydata do przysposobienia dziecka;
- 5) niekaralności kandydata do przysposobienia dziecka;
- 6) stanu zdrowia kandydata do przysposobienia dziecka.

2. Opinia kwalifikacyjna wydawana jest pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej.

3. W przypadku wydania pozytywnej opinii kwalifikacyjnej, opinia ta jest ważna przez okres 36 miesięcy, licząc od dnia jej sporządzenia, chyba że w tym okresie ośrodek adopcyjny wyda negatywną opinię kwalifikacyjną.

4. Kandydat do przysposobienia dziecka jest obowiązany do niezwłocznego informowania ośrodka adopcyjnego o każdej zmianie istotnych okoliczności mających wpływ na uzyskanie kwalifikacji do przysposobienia dziecka.

5. W przypadku wydania negatywnej opinii kwalifikacyjnej, opinia ta zawiera szczegółowe uzasadnienie przyczyn wydania negatywnej opinii i ewentualne wskazanie obszarów wymagających poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Art. 172b. Minister właściwy do spraw rodziny może określić oraz zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej wzór opinii kwalifikacyjnej o kandydatach do przysposobienia dziecka.”;

61) art. 174 otrzymuje brzmienie:

„Art. 174. 1. Ośrodki adopcyjne, o których mowa w art. 162, art. 163 i art. 168 ust. 2, przekazują ministrowi właściwemu do spraw rodziny, za pośrednictwem marszałka województwa, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez tego ministra, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, informacje o realizacji powierzonych zadań.

2. Marszałek województwa przekazuje informacje, o których mowa w ust. 1, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3.”;

62) po art. 175a dodaje się art. 175b w brzmieniu:

„Art. 175b. 1. Zarząd województwa ma prawo do udziału, w roli obserwatora, w posiedzeniach ośrodka adopcyjnego dotyczących kwalifikowania dziecka do przysposobienia, dokonywania wstępnej oceny kandydata do przysposobienia dziecka oraz wydawania opinii kwalifikacyjnej kandydata do przysposobienia dziecka – w celu monitorowania zapewnienia odpowiedniej jakości prowadzonych procedur przysposobienia.

2. Zarząd województwa może upoważnić, w formie pisemnej, do udziału w posiedzeniach, o których mowa w ust. 1, członka zarządu województwa, pracownika urzędu marszałkowskiego albo kierownika jednostki organizacyjnej województwa. Osobami upoważnionymi nie mogą być pracownicy ośrodka adopcyjnego.

3. Osobami upoważnionymi do udziału w posiedzeniach, o których mowa w ust. 1, mogą być osoby spełniające wymagania określone w art. 159 ust. 1.”;

63) w art. 176 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:

- a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
- b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;”;

64) w art. 180:

- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych, o którym mowa w art. 56, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej;”,
 - b) uchyla się pkt 11,
 - c) po pkt 11 dodaje się pkt 11a w brzmieniu:
 - „11a)wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie;”,
 - d) pkt 14 otrzymuje brzmienie:
 - „14) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;”,
- 65) w art. 183:
- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4) sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:
 - a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;”,

b) dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie.”;

66) w art. 186:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 oraz:

– pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie;

2) wydawanie i cofanie zezwoleń na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych;”;

– w pkt 3:

– – wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„kontrola;”;

– – w lit. a wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„w tym przy użyciu systemów, o których mowa w art. 38d ust. 2 i art. 155a ust. 1, nad realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny, pieczy zastępczej, usamodzielnień pełnoletnich wychowanków i adopcji wykonywanych przez;”;

– – lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) nad zgodnością zatrudnienia pracowników jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej z wymaganymi kwalifikacjami;”;

– po pkt 3a dodaje się pkt 3b i 3c w brzmieniu:

„3b) gromadzenie informacji o liczbie miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie danego powiatu;

3c) udział, w roli obserwatora, w posiedzeniach ośrodka adopcyjnego dotyczących kwalifikowania dziecka do przysposobienia, dokonywania wstępnej oceny kandydata do przysposobienia dziecka oraz wydawania opinii kwalifikacyjnej kandydata do przysposobienia dziecka – w celu kontroli zapewnienia odpowiedniej jakości prowadzonych procedur przysposobienia;”;

– pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) gromadzenie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej przekazanych przez gminy, powiaty i samorządy województw oraz przekazywanie, sporządzonych zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, zbiorczych sprawozdań z wykonywania zadań przez gminy, powiaty i samorządy województw ministrowi właściwemu do spraw rodziny, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:

- a) do dnia 20 lutego danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
- b) do dnia 20 sierpnia danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku;”

b) dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Wojewoda może upoważnić, w formie pisemnej, do udziału w posiedzeniach, o których mowa w ust. 1 pkt 3c, pracownika urzędu wojewódzkiego. Osobami upoważnionymi nie mogą być pracownicy ośrodka adopcyjnego.

3. Osobami upoważnionymi do udziału w posiedzeniach, o których mowa w ust. 1 pkt 3c, mogą być osoby spełniające wymagania określone w art. 159 ust. 1.”;

67) w art. 187:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) monitorowanie realizacji zadań wynikających z ustawy, w tym przy użyciu systemów, o których mowa w art. 38d ust. 2 i art. 155a ust. 1;”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Minister właściwy do spraw rodziny opracowuje i wydaje zalecenia dotyczące organizacji i prowadzenia ośrodków adopcyjnych.”

c) uchyla się ust. 6,

d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Minister właściwy do spraw rodziny udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej listę zatwierdzonych programów szkoleń, o których mowa w art. 12 ust. 4, art. 44 ust. 2 i art. 172 ust. 3, wraz z imionami i nazwiskami albo nazwami

oraz danymi teleadresowymi osób lub podmiotów, którym wydano decyzje zatwierdzające programy szkoleń.”;

68) art. 189 otrzymuje brzmienie:

„Art. 189. Rada Ministrów do dnia 30 września przedkłada Sejmowi i Senatowi informację o realizacji ustawy w roku poprzednim wraz z wnioskami dotyczącymi sposobu i zakresu finansowania zadań jednostek samorządu terytorialnego wynikających z ustawy.”;

69) w art. 191:

a) po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:

„4b. W przypadku gdy starosta powiatu innego niż powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej niezawodowej zawarł z tą rodziną umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej albo gdy rodzinny dom dziecka jest organizowany na terenie innego powiatu, wydatki, o których mowa w art. 191 ust. 1, na osoby, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2a, oraz na małoletnich cudzoziemców niewymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 2–4 i przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ponosi odpowiednio starosta, który zawarł umowę, albo starosta organizujący rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z powiatem, o którym mowa w ust. 1–4, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, oraz kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a i 5b w brzmieniu:

„5a. W przypadku gdy:

- 1) z mogącą przyjąć dziecko rodziną zastępczą niezawodową została zawarta umowa o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej przez starostę powiatu innego niż powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny,
- 2) mogący przyjąć dziecko rodzinny dom dziecka jest organizowany na terenie innego powiatu

– porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, oraz kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zawiera z powiatem, o którym mowa w ust. 1–4, odpowiednio powiat, którego starosta zawarł umowę, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 54 ust. 3b, stanowi inaczej, albo powiat, który organizuje rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 60 ust. 3, stanowi inaczej.

5b. Powiat, o którym mowa w ust. 1–4, jest obowiązany do zawarcia porozumienia, o którym mowa w ust. 5 i 5a.”,

d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodziny pomocowej oraz osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka oraz koszty objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej finansuje proporcjonalnie do liczby dzieci powiat, o którym mowa w ust. 1–4.”,

e) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Do okresów pobytu dziecka w pieczy zastępczej, o których mowa w ust. 9 i 10, wlicza się również okres przebywania tego dziecka, po osiągnięciu pełnoletności, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, na zasadach określonych w art. 37 ust. 2–6.”,

f) ust. 13a otrzymuje brzmienie:

„13a. Powiat, na terenie którego umieszczono dziecko w pieczy zastępczej, powiat, którego starosta zawarł z rodziną zastępczą zawodową umowę, lub powiat, który organizuje rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu, w których umieszczono dziecko, jest obowiązany do poinformowania o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej gminy oraz powiatu obowiązanych do ponoszenia na to dziecko wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, w terminie 14 dni od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.”;

70) w art. 197b ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Członkiem zespołu inspektorów upoważnionym do prowadzenia czynności kontrolnych w kontrolowanych jednostkach może być osoba, która posiada:

- 1) tytuł zawodowy magistra na kierunku prawo, administracja, pedagogika, pedagogika specjalna, psychologia, nauki o rodzinie lub na innym kierunku, którego program obejmuje resocjalizację, pracę socjalną, pedagogikę opiekuńczo-wychowawczą;
- 2) co najmniej trzyletni staż pracy w zawodzie pedagoga lub psychologa albo w zakresie resocjalizacji lub co najmniej trzyletni staż pracy z dziećmi lub rodziną w jednostkach organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej lub innych instytucjach zajmujących się problematyką dziecka i rodziny.”;

71) w art. 198 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 15 000 zł.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 112⁷ otrzymuje brzmienie:

„Art. 112⁷ § 1. Sąd umieszcza dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu miejsca zamieszkania dziecka.

§ 2. W przypadku braku możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu miejsca zamieszkania dziecka lub gdyby takie umieszczenie było sprzeczne z dobrem dziecka, sąd umieszcza dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innego powiatu.

§ 3. Sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych względów nie jest to zasadne.

§ 4. Umieszczając dziecko w pieczy zastępczej, sąd bierze pod uwagę możliwość wywiązania się z obowiązku zapewnienia przez pieczę zastępczą pracy z rodziną, o której mowa w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz możliwość utrzymywania przez małoletniego kontaktów z rodzicami, o ile sąd ich nie zakazał.

§ 5. Sąd, po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, informuje starostę powiatu zapewniającego temu dziecku pieczę zastępczą o przyczynach umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.”;

2) w art. 120¹ § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli jednak przez przysposobienie przysposabiany ma zmienić dotychczasowe miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie, przysposobienie może być orzeczone po upływie określonego przez sąd opiekuńczy okresu osobistej styczności przysposabiającego z przysposabianym, nie krótszego niż 14 dni, w dotychczasowym miejscu zamieszkania przysposabianego lub w innej miejscowości w Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 579² otrzymuje brzmienie:

„Art. 579². § 1. Przed umieszczeniem dziecka u kandydata zakwalifikowanego do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, kandydata zakwalifikowanego do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka sąd zasięga informacji z rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 i ...).

§ 2. W przypadku konieczności uzyskania przez sąd informacji o kandydacie zakwalifikowanym do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, kandydacie zakwalifikowanym do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodzinie zastępczej lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, innych niż zawarte w rejestrze, o którym mowa w § 1, sąd może wystąpić o informacje odpowiednio do:

- 1) właściwego ośrodka pomocy społecznej;
- 2) właściwego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

§ 3. Przed umieszczeniem dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu innego niż powiat obowiązany do ponoszenia na dziecko wydatków, o których mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, sąd zasięga odpowiednio od:

- 1) starosty powiatu, na terenie którego funkcjonuje mogąca przyjąć dziecko rodzina zastępcza,
- 2) starosty, który zawarł z mogącą przyjąć dziecko rodziną zastępczą niezawodową umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, chyba że porozumienie,

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459 oraz z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974 i 1098.

o którym mowa w art. 54 ust. 3b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, stanowi inaczej,

- 3) starosty powiatu organizującego mogący przyjąć dziecko rodzinny dom dziecka, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 60 ust. 3, stanowi inaczej
- informacji o liczbie umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej dzieci, w stosunku do których powiat ten nie jest powiatem obowiązany do ponoszenia wydatków, o których mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz o liczbie miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej zapewnianej przez ten powiat.

§ 4. W przypadku gdy z informacji, o której mowa w § 3, wynika, że liczba umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej dzieci, na które powiat nie jest powiatem obowiązany do ponoszenia wydatków, o których mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przekroczyła 25% ogólnej liczby miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej zapewnianych przez ten powiat, sąd może umieścić dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej zapewnianej przez ten powiat tylko za jego zgodą oraz jeżeli przemawia za tym dobro dziecka.”;

- 2) w art. 586 w § 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) imię i nazwisko przysposobianego oraz miejsce jego zamieszkania i zwykłego pobytu;”;

- 3) w art. 588 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:

„§ 2. Sąd w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie przesyła odpis tego postanowienia do ośrodka adopcyjnego, który dokonał kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego.

§ 3. W przypadku gdy przez przysposobienie przysposabiany zmienia dotychczasowe miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie, będącym stroną Konwencji o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego, sporządzonej w Hadze dnia 29 maja 1993 r. (Dz. U. z 2000 r. poz. 448 oraz z 2002 r. poz. 17), sąd w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie przesyła odpis tego postanowienia do organu centralnego, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, z 2021 r. poz. 1162 oraz z 2022 r. poz. 655) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 182³ w § 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) do upływu 24 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie dziecka i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14 roku życia.”;
- 2) w art. 182⁴ w § 1 w zdaniu pierwszym wyrazy „art. 182^{1a} § 1” zastępuje się wyrazami „art. 183 § 4 i 4¹”;
- 3) w art. 183:
 - a) w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w wymiarze.”;
 - b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka, ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w wymiarze:

 - 1) 20 tygodni – w przypadku przyjęcia jednego dziecka,
 - 2) 31 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci,
 - 3) 33 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci,
 - 4) 35 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci,
 - 5) 37 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci – nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 14 roku życia.”;
 - c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Pracownik, o którym mowa w § 1, który przyjął dziecko w wieku do 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, do 10 roku życia, oraz pracownik, o którym mowa w § 1¹, który przyjął dziecko w wieku do 14 roku życia – ma prawo do 9 tygodni urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.”;
 - d) w § 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, ma prawo do urlopu rodzicielskiego, przysługującego po wykorzystaniu urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego albo zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, w wymiarze do:”;

- e) po § 4 dodaje się § 4¹ i 4² w brzmieniu:

„§ 4¹. Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka, ma prawo do urlopu rodzicielskiego, przysługującego po wykorzystaniu urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego albo zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, w wymiarze do:

- 1) 32 tygodni – w przypadkach, o których mowa w § 1¹ pkt 1,
 - 2) 34 tygodni – w przypadkach, o których mowa w § 1¹ pkt 2–5
- nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 14 roku życia.

Pracownik, o którym mowa w § 3, który przyjął na wychowanie dziecko w wieku do ukończenia 14 roku życia, ma prawo do 29 tygodni urlopu rodzicielskiego.

§ 4². Urlop rodzicielski jest udzielany jednorazowo albo w nie więcej niż 4 częściach.”,

- f) w § 5 wyrazy „art. 182^{1c}–182^{1g}” zastępuje się wyrazami „art. 182^{1c} § 2–4 i art. 182^{1d}–182^{1g}”,

- g) w § 6 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego jest udzielany na pisemny wniosek pracownika składany w terminie 7 dni od dnia przyjęcia dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza albo wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia. Urlop rozpoczyna się w terminie określonym we wniosku pracownika, jednak nie później niż 21 dni od dnia odpowiednio przyjęcia dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza albo wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia.”,

- h) dodaje się § 7 i 8 w brzmieniu:

„§ 7. Pracownik, który korzysta lub korzystał z urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w związku z przyjęciem dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, a następnie wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka, ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w związku z wystąpieniem do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka w wymiarze określonym w § 1¹ obniżonym o wykorzystany urlop na

warunkach urlopu macierzyńskiego w związku z przyjęciem dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza.

§ 8. Pracownik, który korzysta lub korzystał z urlopu rodzicielskiego w związku z przyjęciem dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, a następnie wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka, ma prawo do urlopu rodzicielskiego w związku z wystąpieniem do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka w wymiarze określonym w § 4¹ obniżonym o wykorzystany urlop rodzicielski w związku z przyjęciem dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933 i 1155) w art. 35a wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
 - „2) przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia;
 - 3) przyjęła na wychowanie dziecko i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia;”;
- 2) w ust. 4:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) przysposobienia dziecka, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia – w przypadku osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 2;”;
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
 - „2a) przyjęcia dziecka na wychowanie, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 3;”;
 - c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:
 - „3) przyjęcia dziecka na wychowanie, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10. roku życia – w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133, 1621 i 1834 oraz z 2022 r. poz. 655 i 1265) w art. 29 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do 14 roku życia i wystąpiła do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia;”.

Art. 7. W ustawie z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2020 r. poz. 141) w art. 10 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Rzecznik, kierując się dobrem dziecka oraz przesłankami wskazującymi na brak możliwości zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej, wydaje opinię, o której mowa w art. 106 ust. 4 pkt 2 lit. j ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447 i ...).”.

Art. 8. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615 i 1265) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 17c:

a) w ust. 1:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia;”.

– pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 14. roku życia.”.

b) w ust. 4:

– pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) objęcia dziecka opieką, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia – w przypadku osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 2;”.

– po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) objęcia dziecka opieką, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10. roku życia – w przypadku osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 3;”.

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) przysposobienia dziecka, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia – w przypadku osoby, o której mowa w ust. 1 pkt 4.”;
- 2) w art. 23b w ust. 1 w pkt 5 w lit. e kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:
- „6) informacji o dziecku umieszczonym w pieczy zastępczej obejmujących następujące dane:
- a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) obywatelstwo,
 - d) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - e) informację o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej wobec dziecka, ze wskazaniem sądu wydającego postanowienie, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
 - f) informację o ustanowieniu opiekuna prawnego dziecka, ze wskazaniem sądu ustanawiającego opiekuna prawnego, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
 - g) formę rodzinnej pieczy zastępczej, w której zostało umieszczone dziecko, województwo, powiat i adres odpowiednio zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, powiat, który zawarł umowę z rodziną zastępczą zawodową, lub powiat organizujący rodzinny dom dziecka oraz imię i nazwisko osoby tworzącej rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka,
 - h) daty pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 7) informację o pełnieniu funkcji rodziny zastępczej lub prowadzeniu rodzinnego domu dziecka, obejmujące następujące dane:
- a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) adres miejsca zamieszkania ze wskazaniem powiatu i województwa.”.

Art. 9. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 i 2270 oraz z 2022 r. poz. 1, 66 i 1079) w art. 113c pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) placówką opiekuńczo-wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo-terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej;”.

Art. 10. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.⁴⁾) w art. 188 w ust. 5e:

- 1) w pkt 1 uchyla się lit. d;
- 2) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w celu weryfikacji prawa do świadczenia wychowawczego, o którym mowa w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981 i 2270), świadczenia dobry start, rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), oraz dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270).”.

Art. 11. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205) w art. 15a w ust. 1 w pkt 5 w lit. d kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

- „6) informacji o dziecku umieszczonym w pieczy zastępczej obejmujących następujące dane:
- a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) obywatelstwo,
 - d) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834, 1981, 2105, 2120, 2232, 2270, 2427 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 64, 91, 526, 583, 655, 807, 974, 1002, 1079 i 1265.

- e) informację o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej wobec dziecka, ze wskazaniem sądu wydającego postanowienie, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
- f) informację o ustanowieniu opiekuna prawnego dziecka, ze wskazaniem sądu ustanawiającego opiekuna prawnego, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
- g) daty pobytu dziecka w pieczy zastępczej.”.

Art. 12. W ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 64c:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje na dziecko, które uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego albo jest objęte opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna, jeżeli nie został przyznany na to dziecko rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, nie dłużej jednak niż do ukończenia roku szkolnego, w którym dziecko ukończy 4. rok życia.

3. Na dzieci, na które został przyznany rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, i kapitał ten został przez matkę lub ojca pobrany w łącznej przysługującej wysokości za okres przypadający przed pierwszym dniem miesiąca, w którym dziecko ukończy 36. miesiąc życia, dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje nie wcześniej niż od miesiąca, w którym dziecko kończy 36. miesiąc życia.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Na dzieci, na które został przyznany rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, i kapitał ten nie został przez matkę lub ojca pobrany w łącznej przysługującej wysokości za okres przypadający przed pierwszym dniem miesiąca, w którym dziecko ukończy 36. miesiąc życia, dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje po upływie okresu, za jaki został wypłacony rodzinny kapitał opiekuńczy, przy czym obliczając ten okres przyjmuje się, że każda wypłacona kwota rodzinnego kapitału opiekuńczego wynosząca 500 zł, a w przypadku opieki

naprzemiennie – 250 zł, odpowiada jednemu miesiącowi, za który został wypłacony rodzinny kapitał opiekuńczy.”,

c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę dofinansowania ustala się każdemu z rodziców w wysokości 200 zł miesięcznie na dziecko w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, nie więcej jednak niż wysokość opłaty ponoszonej przez danego rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.”;

2) w art. 64j ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia żłobkowi, klubowi dziecięcemu, podmiotowi zatrudniającemu dziennego opiekuna albo dziennemu opiekunowi prowadzącemu działalność na własny rachunek informację o przyznaniu, odmowie przyznania albo nienależnie pobranym dofinansowaniu, o którym mowa w art. 64c ust. 1, na dziecko umieszczone w placówce albo u dziennego opiekuna na wskazany odpowiednio w rejestrze albo wykazie adres poczty elektronicznej.”;

3) w art. 64m:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1, przysługuje od:

- 1) miesiąca rozpoczęcia uczęszczania przez dziecko do żłobka lub klubu dziecięcego lub objęcia dziecka opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna – w przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, w terminie 2 miesięcy od dnia rozpoczęcia odpowiednio uczęszczania przez dziecko do żłobka lub klubu dziecięcego lub objęcia dziecka opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna;
- 2) miesiąca, w którym dziecko kończy 36. miesiąc życia – w przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, w terminie 2 miesięcy od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko, o którym mowa w art. 64c ust. 3, kończy 36. miesiąc życia;
- 3) miesiąca złożenia wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1 – w pozostałych przypadkach.”,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. W przypadku zmiany wysokości opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w miesiącu, za który zostało już wypłacone dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1, różnica w wysokości przyznanego i przysługującego dofinansowania jest rozliczana w dofinansowaniu przysługującym w kolejnych miesiącach. Rozliczenie nie wymaga wydania decyzji.”;

4) art. 64p otrzymuje brzmienie:

„Art. 64p. 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się:

- 1) odpowiednio przepisy art. 9, art. 14, art. 18, art. 20–25, art. 26 ust. 1 i 2, art. 33, art. 33a i art. 34 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym;
- 2) przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, 1491 i 2052), przy czym organem wyższego stopnia w stosunku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Do rozpoznania spraw sądowoadministracyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329 i 655) właściwy jest wojewódzki sąd administracyjny, na którego obszarze właściwości ma miejsce zamieszkania rodzic ubiegający się lub otrzymujący dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w sprawach, w których strona nie ma miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 13. W ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981 i 2270) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 9a otrzymuje brzmienie:

„Art. 9a. 1. Świadczenie wychowawcze przyznane na dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego, placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych albo interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych przeznacza się w szczególności na rozwój zainteresowań oraz zwiększanie szans edukacyjnych i rozwojowych dzieci umieszczonych w tych placówkach lub ośrodkach lub gromadzi jako oszczędności.

2. W przypadku powrotu dziecka do rodziny biologicznej na mocy orzeczenia sądu, sąd rozstrzyga również o sposobie dysponowania środkami finansowymi pochodzącymi ze świadczenia wychowawczego zgromadzonymi jako oszczędności.”;

2) w art. 17 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, o którym mowa w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, oraz z własnych rejestrów odpowiednio:

- 1) danych, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, b, d, f, g, ia, ib oraz p;
- 2) informacji o dziecku umieszczonym w pieczy zastępczej obejmujących następujące dane:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) obywatelstwo,
 - d) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - e) informację o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej wobec dziecka, ze wskazaniem sądu wydającego postanowienie, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
 - f) informację o ustanowieniu opiekuna prawnego dziecka, ze wskazaniem sądu ustanawiającego opiekuna prawnego, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
 - g) formę rodzinnej pieczy zastępczej, w której zostało umieszczone dziecko, województwo, powiat i adres odpowiednio zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, powiat, który zawarł umowę z rodziną zastępczą zawodową, lub powiat organizujący rodzinny dom dziecka oraz imię i nazwisko osoby tworzącej rodzinę zastępczą lub osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka,
 - h) formę i typ instytucjonalnej pieczy zastępczej, w której zostało umieszczone dziecko lub osoba, województwo, powiat, adres i nazwę odpowiednio placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej

lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz imię i nazwisko osoby kierującej tą placówką lub ośrodkiem,

- i) daty pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) informacji o rodzinie zastępczej lub osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, obejmujących następujące dane:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - c) adres miejsca zamieszkania ze wskazaniem powiatu i województwa;
- 4) informacji o osobie kierującej placówką opiekuńczo-wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo-terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym, obejmujących następujące dane:
 - a) imię, nazwisko i numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
 - b) nazwę placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, którymi ta osoba kieruje,
 - c) adres, ze wskazaniem powiatu i województwa, adres poczty elektronicznej oraz numer telefonu placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, którymi ta osoba kieruje,
 - d) informację o likwidacji lub o cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, którymi ta osoba kierowała.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329) w art. 10:

- 1) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia, nie później niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wniosek złożony po terminie właściwy organ pozostawia bez rozpoznania.”;

- 2) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przyznanie jednorazowego świadczenia przed dniem objęcia dziecka opieką przez opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego lub przysposobienia nie wyklucza prawa opiekuna prawnego, opiekuna faktycznego lub rodzica adopcyjnego do jednorazowego świadczenia po objęciu dziecka opieką albo przysposobieniem.”.

Art. 15. W ustawie z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1981) w art. 24 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wypłata odpraw pieniężnych, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2018 r. poz. 1969), dla pracowników, z którymi została rozwiązana umowa o pracę w związku z wprowadzoną niniejszą ustawą zmianą podmiotu realizującego świadczenie wychowawcze, jest finansowana ze środków pochodzących z otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.”.

Art. 16. W ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Na dziecko przyjęte na wychowanie, w stosunku do którego osoba, która przyjęła je na wychowanie, wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, kapitał przysługuje od pierwszego dnia 12. miesiąca liczonego od dnia, w którym osoba ta przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka, do ostatniego dnia miesiąca przypadającego przed 36. miesiącem liczonym od dnia, w którym osoba ta przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, nie dłużej jednak niż do miesiąca ukończenia przez dziecko 7. roku życia albo 10. roku życia, jeżeli wobec dziecka podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego.”;

- 2) w art. 28 w ust. 1 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) informacji o dziecku umieszczonym w pieczy zastępczej, obejmujących następujące dane:

- a) imię i nazwisko,

- b) datę urodzenia,
- c) obywatelstwo,
- d) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
- e) informację o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej wobec dziecka, ze wskazaniem sądu wydającego postanowienie, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
- f) informację o ustanowieniu opiekuna prawnego dziecka, ze wskazaniem sądu ustanawiającego opiekuna prawnego, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
- g) daty pobytu dziecka w pieczy zastępczej.”;

3) w art. 31 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wnioski składa się w okresie między pierwszym dniem trzeciego miesiąca poprzedzającego miesiąc ukończenia przez dziecko 12. miesiąca życia a ostatnim dniem pierwszego miesiąca przypadającego po miesiącu ukończenia przez dziecko 12. miesiąca życia, a w przypadku wniosków na dziecko przyjęte na wychowanie, w stosunku do którego osoba, która przyjęła je na wychowanie, wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia – w okresie między pierwszym dniem trzeciego miesiąca poprzedzającego 12. miesiąc liczony od dnia, w którym osoba ta przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, a ostatnim dniem pierwszego miesiąca przypadającego po 12. miesiącu liczonym od dnia, w którym osoba ta przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia.”;

4) w art. 33 uchyla się ust. 3–5;

5) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:

„Art. 33a. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia przyznania prawa do kapitału, jeżeli osoba ubiegająca się o ten kapitał uniemożliwi przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 26 ust. 1, lub nie udzieli podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w przypadku wątpliwości dotyczących spełniania warunków do otrzymywania kapitału, w szczególności warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 2 ust. 2,

może wezwać osobę ubiegającą się lub otrzymującą kapitał do udzielenia, w tym osobistego, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do kapitału, w wyznaczonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych terminie.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych pozostawia wniosek bez rozpatrzenia, jeżeli osoba, która została wezwana do udzielenia wyjaśnień lub informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do kapitału, w szczególności spełniania warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 2 ust. 2, nie udzieli tych wyjaśnień lub informacji w wyznaczonym terminie.

4. Wypłata kapitału podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca kapitał odmówiła udzielenia lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do kapitału, w tym uniemożliwiła przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 26 ust. 1, lub nie udzieliła podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

5. W przypadku przeprowadzenia wywiadu, o którym mowa w art. 26 ust. 1, lub udzielenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 4, kapitał wypłaca się od miesiąca, w którym przeprowadzono wywiad lub wpłynęły wyjaśnienia, do końca okresu, na jaki przyznano prawo do kapitału w wypłacanej danej osobie miesięcznej wysokości, jeżeli osoba ta spełnia warunki określone w ustawie, przy czym łączna wysokość kapitału podlega obniżeniu o miesięczną kwotę kapitału wypłacanego danej osobie za każdy miesiąc, w którym wypłata podlegała wstrzymaniu.

6. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanego kapitału nie nastąpi do końca okresu, na jaki przyznano prawo do kapitału, prawo do kapitału wygasa.”.

Art. 17. 1. Wojewoda może zezwolić na funkcjonowanie w jednym wielorodzinnym budynku lub na jednej nieruchomości gruntowej placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego oraz jednostki organizacyjnej pomocy społecznej zapewniającej całodobową opiekę, uwzględniając ich typ, specyfikę i zadania oraz potrzeby środowiska lokalnego.

2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może być wydane jedynie w przypadku, gdy placówka opiekuńczo-wychowawcza, regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna lub interwencyjny ośrodek preadopcyjny oraz jednostka organizacyjna pomocy społecznej zapewniająca całodobową opiekę funkcjonują nieprzerwanie, co najmniej od dnia 14 października 2016 r., w jednym wielorodzinnym budynku lub na jednej nieruchomości gruntowej.

3. Przed wydaniem zezwolenia, o którym mowa w ust. 2, wojewoda powinien zasięgnąć opinii Rzecznika Praw Dziecka.

Art. 18. 1. Do funkcjonujących przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy rodzin wspierających, rodzin zastępczych i rodzin pomocowych oraz do osób, które przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zostały kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, kandydatami do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, osobami prowadzącymi rodzinny dom dziecka, osobami podejmującymi się wspierania działań wychowawczych, o których mowa w art. 96 ustawy zmienianej w art. 1, kandydatami do przysposobienia dziecka, kierownikiem, dyrektorem, osobą zatrudnioną, osobą świadczącą usługi lub wolontariuszem w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka, stosuje się przepisy art. 7b ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Podmioty, organy i osoby, o których mowa w art. 7b ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, obowiązane do sprawdzenia i potwierdzenia informacji o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym sprawdzają i potwierdzają te informacje w odniesieniu do osób, o których mowa w ust. 1, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

3. W przypadku gdy osoby, o których mowa w ust. 1, figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, osoby te, z dniem powzięcia o tym informacji przez podmioty, organy i osoby, o których mowa w art. 7b ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, obowiązane do sprawdzenia i potwierdzenia informacji o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, tracą wynikające z ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą uprawnienia do wykonywania zadań związanych ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem lub kontaktem z dzieckiem, a w przypadku gdy wykonywanie tych zadań powierzone było umową – ulega ona rozwiązaniu bez zachowania okresu wypowiedzenia, natomiast w przypadku zatrudnienia na podstawie umowy o pracę ulega ona rozwiązaniu w trybie art. 52 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, z 2021 r. poz. 1162 oraz z 2022 r. poz. 655 i ...).

4. W przypadku gdy osoby figuruje w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym pełnią funkcję rodziny zastępczej, prowadzą rodzinny dom dziecka lub pełnią funkcję rodziny pomocowej, starosta jest obowiązany do zapewnienia

dzieciom umieszczonym w tych rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka lub rodzinach pomocowych miejsca w innych rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka lub rodzinach pomocowych i jednoczesnego zawiadomienia właściwego sądu o konieczności wydania odpowiednich postanowień.

Art. 19. W stosunku do kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, który przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy otrzymał wstępną akceptację, o której mowa w art. 43 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym:

- 1) przez wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, o której mowa w art. 43 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, rozumie się wstępną akceptację, o której mowa w art. 43 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym;
- 2) zadania przewidziane w ustawie zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który przeprowadził wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który wydał pozytywną wstępną akceptację, o której mowa w art. 43 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 20. W stosunku do kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, który przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy otrzymał świadectwo ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, zadania przewidziane w art. 45 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który przeprowadził wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tego kandydata.

Art. 21. 1. Do rodzin zastępczych zawodowych utworzonych na podstawie umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz do rodzinnych domów dziecka prowadzonych na podstawie umów zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Zawarte na podstawie przepisów dotychczasowych umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka oraz dotyczące tych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka porozumienia między powiatami zachowują ważność do czasu ich wygaśnięcia, rozwiązania lub do czasu zawarcia nowych umów i porozumień na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 4 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 22. 1. Do rodzin pomocowych, z którymi umowy dotyczące pełnienia funkcji rodziny pomocowej zostały zawarte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Starostowie, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, są obowiązani do dostosowania umów zawartych z rodzinami pomocowymi do przepisów ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 23. Waloryzację, o której mowa w art. 86 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, kwot, o których mowa w art. 54, art. 62 i art. 75 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przeprowadza się po raz pierwszy w roku, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie liczonym od 2023 r. przekroczył 105%.

Art. 24. Przy rozpatrywaniu wniosków o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, złożonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 25. Do informacji o sytuacji prawnej, rodzinnej i zdrowotnej dziecka sporządzonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie art. 164 ust. 2 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, stosuje się przepisy art. 164a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 26. Przepisy art. 172 ust. 6–8 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do wstępnych ocen kandydatów do przysposobienia dziecka wydawanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 27. Przepisy art. 172a ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do opinii kwalifikacyjnych wydawanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 28. Programy opracowane na podstawie art. 180 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym mogą być realizowane do końca okresu, na jaki zostały uchwalone, w zakresie, w jakim postanowienia tych programów nie są sprzeczne z przepisami ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 29. 1. Minister właściwy do spraw rodziny ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej termin wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających prowadzenie rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Minister właściwy do spraw rodziny zapewni wojewodom dostęp do sytemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 38d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Wojewodowie zapewnią sądom, marszałkom województw oraz starostom dostęp do sytemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 38d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. Starostowie zapewnią organizatorom rodzinnej pieczy zastępczej dostęp do sytemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 38d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

5. Starosta, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, marszałek województwa i wojewoda, w terminie 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, wprowadzają, każdy w zakresie swojej właściwości określonej w art. 38d ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, posiadane przez siebie dane, o których mowa w art. 38d ust. 3–9 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

6. Przepisy art. 38d–38f, art. 45 ust. 2 i 3 w zakresie wpisu i wykreślenia z rejestru, art. 76 ust. 4 pkt 18, art. 180 pkt 11a, art. 183 pkt 5, art. 186 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, art. 579² § 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, art. 23b ust. 1 pkt 6 i 7 ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, art. 15a ust. 1 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 11 w brzmieniu

nadany niniejszą ustawą, art. 17 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 13 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą i art. 28 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 16 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy po upływie 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 1.

7. Do upływu 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, starosta prowadzi, na zasadach dotychczasowych, rejestr, o którym mowa w art. 46 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

8. Do upływu 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, wojewoda prowadzi, na zasadach dotychczasowych, rejestry, o których mowa w art. 186 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 30. Do spraw w przedmiocie określenia okresu osobistej styczności przysposabiającego z przysposabianym, w których wniosek o przysposobienie został złożony do sądu przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 31. 1. Pracownik – ojciec wychowujący dziecko, który przysposobił je przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nie wykorzystał urlopu ojcowskiego, o którym mowa w art. 182³ § 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym, lub części tego urlopu, ma prawo odpowiednio do urlopu ojcowskiego, o którym mowa w art. 182³ § 1 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, lub niewykorzystanej części tego urlopu.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, pracownik ma prawo do urlopu ojcowskiego przez okres od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia upływu 24 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie dziecka i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

Art. 32. 1. Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nie wykorzystał urlopu, o którym mowa w art. 183 § 1 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym, ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, o którym mowa w art. 183 § 1¹ ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego jest udzielany na pisemny wniosek pracownika składany w terminie 21 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Urlop jest udzielany w terminie określonym we wniosku pracownika, jednak nie dłuższym niż 35 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, pracownik ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego przez okres od dnia wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka do dnia upływu:

- 1) 20 tygodni – w przypadku przyjęcia jednego dziecka,
- 2) 31 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci,
- 3) 33 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci,
- 4) 35 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci,
- 5) 37 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci

– nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

Przepisy art. 183 § 3 i 7 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio.

Art. 33. Pracownik, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy korzysta z urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, udzielonego zgodnie z art. 183 § 1 lub 3 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym, ma prawo do korzystania z tego urlopu na zasadach określonych w art. 183 § 1¹ lub 3 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 34. 1. Pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy i nie wykorzystał urlopu, o którym mowa w art. 183 § 4 pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym, ma prawo do urlopu rodzicielskiego, o którym mowa w ustawie zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, z zastrzeżeniem ust. 2. Urlop rodzicielski jest udzielany na pisemny wniosek pracownika składany w terminie 21 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, pracownik ma prawo do urlopu rodzicielskiego przez okres od dnia wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka do dnia upływu:

- 1) 32 tygodni – w przypadku przyjęcia jednego dziecka,
- 2) 34 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga i więcej dzieci

– nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

Przepisy art. 183 § 4¹ i 8 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio.

Art. 35. Pracownik, który w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy korzysta z urlopu rodzicielskiego udzielonego zgodnie z art. 183 § 4 ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu dotychczasowym, ma prawo do urlopu na zasadach określonych w art. 183 § 4¹ ustawy zmienianej w art. 4 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 36. 1. Osobie, która przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przyjęła na wychowanie dziecko w wieku do ukończenia 14. roku życia i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, oraz osobie, która przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przysposobiła dziecko w wieku do ukończenia 14. roku życia, przysługuje prawo do zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w art. 35a ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na zasadach i warunkach określonych w tej ustawie, z zastrzeżeniem ust. 2–5.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, prawo do zasiłku macierzyńskiego przysługuje do dnia upływu odpowiednio:

- 1) 52 tygodni – w przypadku przyjęcia na wychowanie jednego dziecka lub przysposobienia jednego dziecka,
- 2) 65 tygodni – w przypadku przyjęcia na wychowanie dwojga dzieci lub przysposobienia dwojga dzieci,
- 3) 67 tygodni – w przypadku przyjęcia na wychowanie trojga dzieci lub przysposobienia trojga dzieci,
- 4) 69 tygodni – w przypadku przyjęcia na wychowanie czworga dzieci lub przysposobienia czworga dzieci,
- 5) 71 tygodni – w przypadku przyjęcia na wychowanie pięciorga i więcej dzieci lub przysposobienia pięciorga i więcej dzieci

– nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, prawo do zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w art. 35a ustawy zmienianej w art. 5 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jest ustalane:

- 1) z urzędu – w przypadku osób, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pobierają na zasadach dotychczasowych zasiłek macierzyński i zasiłek ten został przyznany na okres krótszy niż okres, o którym mowa odpowiednio w art. 35a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 5, w związku z ukończeniem przez dziecko 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – w związku z ukończeniem przez dziecko 10. roku życia;

2) na wniosek – w przypadku osób, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie pobierają zasiłku macierzyńskiego na dziecko, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, decyzję przyznającą zasiłek macierzyński zmienia się w ten sposób, że przyznaje się zasiłek macierzyński do dnia upływu okresu, o którym mowa w ust. 2.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, zasiłek macierzyński przyznaje się począwszy od miesiąca:

- 1) wejścia w życie niniejszej ustawy – jeżeli wniosek o ustalenie prawa do zasiłku macierzyńskiego zostanie złożony w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i nie później niż do dnia upływu okresu, o którym mowa w ust. 2;
- 2) złożenia wniosku – jeżeli wniosek o ustalenie prawa do zasiłku macierzyńskiego zostanie złożony po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i nie później niż do dnia upływu okresu, o którym mowa w ust. 2.

Art. 37. 1. Opiekunowi faktycznemu dziecka w rozumieniu art. 3 pkt 14 ustawy zmienianej w art. 8, który przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy objął opieką dziecko w wieku do ukończenia 14. roku życia, oraz osobie, która przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przysposobiła dziecko w wieku do ukończenia 14. roku życia, przysługuje świadczenie rodzicielskie, o którym mowa w art. 17c ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, na zasadach i warunkach określonych w tej ustawie, z zastrzeżeniem ust. 2–5.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, świadczenie rodzicielskie przysługuje do dnia upływu odpowiednio:

- 1) 52 tygodni – w przypadku objęcia opieką jednego dziecka lub przysposobienia jednego dziecka,
- 2) 65 tygodni – w przypadku objęcia opieką dwojga dzieci lub przysposobienia dwojga dzieci,
- 3) 67 tygodni – w przypadku objęcia opieką trojga dzieci lub przysposobienia trojga dzieci;
- 4) 69 tygodni – w przypadku objęcia opieką czworga dzieci lub przysposobienia czworga dzieci,
- 5) 71 tygodni – w przypadku objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci lub przysposobienia pięciorga i więcej dzieci

– nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, świadczenie rodzicielskie, o którym mowa w art. 17c ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jest przyznawane:

- 1) z urzędu – w przypadku osób, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy pobierają na zasadach dotychczasowych świadczenie rodzicielskie i świadczenie to zostało przyznane na okres krótszy niż okres, o którym mowa odpowiednio w art. 17c ust. 3 ustawy zmienianej w art. 8, w związku z ukończeniem przez dziecko 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – w związku z ukończeniem przez dziecko 10. roku życia;
- 2) na wniosek – w przypadku osób, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy nie pobierają świadczenia rodzicielskiego na dziecko, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, organ właściwy w rozumieniu art. 3 pkt 11 ustawy zmienianej w art. 8 zmienia decyzję przyznającą świadczenie rodzicielskie w ten sposób, że przyznaje świadczenie rodzicielskie do dnia upływu okresu, o którym mowa w ust. 2.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, świadczenie rodzicielskie przyznaje się począwszy od miesiąca:

- 1) wejścia w życie niniejszej ustawy – jeżeli wniosek o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego zostanie złożony w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i nie później niż do dnia upływu okresu, o którym mowa w ust. 2;
- 2) złożenia wniosku – jeżeli wniosek o ustalenie prawa do świadczenia rodzicielskiego zostanie złożony po upływie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy i nie później niż do dnia upływu okresu, o którym mowa w ust. 2.

Art. 38. Przepis art. 10 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 14 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą w zakresie terminu na złożenie wniosku o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia, w przypadku objęcia dziecka opieką albo przysposobienia dziecka, stosuje się do wniosków dotyczących dzieci urodzonych i objętych opieką lub urodzonych i przysposobionych począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. W zakresie wniosków dotyczących dzieci urodzonych i objętych opieką lub urodzonych i przysposobionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 39. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 15, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 2022 r.

UZASADNIENIE

Uchwalenie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) zapoczątkowało trudną, ale bardzo potrzebną falę zmian w systemie wspierania rodziny, pieczy zastępczej i adopcji.

Odpowiedzią na dalsze wyzwania w tym zakresie jest przedmiotowy projekt nowelizacji, który zakłada wprowadzenie szeregu istotnych, nowych rozwiązań. W projekcie zaproponowano m.in.:

1. Doprecyzowanie obowiązku sprawdzania w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym określonych kategorii osób wskazanych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Zmianę w zakresie kwalifikacji określonych kategorii osób wskazanych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. Możliwość powrotu do dotychczasowej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej osoby, która opuściła już te formy pieczy, rozpoczęła proces usamodzielniania, jednak z różnych powodów chciałaby wrócić do pieczy zastępczej i pozostać w niej na zasadach określonych w art. 37 ust. 2 w związku z art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
4. Wprowadzenie przy użyciu systemu teleinformatycznego rejestru obejmującego:
 - a) wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, oraz osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, z podziałem na dzieci i osoby umieszczone lub przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz na osoby, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, i osoby niepełnoletnie opuszczające rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej i poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej,

- b) wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
 - c) wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
 - d) wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe,
 - e) wykaz rodzinnych domów dziecka,
 - f) wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych,
 - g) wykaz osób usamodzielnianych.
5. Zmiany w zakresie właściwości organizatora rodzinnej pieczy zastępczej właściwego dla wstępnej kwalifikacji kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego zawierającego potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
 6. Zmiany w zasadach przekształceń rodzin zastępczych niezawodowych w zawodowe i podpisywania umów z nowymi rodzinami zastępczymi zawodowymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka.
 7. Podwyższenie wysokości wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka oraz wprowadzenie zmiany w zakresie jego waloryzacji.
 8. Wprowadzenie zasadniczych ograniczeń w tworzeniu nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego oraz specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.
 9. Wprowadzenie, co do zasady, obowiązku uzyskania opinii Rzecznika Praw Dziecka, w przypadku wystąpienia przez samorząd do wojewody z wnioskiem o utworzenie nowej placówki opiekuńczo-wychowawczej.

10. Wprowadzenie możliwości pozostania na zasadach wskazanych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osób pełnoletnich w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych.
11. Doprecyzowanie kwestii gromadzenia i przeznaczenia środków ze świadczenia wychowawczego małoletnich umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej.
12. Uregulowanie zasad szczególnego nadzoru nad pomieszczeniami w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym lub terenu wokół placówki albo ośrodka w postaci środków technicznych umożliwiających rejestrację obrazu (monitoring).
13. Rozszerzenie katalogu osób, które mogą być opiekunami usamodzielnienia, o pracownika organizacji pozarządowej w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z późn. zm.) lub inną osobę wyznaczoną przez tę organizację do pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia.
14. Wprowadzenie zasady, że powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka, lub powiat, który zawarł umowę z rodziną zastępczą zawodową, o której mowa w art. 54 ust. 3a, lub powiat, który organizuje rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu, mogące przyjąć dziecko, może odmówić umieszczenia dziecka w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka tylko w sytuacji, gdy liczba dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, dla których powiat ten nie jest powiatem obowiązany do ponoszenia wydatków, o których mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przekroczyła 25% ogólnej liczby miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej zapewnianych przez ten powiat. W pozostałych przypadkach w sytuacji umieszczenia małoletniego w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innego powiatu wprowadzono obowiązek zawarcia porozumienia między powiatami, o czym mowa w art. 191 ust. 5, 5a i 5b ww. ustawy.
15. W zakresie kontroli rozszerzenie istniejącego katalogu wymagań kwalifikacyjnych inspektorów uprawnionych do prowadzenia czynności kontrolnych z ramienia wojewody o takie kierunki jak prawo i administracja oraz rozszerzenie możliwości zdobycia wymaganego przez nich doświadczenia zawodowego dodatkowo o inne instytucje zajmujące się problematyką dziecka i rodziny. Ponadto podwyższono granice kary pieniężnej za brak realizacji zaleceń pokontrolnych.

W zakresie procedur przysposobienia projekt wpisuje się w realizację podjętej przez Rząd RP w styczniu 2017 r. decyzji o ograniczeniu adopcji z przemieszczeniem poza granice Polski i ma na celu wprowadzenie zmian służących pozyskiwaniu większej liczby kandydatów do przysposobienia dzieci na terenie kraju.

Obecnie adopcje zagraniczne zostały ograniczone jedynie do sytuacji szczególnych, których *ratio decidendi* jest przejawem realizacji najlepszego interesu dziecka. Adopcje te stanowią środek ostateczny i wyjątkowy, który, co do zasady, znajduje zastosowanie jedynie w przypadku, gdy mimo wszelkich możliwych starań nie uda się znaleźć w Polsce odpowiedniego rodzinnego środowiska zastępczego dla danego dziecka.

Nowelizacja zmierza do ułatwienia procesu adaptacji dziecka, w szczególności dziecka starszego, w nowej rodzinie przez wprowadzenie zmian w Kodeksie pracy w zakresie urlopu ojcowskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego dla pracowników, którzy przyjęli dziecko na wychowanie jako rodzice adopcyjni, oraz urlopu rodzicielskiego. Rozwiązanie to będzie sprzyjało budowaniu więzi rodziców adopcyjnych z dzieckiem, jak również będzie pozwalało na szybsze nawiązanie relacji rodzinnych. Podobne zmiany zaproponowano także w zakresie regulowanym ustawą z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933, z późn. zm.), jak również w zakresie nadania prawa do świadczenia rodzicielskiego dla osób, które przysposobiły dziecko.

Dodatkowo wprowadzono pewne elementy standaryzacji prowadzenia procedur przysposobienia przez ośrodki adopcyjne przez wskazanie minimalnego zakresu treści opinii kwalifikacyjnej czy też zakresu gromadzonych danych osobowych.

W zakresie pracy ośrodków adopcyjnych wprowadzono możliwość udziału wojewody w posiedzeniach ośrodka adopcyjnego dotyczących kwalifikowania dziecka do przysposobienia, dokonywania wstępnej oceny kandydata do przysposobienia dziecka oraz wydawania opinii kwalifikacyjnej kandydata do przysposobienia dziecka – w celu monitorowania zapewnienia odpowiedniej jakości prowadzonych procedur przysposobienia. Analogiczne uprawnienie przewidziano dla zarządu województwa. Podmioty te będą miały możliwość wzięcia udziału w posiedzeniach, o których mowa powyżej, w roli obserwatorów.

Nałożono na ośrodek adopcyjny konieczność przeprowadzenia wstępnej oceny kandydata do przysposobienia oraz umożliwienia mu udziału w szkoleniu w terminie nie dłuższym niż 4 miesiące od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w art. 172 ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wraz ze wskazanymi w tym przepisie dokumentami.

Kolejną istotną zmianą jest wprowadzenie obowiązku wydawania wstępnej oceny o kandydatach do przysposobienia dziecka oraz opinii kwalifikacyjnej pisemnie w formie papierowej lub elektronicznej. W sytuacji gdy są one negatywne, powinny dodatkowo zawierać szczegółowe uzasadnienie przyczyn wydania takiej opinii czy oceny, wskazanie obszarów wymagających poprawy, z jednoczesnym pouczeniem o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329, z późn. zm.). Projekt wprowadza również konieczność dostosowania godzin pracy ośrodka adopcyjnego do realnych potrzeb osób korzystających z jego usług.

Projekt, oprócz zmian w zakresie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zakłada wprowadzenie zmian także w następujących aktach prawnych:

- 1) ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359);
- 2) ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.);
- 3) ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, z późn. zm.);
- 4) ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933, z późn. zm.);
- 5) ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133, z późn. zm.);
- 6) ustawie z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2020 r. poz. 141);
- 7) ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615, z późn. zm.);
- 8) ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.);
- 9) ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.);
- 10) ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205);

- 11) ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, z późn. zm.);
- 12) ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.);
- 13) ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329);
- 14) ustawie z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1981);
- 15) ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270).

Szczegółowe uzasadnienie proponowanych zmian.

W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozszerzono katalog podmiotowy tej ustawy. W art. 5 w ust. 1 dodano pkt 6 odnoszący się do mających miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz członków ich rodzin, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b, d, e lub f Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.¹⁾), posiadających prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zmiana ta wynika z konieczności dostosowania przepisów przedmiotowej regulacji do norm prawa międzynarodowego.

Wprowadzono art. 7a pozwalający na odbywanie się posiedzeń, w szczególności posiedzeń ośrodka adopcyjnego dotyczących kwalifikowania dziecka do przysposobienia, dokonywania wstępnej oceny kandydata do przysposobienia dziecka oraz wydawania opinii kwalifikacyjnej kandydata do przysposobienia dziecka, z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość.

Wprowadzono art. 7b wymieniający osoby, które podlegają sprawdzeniu w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Przepis jest konsekwencją wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 152). Ustawa ta określa

¹⁾ Zmiany wymienionej umowy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 187 z 12.06.2020, str. 12, Dz. Urz. UE L 225 z 14.07.2020, str. 53, Dz. Urz. UE L 443 z 30.12.2020, str. 3, Dz. Urz. UE L 43 z 24.02.2022, str. 84 oraz Dz. Urz. UE L 131 z 05.05.2022, str. 9.

szczególne środki ochrony przeciwdziałające zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym. Jednym z nich jest Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Celem rozwiązania wynikającego z art. 7b jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom objętym wsparciem jednostek organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. I tak projekt ustawy zakłada, że rodziną wspierającą, kandydatem do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodziną zastępczą, kandydatem do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, osobą prowadzącą rodzinny dom dziecka, rodziną pomocową, kandydatem do przysposobienia dziecka, kierownikiem, dyrektorem, osobą zatrudnioną, osobą świadczącą usługi, osobą podejmującą się wspierania działań wychowawczych, o której mowa w art. 96, lub wolontariuszem w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka nie może być osoba, która figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Sprawdzeniu podlegać będą osoby nowozatrudniane, jak i zatrudnione na dzień wejścia w życie ustawy w jednostkach systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej oraz każdorazowo po powzięciu informacji o prowadzonym postępowaniu. W projekcie wskazano, że informację o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym sprawdza i potwierdza, w odniesieniu do:

- 1) rodzin wspierających i wolontariuszy w placówkach wsparcia dziennego – wójt lub upoważniony przez niego kierownik jednostki organizacyjnej gminy – w celu weryfikacji wymagań dotyczących rodzin wspierających i wolontariuszy w placówkach wsparcia dziennego;
- 2) kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i wolontariuszy w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – organizator rodzinnej pieczy zastępczej – w celu weryfikacji wymagań dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i wolontariuszy w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 3) kandydatów do przysposobienia dziecka – ośrodek adopcyjny – w celu weryfikacji wymagań dotyczących kandydatów do przysposobienia dziecka;
- 4) kierowników, dyrektorów lub innych osób zatrudnionych w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – pracodawca – w celu weryfikacji wymagań

- dotyczących kierowników, dyrektorów lub innych osób zatrudnionych w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
- 5) osób świadczących usługi w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka – zlecniodawca – w celu weryfikacji wymagań dotyczących osób świadczących usługi w jednostce organizacyjnej wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka;
 - 6) osób podejmujących się wspierania działań wychowawczych, o których mowa w art. 96, i wolontariuszy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – dyrektor odpowiednio placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego – w celu weryfikacji wymagań dotyczących osób podejmujących się wspierania działań wychowawczych, o których mowa w art. 96, i wolontariuszy w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Tryb weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym będzie dotyczył wyłącznie informacji o fakcie niefigurowania lub figurowania w rejestrze (tak/nie), bez możliwości przetwarzania szczegółów w przypadku figurowania.

Pojawiające się w przepisach ustawy pojęcie „osoby zatrudnionej”, zgodnie z przyjętą systematyką w ustawie, oznacza osobę zatrudnioną w każdej formie zatrudnienia. W każdorazowej sytuacji, kiedy osoba jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę, w ustawie jest doprecyzowanie tego pojęcia.

Wymóg niefigurowania w Rejestrze Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym dodano także do art. 12 ust. 1 pkt 5 (asystent rodziny), art. 25 ust. 2 pkt 5 (kierownik placówki wsparcia dziennego), art. 26 ust. 2 pkt 4 (osoba pracująca z dziećmi w placówce wsparcia dziennego), art. 27 ust. 1 (osoba zatrudniona w placówce wsparcia dziennego, niebędącą kierownikiem lub osobą, o której mowa w art. 26 ust. 1), art. 30 ust. 1 pkt 2 (rodzina wspierająca), art. 42 ust. 1 pkt 8 (kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinne domy dziecka), art. 64 ust. 5 pkt 4 (osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich), art. 78 ust. 1 pkt 5 (koordynator rodzinnej pieczy zastępczej), art. 97 ust. 3 pkt 5a (dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-terapeutycznego),

art. 98 ust. 3 pkt 3a (osoba pracująca z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej), art. 158 ust. 1 pkt 6 (dyrektor ośrodka adopcyjnego), art. 159 ust. 1 pkt 6 (osoba pracująca w ośrodku adopcyjnym, zajmująca się prowadzeniem procedur przysposobienia lub przygotowaniem osób zgłaszających gotowość do przysposobienia dziecka), art. 161 ust. 2 pkt 12 (kandydat do przysposobienia dziecka).

W art. 25 i art. 26 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzono zmiany w kwalifikacjach osób pracujących w placówce wsparcia dziennego na stanowisku kierownika, wychowawcy i opiekuna dziecięcego, umożliwiając zatrudnienie w tym charakterze również osób posiadających wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku oraz przygotowanie pedagogiczne uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela. Tym samym złagodzone dotychczasowe wymogi dotyczące wykształcenia osób pracujących w placówce wsparcia dziennego na wymienionych wyżej stanowiskach. Zwiększy się tym samym szansa na pozyskanie kadry pracującej z dziećmi, która ma doświadczenie w pracy z dziećmi uzyskane jako nauczyciel przedmiotu. Osoby takie mogą, oprócz zajęć wychowawczych, prowadzić zajęcia instruktorskie. Jest to także szansa na wykorzystanie potencjału byłych nauczycieli. To element szerszych zmian zmierzających do zwiększenia elastyczności kwalifikacji w odniesieniu do pracowników sfery usług społecznych. Analogicznie wprowadzono możliwość zatrudnienia osób posiadających wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku oraz przygotowanie pedagogiczne uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela również na stanowisku wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Ponadto dokonano zmiany w art. 26 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie kwalifikacji opiekuna dziecięcego, doprecyzowując rodzaj wykształcenia na „wykształcenie na kierunku studiów związanym z kształceniem w zakresie pedagogiki”. W związku z tym tak opisane wykształcenie zastąpiło określenie „studia pedagogiczne”.

Projekt ustawy wprowadza również zmiany do art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Polegają one na dopisaniu dodatkowego punktu wskazującego na możliwość pobierania nauki przez osobę pełnoletnią na kursach, jeżeli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia. Obecnie możliwość nauki w tej formie występuje tylko w przypadku osób legitymujących się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Taka forma pobierania nauki jest niezwykle istotna w zdobywaniu praktycznych umiejętności zawodowych, wzmacnia zatem szanse wychowanka na znalezienie pracy.

W projekcie zaproponowano również możliwość pozostania przez wychowanka w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej na zasadach określonych w art. 37 ust. 2. Dotychczas taką możliwość mieli tylko wychowankowie rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo-wychowawczych. Konsekwencją tego przepisu jest zmiana w treści art. 109 ust. 2 i 3 ustawy.

Projekt ustawy reguluje także kwestię rozwiązania lub likwidacji dotychczasowej formy pieczy zastępczej w kontekście art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Obecnie brak jest takich regulacji. Wydaje się słusznym umożliwienie osobom, o których mowa w art. 37 ust. 2, w takich sytuacjach przejścia na warunkach określonych w tym przepisie do innych form pieczy. Zgodnie z projektowanymi zmianami będzie to możliwe za zgodą starosty i odpowiednio osób pełniących funkcję nowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka lub dyrektora nowej placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ponadto w projekcie, w szczególnych sytuacjach życiowych, przewidziano ewentualną możliwość powrotu pełnoletniego wychowanka do dotychczasowej formy pieczy zastępczej, za zgodą starosty i osoby prowadzącej daną formę pieczy. Zdarza się, że młodzi ludzie zbyt pochopnie podejmują decyzję o próbie samodzielnego życia, a potem chcą wrócić do dotychczasowej formy pieczy zastępczej, ale niestety w obecnym stanie prawnym nie mają takiej możliwości. Projekt zakłada, że taki powrót będzie możliwy jednokrotnie. Przedmiotowy postulat zgłaszany był przez liczne środowiska związane z rodzicielstwem zastępczym. Powrót pełnoletniego wychowanka do, co do zasady, dotychczasowej formy pieczy zastępczej nie jest ponownym umieszczeniem, a jedynie powrotem do istniejącego wcześniej uprawnienia przysługującego takiej osobie. Jest to rozwiązanie dla szczególnych sytuacji życiowych. Intencją ustawodawcy przy wprowadzaniu tego rozwiązania było pozostawienie ww. podmiotom (w szczególności starostom) swobody na wyrażenie zgody i nadanie im w tym zakresie szerokiego spektrum niezależności. Nie można bowiem zapominać, iż podstawowym zadaniem powiatu jest zabezpieczenie odpowiedniej liczby miejsc w pieczy zastępczej dla małoletnich. Umożliwienie natomiast powrotu pełnoletniemu wychowankowi pieczy zastępczej do, co do zasady, dotychczasowej formy pieczy zastępczej jest przewidziane dla szczególnych sytuacji życiowych tego wychowanka. Biorąc pod uwagę różnorodność sytuacji, w jakich może się znajdować zarówno pełnoletni wychowanek pieczy zastępczej, jak i dotychczasowa rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka, czy placówka opiekuńczo-wychowawcza, brak jest możliwości określenia sztywnego katalogu przesłanek warunkujących wydanie zgody na powrót do pieczy zastępczej. Niemniej jednak w projekcie wskazano, że

starosta, wydając zgodę na pozostawanie w pieczy zastępczej, bierze pod uwagę w szczególności liczbę wolnych miejsc w pieczy zastępczej oraz konieczność zapewnienia braku negatywnego wpływu osoby, która osiągnęła pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, na dzieci umieszczone w danej formie pieczy zastępczej lub na osoby przebywające w danej formie pieczy zastępczej.

Konsekwencją powrotu wychowanka do pieczy zastępczej będzie konieczność dokonania zmiany w jego indywidualnym programie usamodzielnienia oraz zawieszenie pomocy dla osób usamodzielnianych. Tym samym wprowadzono odpowiednie zmiany w treści art. 145 ust. 6 i dodano art. 152a w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Jednocześnie wskazano, że informacja w przedmiocie zgody rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej, o której mowa odpowiednio w art. 37 ust. 2–6, oraz informacja w przedmiocie zgody starosty, o której mowa odpowiednio w ust. 3–6, jest wydawana pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej. W przypadku braku zgody dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej albo dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej oraz braku zgody starosty, o których mowa odpowiednio w ust. 3–6, informacja zawiera pouczenie strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Konsekwencją ww. regulacji są także zmiany w art. 53, art. 61, art. 67, art. 82, art. 83, art. 84, art. 85, art. 95 oraz w art. 141 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, polegające na zmianie odesłania do rozszerzonego art. 37, oraz zmiana w art. 87.

Istotną zmianą, dającą szansę na efektywne poszukiwanie wolnych miejsc w pieczy zastępczej na terenie Polski, jest rejestr, który obejmuje:

- 1) wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, oraz osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, z podziałem na dzieci umieszczone lub przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz na osoby, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, i osoby niepełnoletnie opuszczające rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, przebywające

w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej i poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej;

- 2) wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3) wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe;
- 5) wykaz rodzinnych domów dziecka;
- 6) wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych;
- 7) wykaz osób usamodzielnianych.

Rejestr ten będzie prowadzony przez starostę, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, marszałka województwa i wojewodę, za pomocą zapewnionego przez ministra właściwego do spraw rodziny systemu teleinformatycznego.

Projektodawca w art. 38d i art. 38e ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wymienia szczegółowo dane podlegające wpisowi do rejestru i wskazuje podmioty uprawnione do ich wprowadzania, aktualizowania i usuwania. Dane do rejestru będą wprowadzane i aktualizowane niezwłocznie po powzięciu informacji wymagających wpisu lub aktualizacji.

Potrzeba stworzenia rejestru miejsc w pieczy zastępczej oraz rejestru dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej była wielokrotnie zgłaszana przez środowiska związane z pieczą zastępczą. W istocie pod pojęciem rejestr dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej mieści się cały zestaw danych, które mają służyć jednostkom organizacyjnym wspierania rodziny i pieczy zastępczej, wskazanym w projekcie, do lepszej organizacji pieczy zastępczej i zgodnego z dobrem dziecka poszukiwania wolnych miejsc w pieczy zastępczej na terenie Polski przez sąd rodzinny. W dotychczasowym stanie prawnym funkcjonował rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rejestr osób już pełniących ww. funkcje. Rejestr ten prowadził starosta, który był zobligowany do dostarczania danych z rejestru do właściwego sądu (uchylany art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Projekt rozszerza ten rejestr o dodatkowe informacje dotyczące dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz osób, które osiągnęły

pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osób usamodzielnianych.

Dodatkowo proponowany niniejszym projektem rejestr będzie zawierał informacje na temat placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej. Informacje na ich temat w obecnym stanie prawnym, wraz z informacjami na temat wolnych miejsc w pieczy instytucjonalnej, prowadzi w rejestrach wojewoda – zmieniany art. 186 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Jak wynika z powyższego wyjaśnienia, omawiany projekt w istocie określa teleinformatyczny charakter dotychczasowych rejestrów, jak również określa zakresy przetwarzania danych osobowych i ich udostępniania.

Ratio legis regulacji w zakresie przedmiotowego rejestru sprowadza się przede wszystkim do znalezienia dla dziecka najbardziej adekwatnego do jego potrzeb miejsca w pieczy zastępczej przez sąd, który każdorazowo podejmuje decyzję o jego umieszczeniu w pieczy zastępczej. Sąd musi być zatem wyposażony we wszystkie niezbędne informacje, zarówno o samym dziecku, jak i o podmiotach, które miałyby pełnić nad nim pieczę. Z tego też punktu widzenia zakres danych powinien być na tyle szeroki, aby dostarczać danych całościowych pozwalających na ocenę przez sąd potrzeb dziecka, jak i ocenę możliwości przyszłych opiekunów zastępczych lub precyzyjnego określenia charakteru pieczy instytucjonalnej. Projektodawca, w każdym przypadku, w którym było to możliwe, jasno i precyzyjnie określił, jakie dane i na jakim poziomie mają być przetwarzane. Niemniej, biorąc pod uwagę, jak różnorodna może być sytuacja dzieci wymagających opieki, w niektórych przypadkach brak jest możliwości sztywnego określenia zakresu danych, jakie będą się znajdować w rejestrze. Należy przy tym zwrócić uwagę, że informacja o zakresie ukończonych szkoleń stanowi katalog zamknięty – przetwarzane mają być informacje o wszystkich odbytych przez daną osobą szkoleniach. Podobnie ma się rzecz w przypadku oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej – zakres informacji zawartych w ocenie sytuacji dziecka jest określony w dziale III w rozdziale 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z kolei dział IV tej ustawy określa informacje, które mają być zawarte w programie usamodzielnienia.

Należy przy tym zaznaczyć wyraźnie, że sąd, podejmując decyzję o umieszczeniu małoletniego w pieczy zastępczej, powinien każdorazowo kierować się m.in. zasadami określonymi w tym zakresie w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W celu zmniejszenia

ryzyka związanego z rozsianiem dzieci po terenie całego kraju, projekt zawiera doprecyzowanie treści kodeksowych w tym zakresie, wzmacniając jednocześnie już dziś obowiązującą zasadę prymatu rodzinnych form pieczy zastępczej nad instytucjonalnymi. Zgodnie ze zmienionym art. 112⁷ Krio sąd w pierwszej kolejności umieszcza dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu miejsca zamieszkania dziecka. W przypadku, gdy nie jest to możliwe lub gdyby takie umieszczenie było sprzeczne z dobrem dziecka, sąd umieszcza dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innego powiatu. Umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest na ostatnim miejscu tej gradacji i jest możliwe dopiero, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej lub z innych ważnych względów nie jest to zasadne. Istotne jest również to, że umieszczając dziecko w pieczy zastępczej, sąd obowiązany jest wziąć pod uwagę możliwość wywiązania się z obowiązku zapewnienia przez osoby sprawujące pieczę zastępczą pracy z rodziną biologiczną dziecka oraz możliwość utrzymywania przez małoletniego kontaktów z rodzicami, o ile sąd ich nie zakazał.

Dodatkowo sąd, po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, informuje starostę powiatu zapewniającego temu dziecku pieczę zastępczą o przyczynach umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Informacja taka ma na celu objęcie dziecka jak najlepszym wsparciem i udzielenie mu najodpowiedniejszej pomocy.

Dostęp do omawianych rejestrów będzie ograniczony i będzie przysługiwać ściśle określonym podmiotom wymienionym w projektowanej regulacji, wyłącznie w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań. W bardzo szczegółowy sposób wskazano zakres tego dostępu dla poszczególnych podmiotów. Dodatkowo w celu maksymalizacji ochrony danych osobowych projekt wskazuje okresy przetwarzania poszczególnych danych. Ponadto ustawa nakłada na administratora danych osobowych obowiązek dokonania co najmniej raz na rok przeglądu danych osobowych i usuwania danych, których przetwarzanie nie jest uzasadnione.

Zakłada się, że rejestr ten usprawni także realizację zadania ministra właściwego do spraw rodziny w zakresie monitorowania realizacji zadań wynikających z ustawy, a dotyczących pieczy zastępczej, jak również zadania kontrolne wojewody. Stąd także zmiana w art. 186 i art. 187 w ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W kontekście ww. rejestru należy wskazać, iż obecnie w resorcie rodziny wykorzystywanych jest szereg mechanizmów w zakresie bezpieczeństwa przetwarzania informacji, które będą wykorzystane w rejestrze dotyczącym pieczy zastępczej. Podstawowym

elementem bezpieczeństwa są urządzenia typu firewall, które filtrują ruch sieciowy przychodzący i wychodzący z wykorzystaniem mechanizmów IPS (Intrusion Prevention System) i IDS (Intrusion Detection System). Co do zasady udostępniane aplikacje w sieci Internet zaopatrzone są w certyfikat domeny Ministerstwa, zapewniając szyfrowanie komunikacji między przeglądarką a serwerem aplikacyjnym, uniemożliwiając praktycznie podgląd przesyłanych danych. Aplikacja dostępna będzie przez dedykowane porty komunikacyjne. Zostaną wykorzystane mechanizmy filtracji adresów IP, z których dozwolone będzie połączenie do serwera aplikacyjnego. Planuje się, że system umożliwi korzystanie z metod bezpiecznego uwierzytelniania użytkownika z wykorzystaniem podpisu elektronicznego lub profilu zaufanego dla danego zdefiniowanego użytkownika. Środowisko bazodanowe podłączone do serwera aplikacyjnego stanowi oddzielny komponent infrastruktury, chroniony osobnymi urządzeniami typu firewall, oraz jest zorganizowane w osobnym chronionym segmencie sieci wewnętrznej, wyizolowanym od sieci Internet.

Wskazano także, że zabezpieczenia stosowane przez administratorów danych w celu ochrony danych osobowych polegać będą co najmniej na:

- 1) dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych;
- 2) pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy.

Działanie rejestru zostanie poddane analizie w ciągu roku od dnia jego pełnego uruchomienia. Informacja na ten temat zostanie przedstawiona w przekazywanej corocznie *Informacji o realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*. Jeśli w wyniku przeprowadzonej analizy wskazane zostaną istotne obszary do zmian, zmiany te zostaną wprowadzone do rejestru.

Projekt ustawy nadaje nowe brzmienie art. 43 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem tych przepisów jest zwiększenie konkurencyjności rodzin zastępczych oraz wprowadzenie elementu derejonizacji pieczy zastępczej. Obecnie to organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydatów na rodzinę zastępczą i osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka decyduje *de facto* o utworzeniu nowej rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka. Projekt w sposób jednoznaczny wprowadza możliwość wstępnej kwalifikacji u dowolnego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, jeżeli:

- 1) organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka nie przeprowadził, w terminie miesiąca od złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1 tego przepisu, wstępnej kwalifikacji kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub
- 2) organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka wyraził zgodę na przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji danego kandydata przez innego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, lub
- 3) organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka negatywnie wstępnie zakwalifikował danego kandydata.

Wskazano przy tym, że organizator rodzinnej pieczy zastępczej inny niż organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka nie może przeprowadzić wstępnej kwalifikacji, jeżeli od dnia przeprowadzenia negatywnej wstępnej kwalifikacji upłynęło więcej niż 2 lata.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, na wniosek kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, przeprowadza na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Po przeprowadzeniu wstępnej kwalifikacji organizator rodzinnej pieczy zastępczej sporządza dokument potwierdzający jej przeprowadzenie. Dokument ten zawiera w szczególności datę przeprowadzenia wstępnej kwalifikacji oraz wskazanie, czy wstępna kwalifikacja jest pozytywna czy negatywna i jest wydawany pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej. Pozytywna wstępna kwalifikacja jest ważna przez okres 2 lat od dnia jej przeprowadzenia. W przypadku, gdy wstępna kwalifikacja kandydata jest negatywna, w dokumencie potwierdzającym przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji organizator rodzinnej pieczy

zastępczej szczegółowo uzasadnia przyczyny negatywnej wstępnej kwalifikacji i wskazuje obszary wymagające poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

W przypadku gdy wstępna kwalifikacja jest przeprowadzana przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej innego niż organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, organizator ten może zasięgnąć opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka co do spełniania warunku, o którym mowa w art. 42 ust. 1 pkt 1. Dodatkowo wskazano, że organizator rodzinnej pieczy zastępczej inny niż organizator rodzinnej pieczy zastępczej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka w celu weryfikacji spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 pkt 7, może wykonywać swoje obowiązki na terenie powiatu miejsca zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Rozwiązanie to ma zapewnić pełną i obiektywną ocenę kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Następnie organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, kieruje tego kandydata, na jego wniosek, na szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które jest obowiązany zorganizować w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku przez kandydata.

Nowe brzmienie otrzymuje także art. 45 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym na wniosek kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, posiadającego świadectwo ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ww. ustawy, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny

zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wydaje zaświadczenie kwalifikacyjne zawierające potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42. Zaświadczenie to jest ważne 2 lata i stanowi podstawę wpisu do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 3.

W przypadku odmowy wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego, odmowa ta wydawana jest pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej, ze szczegółowym uzasadnieniem przyczyn odmowy i ewentualnym wskazaniem obszarów wymagających poprawy, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

W przypadku natomiast, gdy kandydat do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka przestanie spełniać warunki, o których mowa w art. 42 ust. 1–3, organizator pieczy zastępczej, który pozytywnie wstępnie zakwalifikował kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, stwierdza nieaktualność wydanego zaświadczenia kwalifikacyjnego i wykreśla kandydata niezwłocznie z rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 pkt 3, oraz zawiadamia go o tym pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej, podając jednocześnie uzasadnienie, z jednoczesnym pouczeniem strony o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

W treści projektu dodano art. 45a, zgodnie z którym kandydaci zakwalifikowani do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, rodziny zastępcze zawodowe, rodziny zastępcze niezawodowe i osoby prowadzące rodzinne domy dziecka są obowiązani do przedstawiania, co 2 lata, odpowiednio organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, który przeprowadził wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, staroście powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, staroście powiatu, który zawarł umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku, o którym mowa w art. 54 ust. 3a, albo staroście, który organizuje rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu, zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki

zdrowotnej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej, oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wystawionej przez psychologa. Dotychczas regulacja ta znajdowała się w uchylanym art. 46 ustawy. Zaświadczenie lekarskie o stanie zdrowia oraz opinia o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka służą do potwierdzenia, że dane osoby są zdolne do sprawowania właściwej opieki nad dzieckiem. Zgodnie bowiem z art. 42 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tylko takim osobom można powierzyć pełnienie funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenie rodzinnego domu dziecka. Oznacza to zatem, że w sytuacji, kiedy dana osoba przestanie spełniać warunki, o których mowa w ww. przepisie, organizator rodzinnej pieczy zastępczej wraz z sądem dokonują analizy zasadności dalszego sprawowania opieki nad powierzonymi dziećmi.

Częściowo nowe brzmienie uzyskał także art. 54 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Art. 54 ust. 3b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej znosi obligatoryjność porozumień międzypowiatowych w sytuacji, gdy umowę o zawodowstwo z rodziną zastępczą zamierza zawrzeć lub zawarł starosta powiatu innego niż starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny zastępczej. Należy jednak zaznaczyć, iż w takiej sytuacji zadania związane z funkcjonowaniem rodziny zastępczej zawodowej, w tym między innymi dotyczące organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, porozumień, o których mowa w art. 191 ust. 5, przyznawania świadczeń i dodatków przysługujących rodzinie zastępczej zawodowej i finansowania rodziny zastępczej zawodowej, wykonuje, co do zasady, powiat starosty, który zawarł umowę z rodziną zastępczą. Powiat ten musi zatem dokładnie rozważyć, czy będzie w stanie te zadania poza własnym terenem prawidłowo wykonywać. Ewentualnie powiaty te będą mogły zawrzeć porozumienie, w którym inaczej rozwiążą tą kwestię.

Analogiczne rozwiązanie zaproponowano także w kontekście rodzinnych domów dziecka.

Swoistego rodzaju konkurencyjności rodzin zastępczych i prowadzących rodzinny dom dziecka mają sprzyjać także zmiany wprowadzone w art. 55 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z tym przepisem, kandydat spełniający warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka składa wniosek o zawarcie umowy o utworzeniu rodziny zastępczej

zawodowej lub rodzinnego domu dziecka do starosty powiatu, którego organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydał mu zaświadczenie kwalifikacyjne. W przypadku jednak, gdy starosta ten nie zawrze z takim kandydatem umowy o utworzeniu odpowiednio rodziny zastępczej zawodowej lub rodzinnego domu dziecka, w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku, kandydat taki będzie mógł złożyć wniosek do starosty powiatu innego niż powiat, którego organizator rodzinnej pieczy zastępczej wydał mu zaświadczenie kwalifikacyjne.

W art. 85 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza się zmiany, z których wynika, że wynagrodzenie przysługujące rodzinie zastępczej zawodowej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka nie może być niższe niż kwota 3 100 zł miesięcznie.

W przypadku gdy rodzina zastępcza zawodowa będzie pełnić funkcję pogotowia rodzinnego, otrzyma miesięcznie wynagrodzenie nie niższe 124% kwoty wskazanej powyżej, tj. nie niższe niż 3 844 zł. Obecnie, zgodnie z art. 85 ust. 1 i 2 ustawy, rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż kwota 2 000 zł miesięcznie, a rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego – nie niższe niż kwota 2 600 zł miesięcznie. Wysokość tych wynagrodzeń jest waloryzowana corocznie średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń, określonym w ustawie budżetowej, dla pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń od dnia 1 kwietnia każdego roku kalendarzowego.

Należy wskazać, iż kwoty wskazywane w art. 85 ustawy są kwotami minimalnymi. Mogą zatem one zostać wskazane przez powiat na wyższym poziomie. Ustalając wysokość wynagrodzenia, należy wziąć pod uwagę w szczególności kwalifikacje, szkolenia i oceny rodziny zastępczej zawodowej oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka.

W projekcie zmienia się także mechanizm waloryzacji kwot wynagrodzeń określonych w umowach z rodzinami zastępczymi zawodowymi i osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka, który to mechanizm związany jest ze wskaźnikiem cen towarów i usług konsumpcyjnych (zmieniany art. 86 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Waloryzację, o której mowa w art. 86 ust. 2 w projektowanym brzmieniu, kwot, o których mowa w art. 54, art. 62 i art. 75, przeprowadza się po raz pierwszy w roku, w którym wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie liczonym od 2023 r. przekroczył 105%. Przyjęty mechanizm waloryzacji ma za zadanie zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka realnego wzrostu wysokości

wynagrodzeń adekwatnego do zmieniających się realiów związanych ze zmianami poziomu wartości pieniądza.

Projekt przewiduje zmianę terminu „świadczenie”, przysługującego rodzinie pomocowej z tytułu pełnionej przez nią funkcji, na „wynagrodzenie”. Dotychczasowa terminologia w tym zakresie budziła wątpliwości. Skoro podstawą wypłaty środków finansowych przysługujących rodzinie pomocowej jest umowa cywilnoprawna zawierana między rodziną pomocową i starostą, określająca zadania tej rodziny, to należy uznać, że z tytułu pełnionej funkcji rodzina pomocowa powinna otrzymywać wynagrodzenie, a nie świadczenie, które na gruncie przepisów ustawy powinno się odróżniać od świadczeń przysługujących z tytułu pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W związku z tym projekt ustawy wprowadza zmiany w zakresie art. 85 ust. 6, 7 i 8 oraz art. 75 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zmiana w art. 93 ust. 2a jest zmianą techniczną. Dotychczasowe brzmienie tego przepisu zawierało odwołanie do art. 54 ust. 3c, który zostaje zmieniony przedmiotową nowelizacją, w związku z powyższym przedmiotowa zmiana ma na celu zagwarantowania jego dotychczasowego sposobu stosowania.

Bardzo istotną zmianą jest wprowadzenie w art. 106 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zasadniczych ograniczeń w tworzeniu nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego oraz specjalistyczno-terapeutycznego oraz zwiększenie uznaniowości wojewody w zakresie wydawania zezwoleń.

Przepis ten stanowi m.in., że placówki takie mogą być tworzone tylko w przypadku, gdy utworzenie nowej placówki opiekuńczo-wychowawczej lub przekształcenie istniejącej placówki opiekuńczo-wychowawczej nie spowoduje zwiększenia liczby miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie danego powiatu albo jest to umotywowane szczególnymi potrzebami lokalnymi. W tej drugiej jednak sytuacji podmiot występujący o zezwolenie musi przedstawić uzyskaną wcześniej opinię Rzecznika Praw Dziecka o zasadności utworzenia takiej placówki. Konsekwencją tej zmiany jest zmiana w ustawie z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka.

Dodatkowo wprowadzono rozwiązanie, że wojewoda, wydając zezwolenie na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, nie będzie zobligowany do wydania zezwolenia każdemu podmiotowi, który o nie wystąpi, jeżeli tylko spełnione zostaną przesłanki formalne (obecnie powiat może zawnieść o utworzenie dowolnej liczby placówek opiekuńczo-wychowawczych, a wojewoda, jeżeli będą spełnione warunki formalne, musi

wydać zezwolenie). Wojewoda, wydając zezwolenie, będzie obowiązany kierować się dobrem dziecka oraz przesłankami wskazującymi na brak możliwości zapewnienia dzieciom rodzinnej pieczy zastępczej, mimo podejmowanych działań na rzecz pozyskania kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej. Rozwiązanie takie wpisuje się także w element kontroli wojewody nad procesem odchodzenia od instytucjonalnych form pieczy zastępczej.

Doprecyzowano także, że w zezwoleniu wojewoda określa liczbę miejsc w placówce opiekuńczo-wychowawczej, w tym liczbę miejsc przewidzianych dla każdego typu placówki – w przypadku placówki opiekuńczo-wychowawczej łączącej zadania na podstawie art. 101 ust. 3.

Analogiczne zasady dotyczyć będą także tworzenia regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych.

Powyższe zmiany są krokiem milowym w procesie deinstytucjonalizacji, czyli przechodzenia od form instytucjonalnych pieczy zastępczej do form rodzinnych. Idea ta jest konsekwentnie realizowana od momentu wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jej kolejnymi etapami były wprowadzane zakazy umieszczania i przebywania w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego oraz specjalistyczno-terapeutycznego dzieci młodszych niż 7-letnie, następnie 10-letnie, oraz stopniowego ograniczania liczebności tych placówek, aż do obowiązującego obecnie standardu 14-osobowego.

Proponowane w projekcie zmiany w zakresie art. 106, w powiązaniu ze zmianami w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej, mają na celu dodatkowe przyspieszenie pożądanego kierunku tych zmian.

Kolejną zmianą jest dodanie w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej art. 121b regulującego kwestię monitoringu wizyjnego w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych oraz w interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.

W art. 121b ust. 1 projektowanej regulacji został wymieniony katalog przesłanek uzasadniających wprowadzenie systemu monitoringu wizyjnego, tj. zapewnienie bezpieczeństwa wychowanków lub osób zatrudnionych lub ochronę mienia. Decyzja dyrektorów placówek albo ośrodków o wprowadzeniu monitoringu będzie mogła zostać podjęta w uzgodnieniu z organem założycielskim, na podstawie oceny adekwatności jego wprowadzenia jako metody zapewnienia bezpieczeństwa wychowankom i pracownikom oraz ochrony mienia. Elementem dokonywanej oceny powinna być diagnoza potrzeb i celowości

wprowadzenia wideonadzoru oraz prognoza jego skuteczności jako alternatywy do podejmowanych innych działań zapewniających bezpieczeństwo.

W art. 121b ust. 3 projektowanej ustawy został wprowadzony wyraźny zakaz stosowania monitoringu jako środka nadzoru nad jakością wykonywania pracy przez osoby zatrudnione w podmiotach instytucjonalnej pieczy zastępczej, tj. przede wszystkim jakością działalności dydaktycznej i wychowawczej. Celem przedmiotowych regulacji jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieci, osób i mienia w tych jednostkach.

Nadzór w postaci monitoringu wizyjnego, co do zasady, może obejmować pomieszczenia lub teren wokół placówki albo ośrodka. Zgodnie z ust. 4 projektowanego artykułu wyjątek stanowią pomieszczenia, w których ten nadzór jest zapewniony, czyli pomieszczenia, w których odbywają się zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, jak również pomieszczenia, których monitorowanie mogłoby prowadzić do nadmiernej ingerencji w sferę prywatności, czyli pomieszczenia, w których wychowankom jest udzielana pomoc psychologiczno-pedagogiczna, pomieszczenia przeznaczone do odpoczynku i rekreacji wychowanków lub osób zatrudnionych, pomieszczenia sanitarnohigieniczne, gabinety profilaktyki zdrowotnej, szatnie oraz przebieralnie.

Maksymalny okres przechowania nagrań uzyskanych w wyniku monitoringu wynosi nie więcej niż 3 miesiące. Określenie długości tego okresu jest zasadne z punktu widzenia celowości wprowadzanej regulacji. Dłuższe przechowywanie i wykorzystywanie nagrań będzie możliwe w sytuacji, gdy nagrania obrazu będą stanowiły dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie prawa. Wówczas dyrektor placówki albo ośrodka będzie przechowywał nagrania przez okres prowadzonego postępowania lub do momentu przekazania ich do właściwego organu.

Ponadto dyrektorzy instytucjonalnych form pieczy zastępczej zostali zobowiązani do poinformowania wychowanków i osób zatrudnionych o wprowadzeniu monitoringu, w sposób przyjęty w danej placówce albo ośrodku, nie później niż 14 dni przed uruchomieniem monitoringu. Pomieszczenia i teren monitorowany powinny być oznaczone w sposób widoczny i czytelny, za pomocą odpowiednich znaków lub ogłoszeń dźwiękowych, nie później niż dzień przed uruchomieniem monitoringu. Uregulowany został również obowiązek udzielenia pisemnej informacji o stosowaniu monitoringu przed dopuszczeniem osoby do wykonywania obowiązków służbowych.

Jednocześnie dyrektorzy placówek albo ośrodków zostali zobowiązani do uzgodnienia z organem założycielskim, a następnie wprowadzenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych w celu ochrony przechowywanych nagrań obrazu oraz danych osobowych

wychowanków, osób zatrudnionych i innych osób, których w wyniku tych nagrań można zidentyfikować, uzyskanych w wyniku monitoringu.

Konstrukcja przepisów dotyczących monitoringu wzorowana jest na przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, z późn. zm.) (art. 108a). Należy wskazać, że uzgodnienia między dyrektorami placówek albo ośrodków a organami założycielskimi nie dotyczą przetwarzania danych osobowych, a tym samym nie rodzą relacji współadministrowania danymi pozyskanymi w monitoringu. Samodzielnym administratorem takich danych jest dyrektor placówki albo ośrodka, natomiast rola organu założycielskiego sprowadza się do uzgodnienia zasadności wprowadzenia monitoringu oraz zastosowania środków technicznych i organizacyjnych monitoringu.

Za uregulowaniem zasad funkcjonowania monitoringu w instytucjonalnej pieczy zastępczej opowiedzieli się Rzecznik Praw Dziecka (znak: RPD-ZEW.441.2027.2018.ZA), jak również Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (znak: DOL.411.2.2020.WL.AG).

W celu usprawnienia właściwego obiegu informacji w art. 131 i art. 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadzono regułę, która stanowi, że po dokonaniu oceny sytuacji dziecka odpowiednio organizator rodzinnej pieczy zastępczej lub zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka formułują na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazują ją do właściwego sądu oraz ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego.

W art. 145 ustawy zaproponowano rozszerzenie katalogu osób, które mogą pełnić rolę opiekuna usamodzielnienia, o pracownika organizacji pozarządowej w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub inną osobę wyznaczoną przez tę organizację do pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia. Rola opiekuna jest szczególnie istotna w procesie usamodzielniania. Organizacje pozarządowe posiadają często bardzo dobrze przygotowane do tej roli osoby, które w realny i aktywny sposób mogą udzielać wsparcia usamodzielnianym.

Projekt nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadza szereg zmian do zagadnień dotyczących procedury adopcyjnej.

Art. 155a zakłada zapewnienie przez ministra właściwego do spraw rodziny systemu teleinformatycznego służącego do prowadzenia procedur dotyczących spraw z zakresu przysposobienia dziecka. System ten usprawni funkcjonowanie ośrodków adopcyjnych, w tym poszukiwanie kandydatów do przysposobienia, jak również potencjalną możliwość łączenia

rodzeństw. System, o którym mowa powyżej, zakłada utworzenie w nim zarówno bazy danych dzieci zgłoszonych do ośrodków adopcyjnych, jak i bazy kandydatów do przysposobienia.

System ten będzie odzwierciedlał procedurę adopcyjną wynikającą z przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Na poszczególnych etapach, o których mowa w art. 164 ww. ustawy, dostęp do informacji dotyczącej danego dziecka będą miały odpowiednie ośrodki adopcyjne, a w określonych sytuacjach – wszystkie ośrodki adopcyjne. System będzie także umożliwiał bieżące aktualizowanie danych o dzieciach i kandydatach, a informacja ta automatycznie będzie widoczna we wszystkich ośrodkach, które na danym etapie procedury będą miały uprawnienie do ich dostępu. Zadaniem tego systemu jest zatem przede wszystkim ułatwienie przekazywania dokumentacji między uprawnionymi do tego podmiotami i zapewnienie przejrzystości procedur adopcyjnych. Należy także wskazać, iż prowadzenie wojewódzkich banków danych jest jedynie jedną z funkcji, które dodatkowo pełnią wyznaczone do tego celu ośrodki adopcyjne (na terenie każdego z województw działa jeden wyznaczony ośrodek adopcyjny pełniący rolę wojewódzkiego banku danych). W związku z powyższym przedmiotowy system nie będzie miał wpływu na zakres zadań wojewódzkiego banku danych. Analogiczna sytuacja dotyczy także ośrodka adopcyjnego prowadzącego centralny bank danych.

Dostęp do tego systemu będzie przysługiwał, oprócz ww. ministrowi, marszałkom województw oraz ośrodkom adopcyjnym – w celu realizacji ich zadań w zakresie procedur dotyczących spraw z zakresu przysposobienia dziecka, a także wojewodom i zarządowi województwa – w celu kontroli zapewnienia odpowiedniej jakości prowadzonych procedur przysposobienia.

W ust. 2 tego artykułu wskazano administratorów danych osobowych. Wskazano także na okresy przechowywania danych dotyczących dziecka i kandydatów w systemie.

Zakłada się, że system ten usprawni także realizację zadania ministra właściwego do spraw rodziny w zakresie monitorowania realizacji zadań wynikających z ustawy, a dotyczących adopcji, jak również wykonywanie zadań kontrolnych wykonywanych w tym zakresie przez wojewodę. Stąd także zmiana w tym zakresie art. 186 i art. 187.

Zakłada się, że przedmiotowy system spełnia właściwości i cechy w zakresie funkcjonalności, niezawodności, używalności, wydajności, przenoszalności i pielęgnowalności. Wskazano, że zabezpieczenia stosowane przez administratorów danych w celu ochrony danych osobowych będą polegać co najmniej na dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych i pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania

danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy. Jak wskazano już we wcześniejszej części uzasadnienia w resorcie rodziny wykorzystywanych jest szereg mechanizmów w zakresie bezpieczeństwa przetwarzania informacji, które będą wykorzystane także w przedmiotowym systemie.

W art. 157 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej doprecyzowano godziny pracy ośrodka adopcyjnego, które powinny uwzględniać konieczność świadczenia usług również w godzinach popołudniowych, co najmniej raz tygodniu, lub w co najmniej jedną sobotę w miesiącu. Zmiana ta ma na celu przede wszystkim ułatwienie dostępu do usług świadczonych przez ośrodek adopcyjny osobom, które z tych usług chciałyby skorzystać, a które np. z uwagi na pracę zawodową wykonywaną w godz. 08.00–16.00 nie mają takiej możliwości bez konieczności zwalniania się z pracy. Jednocześnie należy zaznaczyć, iż realizacja tego przepisu nie może mieć wpływu na wymiar czasu pracy zatrudnionych w ośrodkach adopcyjnych pracowników. Realizacja tego przepisu możliwa będzie przez wprowadzenie zmian w rozkładach czasu pracy.

W art. 159 ust. 1 pkt 2, wychodząc naprzeciw postulatом ośrodków adopcyjnych, rozszerzono charakter doświadczenia umożliwiającego zatrudnienie osoby do pracy w ośrodku adopcyjnym. W proponowanym brzmieniu wymogiem kwalifikacyjnym dla osób zajmujących się procedurami adopcyjnymi lub przygotowaniem osób zgłaszających gotowość do przysposobienia dziecka jest co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dzieckiem lub rodziną. Aktualnie wymogiem tym jest posiadanie co najmniej rocznego stażu pracy z dziećmi w instytucjach, których zakres działania obejmuje opiekę nad dzieckiem lub pracę z rodziną.

W art. 161 dodano ust. 1a stanowiący podstawę do prowadzenia dokumentacji dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia oraz kandydatów do przysposobienia z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 155a ustawy. Z zastosowaniem tego systemu będą także w większości prowadzone procedury przysposobienia dziecka, o których mowa w art. 164 ustawy.

W ust. 2 art. 161 ustawy, odnoszącym się do przetwarzania informacji dotyczących kandydatów do przysposobienia dziecka, dodano do pkt 3 miejsce zwykłego pobytu kandydatów do przysposobienia dziecka. Takie rozwiązanie ma na celu nadanie uprawnienia do przetwarzania tej informacji, która ma za zadanie umożliwienie właściwym podmiotom zastosowanie odpowiednio procedury przysposobienia krajowego lub przysposobienia międzynarodowego. W przepisie tym dodano informację o wysokości dochodu, dodano także uprawnienie do przetwarzania informacji o dacie urodzenia kandydatów do przysposobienia dziecka oraz numerze PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numerze i serii

dokumentu potwierdzającego tożsamość. Dodano także informację o pozbawieniu, zawieszeniu lub ograniczeniu władzy rodzicielskiej. Informacje w zakresie władzy rodzicielskiej będą pochodzić z oświadczeń składanych przez kandydatów do przysposobienia.

W przepisie tym ponadto wprowadzono uprawnienie do przetwarzania informacji o figurowaniu lub niefigurowaniu w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym oraz informacji o dzieciach pozostających na utrzymaniu kandydatów do przysposobienia dziecka, w tym pod władzą rodzicielską, wraz z danymi o ich wieku, stanie zdrowia i rozwoju, oraz informacje o wyznaniu i pochodzeniu etnicznym kandydatów. Dodano także możliwość przetwarzania informacji wynikających z dobrowolnie przedłożonych przez kandydatów do przysposobienia dziecka referencji oraz informacji o stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa ze zgłoszonymi do przysposobienia dziećmi. Przedłożenie referencji ma ukazać kandydata w kontekście społecznym umożliwiającym najlepszy dobór rodziny dla dziecka oraz przedstawienie jego cech jako kandydata na rodzica. Dodano także podstawę do przetwarzania numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej kandydatów oraz innych informacji wynikających z przeprowadzonego wywiadu środowiskowego.

Rozszerzenie zakresu przetwarzanych informacji ma za zadanie umożliwienie podmiotom uczestniczącym w procedurach adopcyjnych działanie w oparciu o jak najszerszy katalog informacji o kandydatach do przysposobienia dziecka oraz o rodzinie, w jakiej dziecko docelowo miałoby się znaleźć, aby dobór ten w pełni odpowiadał potrzebom dziecka.

W art. 161 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozszerzono natomiast katalog przetwarzanych informacji dotyczących dzieci zgłoszonych do przysposobienia o numer PESEL. Dana ta z uwagi na jej niepowtarzalność jest kluczowa z punktu widzenia prawidłowej identyfikacji dziecka. W przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – ośrodek adopcyjny będzie miał możliwość przetwarzania numeru i serii dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Dodano także informację o rozwoju dziecka, co jest pojęciem szerszym niż dotychczasowe pojęcie rozwoju psychofizycznego dziecka.

Przepis ten wzmocnił także uprawnienie podmiotów do przetwarzania danych dotyczących sytuacji prawnej dziecka, wprowadzając wprost uprawnienie do przetwarzania danych wynikających z orzeczenia o ustanowieniu opiekuna prawnego oraz danych wynikających z postanowienia potwierdzającego uregulowanie sytuacji prawnej dziecka. Wprowadzono także podstawę do przetwarzania informacji o wyznaniu i pochodzeniu etnicznym małoletniego (*per analogiam* do przypadku kandydatów do przysposobienia).

Informacje te są konieczne z punktu widzenia konieczności zapewnienia małoletniemu możliwości zachowania w wyniku przysposobienia tożsamości etnicznej i religijnej, o których mowa w art. 20 ust. 3 Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.

Katalog ten rozszerzono także o dane dotyczące rodzeństwa dziecka w zakresie imienia, nazwiska, daty i miejsca urodzenia, sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu. Zabieg ten ma na celu umożliwienie ośrodkowi adopcyjnemu zapoznanie się z sytuacją rodzeństwa dziecka, tak aby decyzje przez niego podejmowane mogły w pełni uwzględniać dobro dziecka, którego sytuacja jest analizowana, w tym ewentualną możliwość połączenia rodzeństwa.

Dodano także podstawę do przetwarzania wizerunku dziecka. Dana ta ułatwia pełne zapoznanie się przez kandydatów z propozycją przysposobienia danego dziecka i ułatwia zobrazowanie np. cech dysmorficznych twarzy, rozszczepu podniebienia itp. Tego typu informacje mogą okazać się istotne dla kandydatów do podjęcia przez nich decyzji o kontynuowaniu lub nie procedury adopcyjnej konkretnego już dziecka. Brak podstawy do przetwarzania wizerunku dziecka spowoduje, że kandydaci będą zapoznawać się z nim *de facto* dopiero w czasie pierwszego kontaktu fizycznego z dzieckiem. Taka sytuacja może narazić dziecko na niepotrzebną traumę związaną z ewentualnym odrzuceniem spowodowanym decyzją kandydatów o niekontynuowaniu procedury przysposobienia w stosunku do tego dziecka.

W przepisie tym dodano ust. 4a, w którym wskazano, że minister właściwy do spraw rodziny oraz odpowiednio organ centralny mają prawo do przetwarzania danych, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz otrzymania lub wglądu do wszelkiej dostępnej dokumentacji dotyczącej dziecka, w tym prawnej i medycznej, w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 164 ust. 11 oraz ust. 18–20.

W wyniku nowelizacji nowe brzmienie otrzymuje art. 164 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W przepisie tym doprecyzowano sposób procedowania sprawy przez ośrodek adopcyjny w sytuacji, kiedy forma zabezpieczenia dziecka nie przewiduje obowiązku sporządzania opinii, o których mowa w art. 139a ustawy.

Przepis ten wprowadza także regulację, że w sytuacji niezakwalifikowania dziecka do przysposobienia krajowego, ośrodek adopcyjny ma obowiązek poinformowania o tym fakcie odpowiedniego podmiotu, aby ten miał jasność, co do sytuacji małoletniego. Przepis ten wprowadza także obowiązek dokonania ponownej kwalifikacji dziecka w sytuacji, gdy nastąpiła zmiana jego sytuacji życiowej. Zmiany te mają na celu uporządkowanie działań

podejmowanych wobec osoby dziecka przez różne podmioty, a także umożliwienie ośrodkowi adopcyjnemu odpowiednio szybkie reagowanie na sytuacje, kiedy w życiu dziecka następuje znacząca zmiana.

Nowością jest przepis art. 164 ust. 10a ustawy nakładający na ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego obowiązek analizy bieżącej sytuacji dziecka. Terminy dokonywania aktualizacji są zbieżne z terminami obowiązującymi przy ocenie sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej, tj. nie rzadziej niż co 3 miesiące w przypadku dzieci w wieku poniżej 3. roku życia, a w przypadku dzieci w wieku powyżej 3. roku życia – nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Przedmiotowa zmiana ma na celu umożliwienie ośrodkom adopcyjnym pracę w oparciu o pełne i aktualne informacje o dziecku, którego sytuacja zdrowotna czy też osobista bywa bardzo dynamiczna, co dotychczas rzadko znajdowało odzwierciedlenie w jego dokumentacji kwalifikacyjnej. Należy zaznaczyć, że dotychczasowa i zaktualizowana dokumentacja stanowią całość dokumentacji kwalifikacyjnej dziecka, z uwagi na konieczność zachowania całokształtu obrazu sytuacji danego dziecka (zmiany w zakresie stanu zdrowia, rozwoju, sytuacji rodzinnej).

W przypadku zmian w sytuacji dziecka i związanej z tym aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej, ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego będzie przysyłał zaktualizowaną dokumentację kwalifikacyjną do właściwego dla siebie miejscowo ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych oraz do centralnego banku danych, następnie wojewódzki bank danych będzie przysyłał tę dokumentację do pozostałych wojewódzkich banków danych oraz ośrodków adopcyjnych działających na terenie jego województwa, tak aby w rezultacie poszukiwania kandydatów do przysposobienia danego dziecka na terenie całego kraju odbywały się w oparciu o dokumentację odzwierciedlającą jego bieżącą sytuację.

W ślad za zmianą pojęcia rozwoju psychofizycznego dziecka, na pojęcie rozwoju dziecka w katalogu przetwarzanych informacji, dotyczących dzieci zgłoszonych do przysposobienia w art. 161 ust. 3 ustawy, analogicznej zmiany dokonano w art. 164a ust. 1 pkt 6 ustawy. Pozostałe zmiany w brzmieniu art. 164a związane są z rozszerzeniem zakresu art. 161 ust. 3.

Dodano także przepis art. 164b ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dający ośrodkowi adopcyjnemu odpowiedzialnemu za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego prawo do żądania uzupełnienia lub aktualizacji opinii, o których mowa w art. 139a ust. 1 pkt 1–5 ustawy. Opinie te powinny spełniać kluczową rolę przy kwalifikowaniu dziecka do przysposobienia. Są one bowiem przygotowywane przez

podmioty, które z reguły mają regularny kontakt z dzieckiem, a co za tym idzie – mogą dostarczyć bardzo istotnych informacji ośrodkom adopcyjnym. Dotychczasowa praktyka pokazuje jednak, że opinie te nie zawsze są kompletne lub aktualne, a tylko w takim przypadku mogą one spełniać rolę, do której zostały powołane.

Aktualne brzmienie art. 165 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi o tym, że o możliwości przysposobienia dziecka, którego brat albo siostra zostali wcześniej przysposobieni, należy bezzwłocznie poinformować tę rodzinę, która przysposobiła brata albo siostrę. Projekt ustawy w ust. 2 wprowadza zasadę, że informację, o której mowa powyżej, przekazuje ośrodek adopcyjny kwalifikujący dziecko do przysposobienia krajowego, za pośrednictwem ośrodka adopcyjnego, który kwalifikował do przysposobienia rodzinę, która wcześniej przysposobiła brata albo siostrę tego dziecka. Natomiast w dodanym ust. 3 mowa jest o tym, że w takim przypadku doboru rodziny przysposabiającej, właściwej ze względu na potrzeby dziecka, dokonuje ośrodek adopcyjny, który kwalifikował dziecko do przysposobienia krajowego. Rozwiązanie to ma za zadanie wprowadzenie jasnych zasad w ten szczególny i skomplikowany rodzaj procedury.

Swoje dotychczasowe brzmienie zmienia art. 167 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej odnoszący się do subsydiarności przysposobienia związanego ze zmianą dotychczasowego miejsca zamieszkania dziecka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie. Nowe brzmienie tego przepisu zostaje ujednolicone z brzmieniem art. 114² ust. 1 ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy. W nowym brzmieniu przepisu jest mowa o możliwości zakwalifikowania dziecka do przysposobienia związanego ze zmianą dotychczasowego miejsca zamieszkania dziecka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie wówczas, gdy tylko w ten sposób można zapewnić mu odpowiednie zastępcze środowisko rodzinne. Odpowiednie zastępcze środowisko rodzinne obejmuje swoim zakresem zarówno przysposobienie krajowe, jak i rodzinne formy pieczy zastępczej. Zasadniczo oznacza to zatem zawężenie katalogu sytuacji, kiedy ten rodzaj przysposobienia będzie możliwy. Należy jednak zaznaczyć, iż wszystkie te sprawy podmioty będą rozstrzygały indywidualnie, kierując się każdorazowo najlepszym interesem małoletniego.

Ograniczenie, o którym mowa powyżej, tak jak dotychczas, nie będzie jednak dotyczyło sytuacji, kiedy między przysposabiającym a przysposabianym dzieckiem istnieje stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa albo gdy przysposabiający już przysposobił siostrę lub brata

przysposabianego dziecka. Jest to związane z wymogiem zapewnienia dziecku ciągłości więzów krwi i ciągłości jego tożsamości.

Zmiana wprowadzona do art. 170 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, polegająca na dodaniu do katalogu osób wymienionych w tym ustępie osób, które już przysposobiły brata lub siostrę małoletniego, ma na celu ujednolicenie katalogu osób należących do kategorii uprzywilejowanych, jeżeli chodzi o przysposobienie związane ze zmianą dotychczasowego miejsca zamieszkania dziecka na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie, wymienionych w tym przepisie, z kategoriami osób wymienionych w art. 167 ustawy.

Wszczęcie lub podjęcie zawieszonego postępowania następuje, jeżeli osoby, o których mowa powyżej, nie uzyskają pozytywnej opinii ośrodka adopcyjnego upoważnionego do współpracy z organami centralnymi innych państw lub z licencjonowanymi przez rządy innych państw organizacjami lub ośrodkami adopcyjnymi lub organu odpowiedzialnego za przysposobienia międzynarodowe w państwie przyjmującym.

Projekt wprowadza w art. 171 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek informowania przez ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację do przysposobienia dziecka zgłoszonego uprzednio do wojewódzkich banków danych lub do centralnego banku danych ośrodków adopcyjnych prowadzących te banki danych o przysposobieniu dziecka, w terminie 7 dni od dnia otrzymania od sądu prawomocnego postanowienia orzekającego przysposobienie dziecka, a nie, jak dotychczas, w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia sądu. Dotychczasowe brzmienie tego przepisu nie zawsze umożliwiało ośrodkom adopcyjnym dopełnienie tego obowiązku, bowiem podmioty te nie zawsze otrzymywały z sądu informację o zakończeniu postępowania. Uporządkowanie w tej materii jest szczególnie istotne z punktu widzenia konieczności zapewnienia przejrzystości rejestrów dzieci, dla których należy poszukiwać rodziców. Zmiana ta jest skorelowana ze zmianą art. 588 Kodeksu postępowania cywilnego.

Istotnym rozwiązaniem, mającym na celu skrócenie okresu oczekiwania na szkolenie przez kandydatów do przysposobienia, jest nałożenie na ośrodek adopcyjny obowiązku przeprowadzenia wstępnej oceny kandydata do przysposobienia dziecka oraz umożliwienia mu rozpoczęcia szkolenia w terminie nie dłuższym niż 4 miesiące od dnia złożenia przez kandydata do przysposobienia dziecka do ośrodka adopcyjnego wniosku wraz z wymaganymi dokumentami (dokumenty zostały wskazane w art. 172 ust. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Nowością wprowadzoną przez projekt jest obowiązek wydawania dokumentu potwierdzającego przeprowadzenie wstępnej oceny kandydatów do przysposobienia dziecka oraz opinii kwalifikacyjnej na piśmie w formie papierowej lub elektronicznej. W przypadku gdy są one negatywne, muszą zawierać szczegółowe uzasadnienie przyczyn ich negatywnego charakteru, ewentualne wskazanie obszarów wymagających poprawy, z jednoczesnym pouczeniem o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Pozytywna opinia kwalifikacyjna jest ważna przez okres 36 miesięcy, licząc od dnia jej sporządzenia, chyba że w tym okresie ośrodek adopcyjny wyda negatywną opinię kwalifikacyjną. Dodatkowo nałożono na kandydata do przysposobienia dziecka obowiązek niezwłocznego informowania ośrodka adopcyjnego o każdej zmianie istotnych okoliczności mających wpływ na uzyskanie kwalifikacji do przysposobienia dziecka.

Wprowadzony projektem art. 172a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szczegółowo określa, co powinna zawierać opinia kwalifikacyjna wydawana przez ośrodek adopcyjny. Jest to katalog otwarty, co oznacza, że ośrodek adopcyjny może w niej zawrzeć także inne, istotne z jego punktu widzenia informacje, nie wykraczające jednak poza zakres danych osobowych, do których posiada upoważnienie na podstawie przedmiotowej ustawy. Zgodnie z dodawanym art. 172b ustawy minister właściwy do spraw rodziny może określić oraz zamieścić na swojej stronie Biuletynu Informacji Publicznej wzór ww. opinii kwalifikacyjnej.

Projekt umożliwia zarządowi województwa udział, w roli obserwatora, w posiedzeniach ośrodka adopcyjnego dotyczących kwalifikowania dziecka do przysposobienia, dokonywania wstępnej oceny kandydata do przysposobienia dziecka oraz wydawania opinii kwalifikacyjnej kandydata do przysposobienia dziecka. Zarząd województwa może upoważnić, w formie pisemnej, do udziału w posiedzeniu członka zarządu województwa, pracownika urzędu albo kierownika jednostki organizacyjnej województwa. Przy czym wskazano, że osobami upoważnionymi nie mogą być, co do zasady, pracownicy ośrodka adopcyjnego. Analogiczne uprawnienie przyznano także wojewodzie.

Intencją wprowadzenia tych rozwiązań jest monitorowanie zapewnienia odpowiedniej jakości prowadzonych procedur przysposobienia oraz nadanie zarządowi województwa i wojewodzie uprawnień nie tylko w zakresie kontroli, czyli czynności podejmowanych *post factum*, które nierzadko nie są skuteczne, bowiem wadliwe działania ośrodka adopcyjnego już

nastąpiły i spowodowały nieodwracalne skutki, ale także uprawnień, które pozwolą w określonych sytuacjach na bieżąco obserwować pracę poszczególnych ośrodków adopcyjnych. Forma współpracy w tym zakresie powinna opierać się na lokalnych potrzebach systemu adopcyjnego i być narzędziem wzmocnienia pozycji zarządu województwa i wojewody jako podmiotów kontrolnych i prowadzących monitoring. W toku tych działań nie przewiduje się wytwarzania dodatkowej dokumentacji.

Zmiany zaproponowane w art. 180 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej doprecyzowują jego dotychczasowe brzmienie. Wskazano, że powiatowe programy dotyczące rozwoju pieczy zastępczej mają zawierać plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej i plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dotychczasowa praktyka powiatów w tym zakresie była różna. Dodatkowo wskazano, że określając limit rodzin zastępczych zawodowych, o którym mowa w art. 56, należy brać się pod uwagę plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa powyżej, i konieczność ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jak również konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej. Uprawnienie do gromadzenia informacji o liczbie miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie danego powiatu przyznano wojewodzie (art. 186 ust. 1 pkt 3b ustawy).

Nowością wprowadzaną przez projekt, w art. 187 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jest opracowywanie i wydawanie przez ministra właściwego do spraw rodziny zaleceń dotyczących organizacji i prowadzenia ośrodków adopcyjnych. Zalecenia wydane przez ministra właściwego do spraw rodziny będą określały ogólne kierunki rozwoju adopcji. Opracowywanie zaleceń ma także na celu zintensyfikowanie wdrażania kierunkowych założeń polityki państwa przez samorządy w zakresie adopcji, w szczególności w zakresie ułatwienia dostępu do usług świadczonych przez ośrodki adopcyjne. Organizowanie i prowadzenie ośrodków adopcyjnych należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. W związku z powyższym, wydawane przez ministra właściwego do spraw rodziny zalecenia będą stanowiły istotną wskazówkę w zakresie prawidłowej realizacji tego zadania.

Istotne zmiany zaproponowano w art. 191 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zmiany te są konsekwencją zmian w zakresie funkcjonowania rodzinnych form pieczy zastępczej. W ust. 4b wprowadzono regulację stanowiącą, że w przypadku gdy z rodziną zastępczą niezawodową starosta zawarł umowę, o której mowa w art. 54 ust. 3a, albo rodzinny dom dziecka jest organizowany na terenie innego

powiatu, wydatki, o których mowa w art. 191 ust. 1, na osoby, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2a, oraz na małoletnich cudzoziemców niewymienionych w art. 5 ust. 1 pkt 2–4 i przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ponosi odpowiednio starosta, który zawarł umowę, o której mowa w art. 54 ust. 3a, albo starosta organizujący rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu.

W projektowanym art. 191 ust. 5 wskazano także, że powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza, rodzinny dom dziecka lub placówka opiekuńczo-wychowawcza, zawiera z powiatem, o którym mowa w ust. 1–4 tego artykułu, porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 tego artykułu, oraz kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wskazano także, że w przypadku gdy:

- 1) z mogącą przyjąć dziecko rodziną zastępczą niezawodową została zawarta umowa, o której mowa w art. 54 ust. 3a,
- 2) mogący przyjąć dziecko rodzinny dom dziecka jest organizowany na terenie innego powiatu

– porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, oraz kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zawiera z powiatem, o którym mowa w ust. 1–4, odpowiednio powiat, którego starosta zawarł umowę, o której mowa w art. 54 ust. 3a, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 54 ust. 3b, stanowi inaczej, albo powiat, który organizuje rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu, chyba że porozumienie, o którym mowa w art. 60 ust. 3, stanowi inaczej.

Dodatkowo wskazano, że powiat obowiązany do finansowania jest obowiązany do zawarcia porozumienia, o którym mowa w art. 191 ust. 5 i 5a, a także, że wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodziny pomocowej oraz osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka oraz koszty objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej finansuje proporcjonalnie do liczby dzieci powiat obowiązany do ponoszenia wydatków na te dzieci.

Ewentualne spory między powiatami w zakresie porozumień, o których mowa powyżej, będą rozstrzygane według już dziś obowiązujących trybów.

Wskazano również, że odpowiednio powiat, na terenie którego umieszczono dziecko w pieczy zastępczej, powiat, którego starosta zawarł z rodziną zastępczą zawodową umowę, lub

powiat, który organizuje rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu, w których umieszczono dziecko, jest obowiązany do poinformowania o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej gminy oraz powiatu obowiązanych do ponoszenia na to dziecko wydatków. Powinien to zrobić w terminie 14 dni od dnia umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej.

W art. 197b ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rozszerzono w zakresie kontroli istniejący katalog wymagań kwalifikacyjnych inspektorów uprawnionych do prowadzenia czynności kontrolnych z ramienia wojewody o takie kierunki jak prawo i administracja. Ukończenie takich kierunków kształcenia daje podstawę od odpowiedniego formułowania treści zaleceń pokontrolnych, które w toku dalszego postępowania administracyjnego są podstawą do nałożenia kary pieniężnej za brak ich realizacji. Rozszerzono także możliwość zdobycia wymaganego przez inspektorów doświadczenia zawodowego dodatkowo o inne instytucje zajmujące się problematyką dziecka i rodziny.

Dodatkowo podwyższono granice kary pieniężnej za brak realizacji zaleceń pokontrolnych. Ustalono jej wysokość od 1000 do 15 000 zł. Dziś wysokości tej kary wynosi od 500 do 10 000 zł i wydaje się, że jej wysokość powinna zostać podwyższona z uwagi na to, że ma ona mieć charakter sankcji nakładanej w następstwie naruszenia prawa, polegającego na niedopełnieniu obowiązku albo naruszeniu zakazu ciążącego na określonym podmiocie. Biorąc pod uwagę możliwy charakter naruszeń oraz cel kary pieniężnej, jej dzisiejsza wysokość wobec potencjalnej krzywdy wyrządzonej dzieciom jest zbyt niska.

Zmiany w innych aktach prawnych.

W Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, oprócz opisanej już wcześniej zasady prymatu rodzinnych form pieczy zastępczej, projekt wprowadza zmiany w art. 120¹. W zakresie tego przepisu, odnoszącego się do przysposobienia powodującego zmianę dotychczasowego miejsca zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie, wprowadzono okres 14 dni obligatoryjnej styczności jako minimalne i konieczne zabezpieczenie dobra dziecka. Okres ten m.in. uniemożliwia orzeczenie przysposobienia, gdy dobór stron jest w tak wielkim stopniu wadliwy, że można to dostrzec na podstawie krótkotrwałej próby podjęcia relacji typu „rodzic-dziecko”. Oczywiście sąd ma uprawnienie do wyznaczenia dłuższego okresu osobistej styczności. Jednocześnie należy podkreślić, iż za ustaleniem minimalnego okresu osobistej styczności opowiedzieli się we wspólnym wystąpieniu Rzecznik Praw Obywatelskich oraz Rzecznik Praw Dziecka (znaki: III.552.4.2017.JA oraz ZSR.422.7.2017.MA).

Zmiany zostały wprowadzone również w Kodeksie postępowania cywilnego, zwanym dalej „k.p.c.”.

W art. 579² § 1 k.p.c wprowadzono przepis, że przed umieszczeniem dziecka u kandydata zakwalifikowanego do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, kandydata zakwalifikowanego do prowadzenia rodzinnego domu dziecka, w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka sąd zasięga informacji z rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W przypadku konieczności uzyskania przez sąd dodatkowych informacji, sąd może wystąpić o nie odpowiednio do:

- 1) właściwego ośrodka pomocy społecznej;
- 2) właściwego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Dodatkowo wprowadzono zasadę, że przed umieszczeniem dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu innego niż powiat obowiązany do ponoszenia na dziecko wydatków, o których mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, sąd zasięga odpowiednio od:

- 1) starosty powiatu, na terenie którego funkcjonuje mogąca przyjąć dziecko rodzina zastępcza,
- 2) starosty, który zawarł z mogącą przyjąć dziecko rodziną zastępczą niezawodową umowę, o której mowa w art. 54 ust. 3a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) starosty powiatu organizującego mogący przyjąć dziecko rodzinny dom dziecka – informacji o liczbie umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej dzieci, dla których powiat ten nie jest powiatem obowiązany do ponoszenia wydatków, o których mowa w art. 191 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz o liczbie miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej zapewnianej przez ten powiat.

W przypadku gdy z powyższych informacji wynikać będzie, że liczba umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej dzieci, na które powiat nie jest powiatem obowiązany do ponoszenia wydatków, przekroczyła 25% ogólnej liczby miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej zapewnianych przez ten powiat, sąd będzie mógł umieścić dziecko w rodzinnej pieczy zastępczej zapewnianej przez ten powiat tylko za zgodą tego powiatu i jeżeli przemawiać za tym będzie dobro dziecka.

Istotą tych rozwiązań jest uwolnienie wolnych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej. Dzięki przedmiotowym zmianom powiat, na terenie którego będą funkcjonować mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka, lub powiat, którego starosta

zawarł z mogącą przyjąć dziecko rodziną zastępczą niezawodową umowę, o której mowa w art. 54 ust. 3a, lub powiat, który organizuje mogący przyjąć dziecko rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu, nie będą mogły, co do zasady, odmówić umieszczenia dziecka w takiej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka. Wyjątek od tej reguły dotyczyć będzie jedynie sytuacji, kiedy powiat, o którym mowa powyżej, nie będzie powiatem obowiązany do ponoszenia wydatków na to dziecko oraz liczba umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej dzieci, dla których powiat ten nie jest powiatem obowiązany do ponoszenia ww. wydatków, przekroczy 25% ogólnej liczby miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej zapewnianych przez ten powiat. Wówczas starosta będzie miał prawo nie wyrażenia zgody na takie umieszczenie przez sąd.

Zmiana ta w połączeniu z uruchomieniem systemu wolnych miejsc w pieczy zastępczej, derejonizacji rodzin zastępczych oraz zasadniczym ograniczeniem w tworzeniu nowych form instytucjonalnej pieczy zastępczej ma szansę przyczynić się do realnej zmiany sytuacji małoletnich w pieczy zastępczej.

Analogicznie do zmiany w art. 161 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w art. 586 § 5 pkt 1 k.p.c., obok miejsca zamieszkania kandydata, wprowadzono miejsce jego zwykłego pobytu, co ma za zadanie zwrócić uwagę właściwych podmiotów na konieczność dokładnego przeanalizowania sytuacji i odpowiedniego zastosowania procedury przysposobienia krajowego lub przysposobienia międzynarodowego.

Wprowadzony w art. 588 k.p.c. przepis § 2 jest niezbędny do realizacji obowiązku ośrodka adopcyjnego odpowiedzialnego za kwalifikację do przysposobienia dziecka zgłoszonego uprzednio do wojewódzkich banków danych lub do centralnego banku danych, na którym ciąży obowiązek poinformowania ośrodków adopcyjnych prowadzących te banki danych o przysposobieniu dziecka. Obowiązek ten wynika z nowego brzmienia art. 171 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Projekt wprowadza zmianę również w art. 588 k.p.c. przez dodanie § 3, który stanowi, że w przypadku gdy przez przysposobienie przysposabiany zmienia dotychczasowe miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej na miejsce zamieszkania w innym państwie, będącym stroną Konwencji o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego, sporządzonej w Hadze dnia 29 maja 1993 r., sąd w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie przesyła odpis tego postanowienia do organu centralnego, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 9

czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Pozwoli to w możliwie najszybszy sposób rozpocząć procedury związane z procesem postadopcji.

Bardzo istotnymi zmianami wprowadzanymi przedmiotowym projektem są proponowane zmiany w Kodeksie pracy. Zmiany te przewidują nowe regulacje w zakresie prawa do urlopu ojcowskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego, które przysługują rodzicom adopcyjnym.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 182³ Kodeksu pracy, pracownik-ojciec wychowujący dziecko ma prawo do urlopu ojcowskiego w wymiarze 2 tygodni, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 24 miesiąca życia albo do upływu 24 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10. roku życia. Zmiana wprowadzana projektem w tym zakresie przewiduje, że pracownik-ojciec wychowujący dziecko będzie miał prawo do urlopu ojcowskiego w wymiarze do 2 tygodni, nie dłużej jednak niż do upływu 24 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 183 § 1 Kodeksu pracy, pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka lub który przyjął dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, ma prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w wymiarze: 20 tygodni, w przypadku przyjęcia jednego dziecka, 31 tygodni, w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci, 33 tygodni, w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci, 35 tygodni, w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci, i 37 tygodni, w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci – nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego, nie dłużej niż do ukończenia przez nie 10. roku życia.

Projekt przewiduje natomiast, że pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka, będzie miał prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w wymiarze: 20 tygodni, w przypadku przyjęcia jednego dziecka, 31 tygodni, w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci, 33 tygodni, w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci, 35 tygodni, w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci, i 37 tygodni, w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci – nie dłużej niż do ukończenia

przez dziecko 14. roku życia. W przypadku urlopu rodzicielskiego przysługiwał on będzie zasadniczo na dotychczasowych zasadach, zmieni się jednak górna granica wieku przysposobianego dziecka, po osiągnięciu którego będzie możliwość skorzystania z tego urlopu, w przypadku pracowników, którzy przyjęli dziecko na wychowanie i wystąpili do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka. Projekt przewiduje bowiem, że osoby te będą miały prawo do urlopu rodzicielskiego w wymiarze odpowiednio 32, 34 lub 29 tygodni zasadniczo do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

W projekcie wskazano, że urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego będzie udzielany na pisemny wniosek pracownika składany w terminie 7 dni od dnia odpowiednio przyjęcia dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza albo wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia. Urlop zaś będzie udzielany w terminie określonym we wniosku pracownika, jednak nie dłuższym niż 21 dni od dnia odpowiednio przyjęcia dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza albo wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia przed rozpoczęciem korzystania z tego urlopu.

Doprecyzowano także, że pracownik, który korzysta lub korzystał z urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w związku z przyjęciem dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, a następnie wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka, będzie miał prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w związku z wystąpieniem do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka w wymiarze określonym w art. 183 § 1¹ Kodeksu pracy obniżonym o wykorzystany urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego w związku z przyjęciem dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza.

Wskazano także, że pracownik, który korzysta lub korzystał z urlopu rodzicielskiego w związku z przyjęciem dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza, a następnie wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka, ma prawo do urlopu rodzicielskiego w związku z wystąpieniem do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka w wymiarze określonym w art. 183 § 4¹ Kodeksu pracy obniżonym o wykorzystany urlop rodzicielski w związku z przyjęciem dziecka na wychowanie jako rodzina zastępcza.

Projektowane zmiany mają umożliwić sprawowanie opieki nad dzieckiem starszym, które takiej opieki także wymaga. Zmiany te mają sprzyjać również budowaniu więzi rodziców adopcyjnych z dzieckiem. Budowanie więzi w przypadku dzieci starszych jest nierzadko

trudniejsze i wymaga od rodziców adopcyjnych więcej pracy, zaangażowania, a przede wszystkim czasu. Sąd Najwyższy w swoim dotychczasowym orzecznictwie wielokrotnie podkreślał, że dobro dziecka wymaga, aby przez przysposobienie powstała silna więź natury osobistej i uczuciowej, taka jaka istnieje między rodzicami a ich biologicznymi dziećmi. Przysposobienie bowiem ma służyć przede wszystkim dzieciom, które dotychczas pozbawione były normalnie funkcjonującego środowiska rodzinnego. Zaspokojenie potrzeb dziecka adoptowanego wymaga od rodziców adopcyjnych znacznego zaangażowania z uwagi na trudną przeszłość i bolesne doświadczenia doznane przez dziecko. Przejmując opiekę nad dzieckiem już częściowo ukształtowanym, rodzicom adopcyjnym należy zapewnić czas na zidentyfikowanie potrzeb dziecka i wejście w nową rolę. Wydaje się zatem w pełni uzasadnione przyznanie uprawnień do urlopu ojcowskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz urlopu rodzicielskiego także rodzicom adopcyjnym decydującym się na przysposobienie dzieci starszych. Przyznanie rodzicom adopcyjnym niniejszych uprawnień umożliwi starszemu dziecku przyjętemu na wychowanie zaaklimatyzowanie się w nowej rodzinie, a rodzicom adopcyjnym stworzy możliwości sprawowania stałej opieki nad dzieckiem oraz umożliwi nawiązanie więzi rodzinnych, co ma kluczowe znaczenie właśnie w okresie tych pierwszych, trudnych zarówno dla rodziców, jak i dla dzieci, miesięcy. Zagadnieniu wprowadzenia zmiany w Kodeksie pracy w zakresie prawa do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego przysługującego rodzicom adopcyjnym, ustalonego bez względu na wiek adoptowanego dziecka, poświęcone było pismo Rzecznika Praw Dziecka (znak: ZSR.422.8.2017.MK). Pismo poświęcone tej problematyce Rzecznik skierował również do Prezydenta RP (znak: ZSR.422.8.2017.MK).

Analiza danych statystycznych dotyczących liczby adopcji oraz rosnąca liczba dzieci pozbawionych opieki rodziców biologicznych przemawiają za potrzebą dokonania zmiany w dostępie do prawa do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu rodzicielskiego oraz urlopu ojcowskiego oraz skorelowanych z nimi świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

W 2020 r. nastąpiło znaczne zmniejszenie liczby przysposobionych dzieci (w 2020 r. przysposobiono 2 198 dzieci, wobec 2 715 w roku 2019). Tak jak w poprzednich latach, najmniej przysposobiono dzieci w wieku powyżej 10 lat, było ich tylko 516. Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlop rodzicielski oraz urlop ojcowski przy odpowiednio zmienionych (podniesionych) warunkach związanych z kryterium wieku dziecka mogą pośrednio wpłynąć na podejmowanie decyzji o przyjęciu do wspólnoty domowej starszych dzieci, a w szerszej perspektywie sprzyjać ich właściwemu rozwojowi.

Wprowadzany koszt rozwiązań dotyczących finansowania zasiłków macierzyńskich zrównuje w uprawnieniach do świadczeń z ubezpieczeń społecznych osoby ubezpieczone, które opłacają składkę na ubezpieczenie chorobowe, a dziś są nieuprawnione do zasiłku jedynie ze względu na fakt, że ich rodzina poszerza się o dziecko w wieku wyższym niż ma to miejsce w przypadku porodu, co jest oczywistą pochodną faktu przysposobienia. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w sytuacji, w której średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w różnych formach pieczy zastępczej wynosił w 2020 r. od ok. 1 180 zł (w rodzinnej pieczy zastępczej) przez ok. 2 426 zł (w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka) do ok. 5 457 zł (w placówce opiekuńczo-wychowawczej)², przysposobienie każdego dziecka powoduje oszczędności dla jednostek samorządu terytorialnego w ww. kwotach.

Konsekwencją powyższych rozwiązań zastosowanych w Kodeksie pracy są zmiany wprowadzone w przepisach dotyczących zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, w przepisach dotyczących zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, oraz w przepisach dotyczących świadczenia rodzicielskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Przewiduje się, że zasiłki macierzyńskie oraz świadczenie rodzicielskie, w przypadku osób, które przyjęły na wychowanie dziecko (objęły opieką dziecko) i wystąpiły do sądu opiekuńczego w sprawie jego przysposobienia albo przysposobiły dziecko, przysługiwać będą do ukończenia przez dziecko 14. roku życia (a nie jak dotychczas do ukończenia przez dziecko 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia).

Projekt zakłada także zmianę w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Projektowana zmiana stanowi, iż środki finansowe ze świadczenia wychowawczego przyznanego na dzieci przebywające w instytucjonalnej pieczy zastępczej mogą być również gromadzone jako oszczędności. W przypadku jednak powrotu dziecka do rodziny biologicznej na mocy orzeczenia sądu, w postanowieniu tym sąd obowiązany będzie

² Dane pochodzą z opracowania własnego MRiPS przygotowanego na podstawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Powyższe kwoty nie zawierają kosztów wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej m.in. kosztów organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej nie uwzględnia kosztów regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, jak również nie zawiera kosztów związanych z zadaniami realizowanymi przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

także do rozstrzygnięcia o sposobie dysponowania środkami finansowymi pochodzącymi ze świadczenia wychowawczego zgromadzonymi jako oszczędności.

Zmiana ta wychodzi naprzeciw licznym sygnałom, zarówno ze strony jednostek samorządu terytorialnego, jak i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których to podnoszona jest kwestia braku jasno wyartykułowanej w ustawie podstawy do gromadzenia tych środków jako oszczędności.

Należy podkreślić przy tym, iż ich gromadzenie jako oszczędności jest uprawnieniem dyrektora. Przepis ten daje mu możliwość gromadzenie ewentualnych nadwyżek pochodzących ze świadczenia, w sytuacji braku konieczności bieżącego ich wykorzystania. Jednocześnie dyrektor będzie mógł dysponować tak zaoszczędzonymi środkami stosownie do potrzeb dziecka.

W projekcie proponuje się także zmianę w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, w zakresie prawa do jednorazowego świadczenia.

Aktualnie prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka (osobie faktycznie zajmującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła do sądu z wnioskiem o przysposobienie dziecka).

Warunkiem otrzymania jednorazowego świadczenia jest złożenie wniosku o wypłatę tego świadczenia w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Wniosek złożony po terminie zostanie pozostawiony bez rozpoznania.

Projekt przewiduje zmianę dotyczącą terminu składania wniosku o jednorazowe świadczenie. Zgodnie z zaproponowaną treścią, wniosek ma być składany w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku gdy wniosek dotyczy dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia, nie później niż do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wniosek złożony po terminie pozostawia się bez rozpoznania.

Projektowane rozwiązanie ma na celu zapewnienie wsparcia finansowego dla dzieci adopcyjnych, nie tylko tych przysposobionych od razu po urodzeniu, ale też dzieci starszych, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, powstałe w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Jest to rozwiązanie, które ma zatem za zadanie zapewnienie wszystkim rodzicom decydującym się na przysposobienie tak ciężko chorych dzieci takiego samego wsparcia w ww. zakresie.

Zgodnie z poglądami doktryny w sytuacji przysposobienia dziecka, dziecko adoptowane znajduje się w tej samej sytuacji prawnej co dziecko biologiczne swoich rodziców, dlatego też konieczna jest zmiana ww. wymagań. Zagadnieniu wprowadzenia zmiany do ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” likwidującej nierówności w dostępie do jednorazowego świadczenia dla rodziców adopcyjnych poświęcone było pismo Rzecznika Praw Dziecka (znak: ZSS.422.15.2018.JW).

Ponadto projekt przewiduje zmiany służące doprecyzowaniu rozwiązań dotyczących dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna oraz w zakresie rodzinnego kapitału opiekuńczego.

W celu wyeliminowania ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych proponuje się doprecyzowanie w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, że dofinansowanie do obniżenia opłaty przysługuje rodzicom od miesiąca, w którym dziecko kończy 36. miesiąca życia. Ponadto proponuje się uściślenie, że dofinansowanie do obniżenia opłaty przysługuje każdemu rodzicowi sprawującemu opiekę naprzemienną nad dzieckiem zgodnie z orzeczeniem sądu w wysokości 200 zł miesięcznie. Pozostałe zmiany mają charakter doprecyzowujący i dotyczą terminów, od których przysługuje dofinansowanie, sposobu postępowania w przypadku wypłacenia dofinansowania, którego wysokość nie uwzględniała zmian w wysokości opłat rodzica za pobyt dziecka w instytucjach opieki, zakresu odpowiedniego zastosowania przepisów ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym oraz Kodeksu postępowania administracyjnego.

Zmiany w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym dotyczą uzupełniania katalogu przypadków, w których Zakład Ubezpieczeń Społecznych samodzielnie pozyskuje lub weryfikuje informacje niezbędne do ustalenia prawa do rodzinnego kapitału opiekuńczego. Zakład będzie obowiązany do samodzielnej weryfikacji (w rejestrze tworzonej na mocy niniejszej ustawy), czy dziecko, na które rodzic ubiega się o kapitał, zostało umieszczone w pieczy zastępczej (jest to istotna informacja, gdyż w takim przypadku rodzinny kapitał opiekuńczy nie przysługuje). Pozostałe zmiany mają charakter doprecyzowujący i dotyczą uściślenia terminów przysługiwania kapitału i składania wniosków w przypadku osób, które przyjęły dziecko na wychowanie i wystąpiły do sądu o przysposobienie dziecka, uściślenia regulacji dotyczących sytuacji, w których Zakład Ubezpieczeń Społecznych może wezwać osobę ubiegającą się lub pobierającą rodzinny kapitał opiekuńczy do złożenia wyjaśnień i przedstawienia informacji mających wpływ na prawo do kapitału, oraz wskazania konsekwencji zaistnienia przypadków, gdy osoba ta odmówi lub nie udzieli w wyznaczonym terminie żądanych wyjaśnień, tj. wstrzymanie wypłaty rodzinnego

kapitału opiekuńczego. W przypadku wstrzymania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaty rodzinnego kapitału opiekuńczego stronie przysługuje skarga na zasadach określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego.

Kolejne przepisy projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw to przepisy incydentalne oraz przejściowe.

Projekt w tym zakresie zakłada dodanie regulacji pozwalającej na wydanie przez wojewodę zezwolenia na funkcjonowanie na jednej nieruchomości gruntowej lub w jednym budynku wielorodzinnym placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz jednostki organizacyjnej pomocy społecznej. Powyższe rozwiązanie uwzględniono również w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Regulacja ta dotyczy wyłącznie placówek, które funkcjonują nieprzerwanie co najmniej od dnia 14 października 2016 r. i do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy nie spełniły wymogu, o którym mowa w art. 106 ust. 2a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a sposób ich funkcjonowania nie godzi w bezpieczeństwo i dobro dzieci oraz mieszkańców jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Przed wydaniem zezwolenia wojewoda powinien zasięgnąć opinii Rzecznika Praw Dziecka.

Wskazano również, że w stosunku do kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, który przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy otrzymał wstępną akceptację, o której mowa w art. 43 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu dotychczasowym:

- 1) przez wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, o której mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, rozumie się wstępną akceptację, o której mowa w art. 43 w brzmieniu dotychczasowym;
- 2) zadania przewidziane w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą dla organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, który przeprowadził wstępną kwalifikację kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej, który wydał pozytywną wstępną akceptację, o której mowa w art. 43 w brzmieniu dotychczasowym.

Do rodzin zastępczych zawodowych, z którymi umowy zostały zawarte przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, oraz do rodzinnych domów dziecka prowadzonych na podstawie umów zawartych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy stosuje się przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, a umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka oraz porozumienia między powiatami zawarte na podstawie przepisów dotychczasowych zachowują ważność do czasu ich wygaśnięcia, rozwiązania lub do czasu zawarcia nowych umów i porozumień na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 4 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

Do rodzin pomocowych, z którymi umowy zostały zawarte przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, stosować się będzie przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, a starostowie, w terminie 60 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, są obowiązani do dostosowania umów zawartych z rodzinami pomocowymi do przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

Przy rozpatrywaniu wniosków o wydanie zezwolenia na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego, specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, złożonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, stosować się będzie przepisy dotychczasowe.

Biorąc pod uwagę, że w regulacjach dotyczących opracowania i realizacji 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, o których mowa w art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wprowadzono zmiany służące położeniu większego nacisku na rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, a także biorąc pod uwagę, że zmieniono zasady tworzenia instytucjonalnych form pieczy zastępczej, konieczne jest wprowadzenie przepisu przejściowego odnoszącego się do 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, które zostały uchwalone przed wejściem omawianych zmian w życie. W tym zakresie proponuje się, aby programy te mogły być realizowane, o ile nie są sprzeczne z nowowprowadzanymi zmianami. Oznacza to, że samorządy powiatowe będą musiały dokonać przeglądu uchwalonych programów i w sytuacji, gdy programy te będą zakładać np. tworzenie wyłącznie

instytucjonalnych form pieczy zastępczej, wówczas – w takim zakresie – nie będą mogły być realizowane.

Przepisy art. 172 ust. 6–8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą stosować się będzie do wstępnych ocen kandydatów do przysposobienia dziecka wydanych po dniu wejścia w życie projektowanej ustawy.

Przepisy art. 172a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą stosować się będzie do opinii kwalifikacyjnych wydanych po dniu wejścia w życie projektowanej ustawy.

W projekcie przewidziano także, że minister właściwy do spraw rodziny ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej termin wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających prowadzenie rejestru, o którym mowa w projektowanym art. 38d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Następnie starosta, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, marszałek województwa i wojewoda, w terminie 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu, wprowadzą każdy w zakresie swojej właściwości określonej w projektowanym art. 38d ust. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, posiadane przez siebie dane, o których mowa w projektowanych art. 38d ust. 3–9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Przepis art. 38d ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą będzie stosować się odpowiednio.

Wskazano także, że do upływu 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu starosta prowadzi rejestr, o którym mowa w art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w brzmieniu dotychczasowym. Analogiczne rozwiązanie zastosowano wobec rejestrów prowadzonych aktualnie przez wojewodów.

Natomiast do spraw w przedmiocie określenia okresu osobistej styczności przysposabiającego z przysposabianym, w których wniosek o przysposobienie został złożony do sądu przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, zastosowanie będą miały przepisy dotychczasowe.

W zakresie zmian dotyczących przepisów prawa pracy wskazano, że pracownik–ojciec wychowujący dziecko, który przysposobił dziecko przed dniem wejścia w życie projektowanej

ustawy i nie wykorzystał urlopu ojcowskiego, o którym mowa w art. 182³ § 1 pkt 2 Kodeksu pracy w brzmieniu dotychczasowym, lub części tego urlopu, będzie miał prawo odpowiednio do urlopu ojcowskiego, o którym mowa w projektowanym art. 182³ § 1 pkt 2 Kodeksu pracy, lub niewykorzystanej części tego urlopu. Prawo to będzie mu przysługiwało przez okres od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy do dnia upływu 24 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia orzekającego przysposobienie dziecka i nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.

Wskazano także, że pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy i nie wykorzystał urlopu, o którym mowa w art. 183 § 1 Kodeksu pracy w brzmieniu dotychczasowym, będzie, co do zasady, miał prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, o którym mowa w projektowanym art. 183 § 1¹ Kodeksu pracy. Urlop na warunkach urlopu macierzyńskiego będzie udzielany na pisemny wniosek pracownika składany w terminie 21 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Przewiduje się, że urlop będzie udzielany w terminie określonym we wniosku pracownika, jednak nie dłuższym niż 35 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. W takim przypadku pracownik będzie miał prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego przez okres od dnia wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka do dnia upływu:

- 1) 20 tygodni – w przypadku przyjęcia jednego dziecka,
 - 2) 31 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci,
 - 3) 33 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci,
 - 4) 35 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci,
 - 5) 37 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci
- nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia. Przepisy art. 183 § 3 i 7 Kodeksu pracy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą będzie się w takim przypadku stosować odpowiednio.

Przewidziano, że pracownik, który w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy korzysta z urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, udzielonego zgodnie z art. 183 § 1 lub 3 Kodeksu pracy w brzmieniu dotychczasowym, będzie miał prawo do korzystania z tego urlopu na zasadach określonych w art. 183 § 1¹ lub 3 Kodeksu pracy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

Zaproponowano dodatkowo, aby pracownik, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy i nie wykorzystał urlopu, o którym mowa w art. 183 § 4 pkt 1 i 2 Kodeksu pracy w brzmieniu dotychczasowym, miał, co do zasady, prawo do urlopu rodzicielskiego, o którym mowa w Kodeksie pracy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą. Urlop rodzicielski będzie udzielany na pisemny wniosek pracownika składany w terminie 21 dni od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. W takim przypadku pracownik będzie miał prawo do urlopu rodzicielskiego przez okres od dnia wystąpienia do sądu opiekuńczego z tym wnioskiem do dnia upływu:

- 1) 32 tygodni – w przypadku przyjęcia jednego dziecka,
 - 2) 34 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga i więcej dzieci
- nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 14. roku życia. Przepisy art. 183 § 4¹ i 8 Kodeksu pracy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą stosować się będzie odpowiednio.

Projekt zakłada także, że pracownik, który w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy będzie korzystał z urlopu rodzicielskiego udzielonego zgodnie z art. 183 § 4 Kodeksu pracy w brzmieniu dotychczasowym, będzie miał prawo do urlopu na zasadach określonych w art. 183 § 4¹ Kodeksu pracy w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

Zaproponowane przepisy przejściowe dotyczące zasiłku macierzyńskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, oraz dotyczące świadczenia rodzicielskiego, o którym mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, umożliwią skorzystanie z nowych zasad dotyczących przysługiwania odpowiednio zasiłku macierzyńskiego albo świadczenia rodzicielskiego osobom, które przysposobiły lub objęły dziecko opieką przed wejściem w życie projektowanej ustawy, w sytuacji, gdy nie minął jeszcze graniczny termin na złożenie wniosku o odpowiednio zasiłek macierzyński albo świadczenie rodzicielskie, tj. okres 52 tygodni od objęcia opieką lub przysposobienia dziecka (w przypadku objęcia opieką lub przysposobienia więcej niż jednego dziecka odpowiednio nawet do 71 tygodni), a które to osoby nie mogły skorzystać z pełnego okresu pobierania odpowiednio zasiłku macierzyńskiego albo świadczenia rodzicielskiego z uwagi na wcześniejsze ukończenie przez dziecko odpowiednio 7. albo 10. roku życia. Zgodnie z przepisem przejściowym osobom tym, które w dniu wejścia w życie ustawy będą pobierały odpowiednio zasiłek macierzyński albo świadczenie rodzicielskie, prawo do tych świadczeń zostanie z urzędu wydłużone o odpowiedni okres, bez konieczności składania drugiego wniosku. Natomiast pozostałe osoby, które w dniu wejścia w życie nowych regulacji nie będą

pobierały omawianych świadczeń, będą miały 3 miesiące na złożenie wniosku, aby otrzymać to świadczenia za okres od dnia wejścia w życie ustawy do upływu okresu 52 tygodni od objęcia opieką lub przysposobienia dziecka (w przypadku objęcia opieką lub przysposobienia więcej niż jednego dziecka odpowiednio do 71 tygodni).

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 3 miesięcy od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 15, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 2022 r.

Skutki planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych.

Pieczą zastępczą:

Projekt przewiduje utworzenie rejestru obejmującego:

- 1) wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, oraz osób niepełnoletnich opuszczających pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, z podziałem na dzieci umieszczone lub przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz na osoby, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6, i osoby niepełnoletnie opuszczające pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6, przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej i poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 2) wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3) wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe;
- 5) wykaz rodzinnych domów dziecka;
- 6) wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych;
- 7) wykaz osób usamodzielnianych.

Rejestr ten będzie prowadzony przez starostę, organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, marszałka województwa i wojewodę, za pomocą zapewnionego przez ministra właściwego do

spraw rodziny systemu teleinformatycznego umożliwiającego prowadzenie tego rejestru, przekazywanie do niego danych, usuwanie z niego danych oraz udostępnianie z niego danych.

W projektowanym art. 38d ust. 3–9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w możliwie szczegółowy sposób wskazano zakresy danych przetwarzane w poszczególnych wykazach. Niemniej, biorąc pod uwagę jak różnorodna może być sytuacja dzieci wymagających opieki, w niektórych przypadkach brak jest możliwości całkowitego sztywnego określenia zakresu danych, jakie będą się znajdować w rejestrze. Przyjęcie proponowanych zakresów przetwarzania danych jest niezbędne do właściwego wykonywania zadań przez poszczególne podmioty prowadzące rejestr oraz wykonywania zadań przez podmioty, którym dane te zostaną udostępnione. Proponowany zakres jest adekwatny do celów, w których dane te będą przetwarzane.

W projektowanych art. 38d ust. 10 i art. 38e ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazano podmioty, które będą wprowadzały, aktualizowały i usuwały dane do rejestru w ramach poszczególnych wykazów, oraz podmioty, którym udostępniać się będzie dane z poszczególnych wykazów. Wskazano także cele tych udostępnień, jak również ich zakres.

Wskazano także, że administratorami danych osobowych przetwarzanych w poszczególnych wykazach są starosta, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, marszałek województwa i wojewoda, z tym że administratorem danych osobowych w zakresie zapewnienia, utrzymania i rozwoju systemu teleinformatycznego jest minister właściwy do spraw rodziny.

W projektowanym art. 38f ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określono okresy przetwarzania danych w poszczególnych wykazach.

Przysposobienie:

Ośrodek adopcyjny, realizując wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zadania związane z prowadzeniem procedur przysposobienia, przetwarzać będzie następujące informacje dotyczące kandydatów do przysposobienia dziecka: imię i nazwisko, obywatelstwo, adres miejsca zamieszkania i zwykłego pobytu, data urodzenia, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, stan cywilny, pozbawienie, zawieszenie lub ograniczenie władzy rodzicielskiej, wykształcenie, zawód, miejsce pracy, warunki mieszkaniowe, źródła dochodu wraz z informacją o ich wysokości, dane o stanie

zdrowia niezbędne do stwierdzenia, że osoba może sprawować właściwą opiekę nad dzieckiem, wynikające z zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego, figurowanie lub niefigurowanie w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, informacje o dzieciach pozostających na utrzymaniu, w tym pod władzą rodzicielską, wraz z danymi o ich wieku, stanie zdrowia i rozwoju, wyznanie i pochodzenie etniczne, dobrowolnie przedłożone przez kandydata referencje, stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa ze zgłoszonymi do przysposobienia dziećmi, numer telefonu i adres poczty elektronicznej, inne informacje wynikające z przeprowadzonego wywiadu adopcyjnego.

Ośrodek adopcyjny, realizując wynikające z przedmiotowej ustawy zadania związane z prowadzeniem procedur przysposobienia, będzie przetwarzać następujące informacje dotyczące dzieci zgłoszonych do przysposobienia: imię i nazwisko dziecka, adres miejsca zamieszkania dziecka, datę i miejsce urodzenia dziecka, numer PESEL dziecka, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu dziecka, w tym dane wynikające z orzeczenia o ustanowieniu opiekuna prawnego oraz dane wynikające z postanowienia potwierdzającego uregulowanie sytuacji prawnej dziecka, szczegółowy opis przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej, zawierający również daty umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, dane o stanie zdrowia i rozwoju dziecka, stosunek dziecka do przysposobienia, imiona i nazwiska rodziców dziecka, numery PESEL rodziców dziecka, daty urodzenia rodziców dziecka, dane dotyczące stanu zdrowia rodziców dziecka oraz inne dotyczące ich informacje mające wpływ na zdrowie dziecka, informacje na temat utrzymywania przez rodzinę biologiczną kontaktów z dzieckiem, dane dotyczące sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu rodzeństwa dziecka, dane dotyczące rodzeństwa dziecka w zakresie imienia, nazwiska, daty i miejsca urodzenia, sytuacji prawnej oraz aktualnego miejsca pobytu, wyznanie i pochodzenie etniczne, wizerunek.

Przyjęcie powyższego zakresu przetwarzania danych jest niezbędne do właściwego prowadzenia procedur przysposobienia, w tym zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom, kwalifikacji dzieci zgłoszonych do przysposobienia, sporządzenia dla dziecka zakwalifikowanego do przysposobienia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej, doboru rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka, przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych kandydatów do przysposobienia dziecka, przeprowadzania analizy sytuacji osobistej, zdrowotnej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej

kandydatów do przysposobienia dziecka, prowadzenia działalności diagnostyczno-konsultacyjnej dla kandydatów do przysposobienia dziecka, wspierania psychologiczno-pedagogicznego kandydatów do przysposobienia dziecka oraz osób, które przysposobiły dziecko.

Powyższy zakres jest adekwatny do celów, w których dane te będą przetwarzane.

Uprawnionymi do przetwarzania wyżej wymienionych danych, jak również otrzymania lub wglądu do wszelkiej dostępnej dokumentacji dotyczącej dziecka, w tym prawnej i medycznej, będą także:

1. minister właściwy do spraw rodziny, w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 164 ust. 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. wydawania opinii na temat zasadności kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego;
2. organ centralny, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w celu realizacji zadań, o których mowa w art. 164 ust. 18–20 tej ustawy, tj. wydania przez ten organ rozstrzygnięcia w przedmiocie zgody, o której mowa w art. 17 Konwencji z dnia 29 maja 1993 r. o ochronie dzieci i współpracy w dziedzinie przysposobienia międzynarodowego.

Przewiduje się, że dane te będą przetwarzane m.in. w systemie służącym do prowadzenia procedur dotyczących spraw z zakresu przysposobienia dziecka, zapewnionym przez ministra właściwego do spraw rodziny, który umożliwi dostęp do tego systemu marszałkom województw oraz ośrodkom adopcyjnym – w celu realizacji ich zadań w zakresie procedur dotyczących spraw z zakresu przysposobienia dziecka, a także wojewodzie i zarządowi województwa – w celu monitorowania kontroli zapewnienia odpowiedniej jakości prowadzonych procedur przysposobienia.

Administratorami danych osobowych przetwarzanych w tym systemie będą:

- 1) minister właściwy do spraw rodziny w zakresie utrzymania systemu, zapewnienia ochrony danych osobowych w nim zawartych, monitorowania realizacji zadań z wykonywania ustawy, wydawania opinii, o których mowa w art. 164 ust. 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz wykonywania zadań organu centralnego, o którym mowa w art. 187 ust. 1 pkt 9 tej ustawy;
- 2) ośrodek adopcyjny w zakresie prowadzenia procedur adopcyjnych i przetwarzanych danych osobowych;
- 3) marszałek województwa w zakresie nadawania i cofania uprawnień dostępu do systemu ośrodkom adopcyjnym.

W projektowanym art. 155 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określono okresy przechowywania danych dziecka oraz danych kandydatów do przysposobienia dziecka.

Zakłada się, że wskazane powyżej systemy spełniają właściwości i cechy w zakresie funkcjonalności, niezawodności, używalności, wydajności, przenoszalności i pielęgnowalności. Wskazano, że zabezpieczenia stosowane przez administratorów danych w celu ochrony danych osobowych będą polegać co najmniej na dopuszczeniu do przetwarzania danych osobowych wyłącznie osób posiadających pisemne upoważnienie wydane przez administratora danych i pisemnym zobowiązaniu osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych do zachowania ich w tajemnicy.

Minister właściwy do spraw rodziny, dostarczając powyższe systemy teleinformatyczne zapewnia środki bezpieczeństwa, które pozwolą na zapewnienie poufności i integralności przetwarzanych danych.

Jak wskazano we wcześniejszych częściach uzasadnienia projektu, w resorcie rodziny wykorzystywany jest szereg mechanizmów w zakresie bezpieczeństwa przetwarzania informacji, które będą wykorzystane w systemie pieczy zastępczej (Centralny Rejestr Pieczy Zastępczej). Podstawowym elementem bezpieczeństwa są urządzenia typu firewall, które filtrują ruch sieciowy przychodzący i wychodzący z wykorzystaniem mechanizmów IPS (Intrusion Prevention System) i IDS (Intrusion Detection System). Co do zasady udostępniane aplikacje w sieci Internet zaopatrzone są w certyfikat domeny Ministerstwa, zapewniając szyfrowanie komunikacji między przeglądarką a serwerem aplikacyjnym, uniemożliwiając praktycznie podgląd przesyłanych danych. Aplikacja dostępna będzie poprzez dedykowane porty komunikacyjne. Zostaną wykorzystane mechanizmy filtracji adresów IP, z których dozwolone będzie połączenie do serwera aplikacyjnego. Planuje się, że systemy umożliwią korzystanie z metod bezpiecznego uwierzytelniania użytkownika z wykorzystaniem podpisu elektronicznego lub profilu zaufanego dla danego zdefiniowanego użytkownika. Środowisko bazodanowe połączone do serwera aplikacyjnego stanowi oddzielny komponent infrastruktury, chroniony osobnymi urządzeniami typu firewall oraz jest zorganizowane w osobnym chronionym segmencie sieci wewnętrznej, wyizolowanym od sieci Internet.

Szacuje się zatem, że ryzyko naruszenia praw lub wolności osób, których wskazane w powyższych systemach dane dotyczą, z uwagi m.in. na stosowane środki bezpieczeństwa, będzie na akceptowalnym poziomie.

Problematyka regulowana w projekcie ustawy jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projektowana ustawa nie wywiera wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (MRiPS) Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Barbara Socha – Podsekretarz Stanu w MRiPS Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Katarzyna Napiórkowska – tel. 538 117 233 Leszek Sarnowski – tel. 538 117 244	Data sporządzenia 13 czerwca 2022 r. Źródło Inicjatywa własna Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD135
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Od wejścia w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447), czyli od dnia 1 stycznia 2012 r., etapowo wdrażany jest w Polsce proces przekształceń w obszarze pieczy zastępczej zmierzający do oparcia systemu przede wszystkim na rodzinnych formach pieczy zastępczej i ograniczeniu roli placówek opiekuńczo-wychowawczych. Prymat ten jest zgodny z kierunkiem wyznaczonym przez Konwencję o prawach dziecka, jak i przez inne europejskie akty prawne, zalecenia i rekomendacje. W Polsce system przekształceń w obszarze pieczy zastępczej, mimo zadowalającego kierunku i tendencji, nadal wymaga intensywnych działań. Szczególnie niepokojący jest fakt umieszczania dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej mimo wolnych miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej. Z posiadanych przez resort rodziny informacji wynika, że sądy mają trudności w znalezieniu dla dzieci odpowiedniej formy zabezpieczenia małoletnich. Brak jest bowiem jednolitego systemu teleinformatycznego, w którym sądy miałyby łatwość wskazania, w jakich formach pieczy zastępczej są wolne miejsca dla dzieci, w stosunku do których istnieje konieczność wydania odpowiednich zarządzeń lub postanowień opiekuńczych.

Wsparcia nadal wymaga rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej oraz poprawa sytuacji pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Istotną kwestią jest poprawa organizacji procedur adopcyjnych. W efekcie przeprowadzonej kompleksowej oceny istniejącego stanu prawnego zidentyfikowano następujące problemy i potrzeby w tym zakresie:

- 1) kwestię zorganizowania procedur adopcyjnych w taki sposób, aby zapewnić dzieciom, których sytuacja prawna umożliwia adopcję, jak najwięcej dobrze przygotowanych rodzin adopcyjnych na terenie kraju;
- 2) zwiększenie liczby adopcji dzieci starszych (powyżej 7. roku życia) przez polskie rodziny;
- 3) ujednolicenie sytuacji rodziców biologicznych i adopcyjnych w zakresie dostępu do świadczenia rodzicielskiego, wynikającego z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615, z późn. zm.);
- 4) ujednolicenie sytuacji rodziców biologicznych i adopcyjnych w zakresie dostępu do jednorazowego świadczenia, wynikającego z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).

Dostrzegana jest także potrzeba zwiększenia kontroli osób związanych z organizacją i pełnieniem pieczy zastępczej (obowiązkowa weryfikacja w Rejestrze Osób Skazanych na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym) oraz potrzeba zmiany w zakresie wymogów kwalifikacyjnych dla osób pracujących w placówce wsparcia dziennego na stanowisku kierownika, wychowawcy i opiekuna dziecięcego, umożliwiającej zatrudnienie w tym charakterze również osób posiadających wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku oraz przygotowanie pedagogiczne uprawniające do wykonywania zawodu nauczyciela.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W ramach projektowanej regulacji rekomendowane rozwiązania zawierają szereg interwencji legislacyjnych mających na celu rozwiązanie problemów wskazanych w pkt 1 OSR. Należą do nich:

- 1) zwiększenie zakresu kontroli osób związanych z organizacją i pełnieniem pieczy zastępczej (obowiązkowa weryfikacja w Rejestrze Osób Skazanych na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym);
- 2) zmiana w zakresie wymogów kwalifikacyjnych dla określonych kategorii osób wskazanych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 3) możliwość powrotu do dotychczasowej rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej albo regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej osoby, która opuściła już te formy pieczy, rozpoczęła proces usamodzielniania, jednak z różnych powodów chciałby wrócić do pieczy zastępczej i pozostać w niej na zasadach art. 37 ust. 2 w zw. z proponowanym brzmieniem art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 4) wprowadzenie przy użyciu systemu teleinformatycznego rejestru obejmującego:

- a) wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6 ww. ustawy, z podziałem na dzieci umieszczone lub przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz na osoby, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6 ww. ustawy, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, i osoby niepełnoletnie opuszczające rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6 ww. ustawy, przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej i poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej,
 - b) wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
 - c) wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
 - d) wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe albo zawodowe,
 - e) wykaz rodzinnych domów dziecka,
 - f) wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych,
 - g) wykaz osób usamodzielnianych;
- 5) zmiana w zakresie właściwości organizatora rodzinnej pieczy zastępczej właściwego dla wstępnej kwalifikacji kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego zawierającego potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
 - 6) zmiana w zasadach przekształceń rodzin zastępczych niezawodowych w zawodowe i podpisywania umów z nowymi rodzinami zastępczymi zawodowymi i prowadzącymi rodzinne domy dziecka;
 - 7) zmiany w zakresie wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz rodzin pomocowych oraz w zakresie sposobu waloryzacji;
 - 8) wprowadzenie zasadniczych ograniczeń w tworzeniu nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, interwencyjnego oraz specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, przy pozostawieniu możliwości przekształceń placówek w ramach niezwiększania liczby miejsc w instytucjonalnych formach w danym powiecie lub odpowiednio województwie;
 - 9) wprowadzenie opinii Rzecznika Praw Dziecka w przypadku wniosku o utworzenie w sytuacjach wyjątkowych nowych placówek typu socjalizacyjnego, interwencyjnego oraz specjalistyczno-terapeutycznego, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych;
 - 10) możliwość pozostania na zasadach wskazanych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, osób pełnoletnich w regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych;
 - 11) doprecyzowanie kwestii gromadzenia i przeznaczenia świadczenia wychowawczego dla małoletnich umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej;
 - 12) uregulowanie zasad szczególnego nadzoru nad pomieszczeniami w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym lub terenem wokół placówki albo ośrodka w postaci środków technicznych umożliwiających rejestrację obrazu (monitoring);
 - 13) rozszerzenie katalogu osób, które mogą być opiekunami usamodzielnienia, o pracownika organizacji pozarządowej w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1057, z późn. zm.) lub inną osobę wyznaczoną przez tę organizację do pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia;
 - 14) wprowadzenie zasady, że powiat, na terenie którego funkcjonują mogące przyjąć dziecko rodzina zastępcza lub rodzinny dom dziecka, lub powiat, który zawarł umowę z rodziną zastępczą zawodową, o której mowa w art. 54 ust. 3a, lub powiat, który organizuje rodzinny dom dziecka na terenie innego powiatu, mogące przyjąć dziecko, co do zasady nie może odmówić umieszczenia dziecka;
 - 15) rozszerzenie istniejącego katalogu wymogów kwalifikacyjnych dla inspektorów uprawnionych do prowadzenia czynności kontrolnych z ramienia wojewody o takie kierunki jak prawo i administracja oraz rozszerzenie możliwości zdobycia wymaganego przez nich doświadczenia zawodowego dodatkowo o inne instytucje zajmujące się problematyką dziecka i rodziny; dodatkowo podwyższono granice kary pieniężnej za brak realizacji zaleceń pokontrolnych;
 - 16) działanie na rzecz poprawy procedur adopcyjnych i pozyskiwania większej liczby kandydatów do adopcji na terenie kraju jako realizacja zalecenia dotyczącego ograniczania adopcji międzynarodowych;
 - 17) zmiana w zakresie długości okresu osobistej styczności w przypadku adopcji międzynarodowych;
 - 18) zmiana w zakresie standaryzacji prowadzenia procedur przysposobienia przez ośrodki adopcyjne;

- 19) konieczność przeprowadzenia wstępnej oceny kandydata do przysposobienia oraz umożliwienia mu udziału w szkoleniu w terminie nie dłuższym niż 4 miesiące od dnia przedstawienia przez kandydata ośrodkowi adopcyjnemu kompletu wymaganych dokumentów;
- 20) wprowadzenie możliwości udziału wojewody w posiedzeniach ośrodka adopcyjnego dotyczących kwalifikowania dziecka do przysposobienia, dokonywania wstępnej oceny kandydata do przysposobienia dziecka oraz wydawania opinii kwalifikacyjnej kandydata do przysposobienia dziecka – w celu monitorowania zapewnienia odpowiedniej jakości prowadzonych procedur przysposobienia; analogiczne uprawnienie przewidziano dla zarządu województwa;
- 21) zmiana wprowadzająca obowiązek wydawania wstępnej oceny o kandydatach do przysposobienia dziecka oraz opinii kwalifikacyjnej pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej; w sytuacji gdy są one negatywne powinny dodatkowo zawierać szczegółowe uzasadnienie przyczyn wydania takiej opinii czy oceny, ewentualne wskazanie obszarów wymagających poprawy, z jednoczesnym pouczeniem o przysługującym prawie wniesienia do sądu administracyjnego skargi na zasadach i w trybie określonych dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329, z późn. zm.);
- 22) dostosowanie godzin pracy ośrodka adopcyjnego do realnych potrzeb osób korzystających z jego usług.

Ponadto proponowana nowelizacja wprowadza istotne zmiany w zakresie prawa do urlopu ojcowskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz rodzicielskiego przysługujących pracownikowi, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka. Zmiany w tym zakresie wprowadza się także do ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933, z późn. zm.).

Nowelizacja wprowadza także zmiany w zakresie prawa do świadczenia rodzicielskiego.

Dodatkowo projekt ustawy wprowadza jednolite kryteria w dostępie do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł, wynikającego z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” dla rodzin biologicznych oraz rodzin przysposabiających dziecko.

Celem proponowanych w projekcie rozwiązań jest przede wszystkim rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, przyspieszenie tempa deinstytucjonalizacji oraz zachęcenie kandydatów do przysposobienia adopcjami dzieci starszych (tj. powyżej 7. roku życia).

Nie jest możliwe zrealizowanie celów projektowanej ustawy za pomocą środków pozalegisłacyjnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W zakresie pieczy zastępczej:

Wiele krajów europejskich boryka się z podobnymi problemami i wciąż niezadowalającym tempem procesu deinstytucjonalizacji. Niektóre z nich przyjęły krajowe strategie deinstytucjonalizacji, co pozwoliło im na wyraźną poprawę wskaźników w obszarze pieczy zastępczej (np. Słowacja, Rumunia, Litwa). Niektóre z nich, np. Rumunia, zakończyły ten proces spektakularnym sukcesem. Taki właśnie kierunek zmian w strukturze pieczy zastępczej podkreślony został między innymi w Ogólnoeuropejskich wytycznych dotyczących przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – Wytyczne w zakresie wdrażania i wspierania trwałego przejścia od opieki instytucjonalnej do alternatywnych rozwiązań rodzinnych i opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności w przypadku dzieci, osób niepełnosprawnych, osób mających problemy ze zdrowiem psychicznym oraz osób starszych w Europie oraz w dokumencie Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej w celu przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności – zestaw narzędzi. Oba dokumenty przygotowane zostały przez Europejską Grupę Ekspertów ds. Przejścia od Opieki Instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności (www.deinstitutionalisationguide.eu).

W zakresie adopcji:

W obszarze adopcji poszczególne kraje stosują bardzo zróżnicowane procedury. Różnice widać także w zakresie wsparcia przysługującego rodzicom adopcyjnym.

Niemcy

Niemieckie przepisy dotyczące adopcji zawarte są w Kodeksie Cywilnym (*BürgerlichesGesetzbuch, BGB*), art. 1742–1766. Przez adopcję dziecko staje się członkiem rodziny w takim samym stopniu, jak dziecko własne rodziców. Adopcja następuje na podstawie decyzji sądu opiekuńczego (*Vormundschaftsgericht*), który wspólnie z Urzędem ds. opieki nad nieletnimi (*Jugendamt*) ma obowiązek stwierdzenia, czy adopcja jest w interesie dziecka. Aby wykluczyć błędną decyzję sądu, stosuje się z reguły okres próbny (art. 1744 BGB). Służy on zbudowaniu między dzieckiem a rodzicami adopcyjnymi stosunków dziecko-rodzic.

Francja

Procedura adopcyjna we Francji została uregulowana w Kodeksie Cywilnym (8 księdze). Składa się z dwóch części: administracyjnej i sądowej. Niniejszą procedurę cechuje duży stopień skomplikowania oraz restrykcyjne wymagania dot. m.in. wieku osób wyrażających chęć adopcji.

Hiszpania

Procedura adopcji w Hiszpanii jest również skomplikowana i dosyć przewlekła. Początkowo należy złożyć wniosek do odpowiednich instytucji, zajmujących się procesem adopcyjnym, (tzw. *Servicio de Protección de Menores*). Instytucje te po wstępnym zakwalifikowaniu osób chętnych do adopcji wystawiają zaświadczenie umożliwiające dalsze działania zainteresowanych. Po przejściu kolejnego etapu wniosek adopcyjny zostaje wysłany do sędziego, który może zaakceptować kandydaturę przyszłych rodziców adopcyjnych lub ją odrzucić. W przypadku dzieci powyżej 12. roku życia sędzia ma obowiązek wysłuchać opinii dziecka przed wydaniem postanowienia. Aby pomóc przyszłym rodzicom przejść pomyślnie procedurę adopcyjną funkcjonują agencje adopcyjne (organizacje typu non-profit).

Wielka Brytania

Kwestie adopcji uregulowane są w Ustawie o Adopcji i Dzieciach z 2002 r. W Wielkiej Brytanii prowadzony jest rejestr dzieci adoptowanych oraz czekających na adopcję. Ułatwia on pracę agencjom adopcyjnym, czyli pośrednikom w procedurze adopcyjnej.

W wielu państwach członkowskich UE/OECD prawo do urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego dla rodziców adopcyjnych istnieje niezależnie od kryterium wieku przysposobianego dziecka (tak jest m.in. w Chorwacji, Francji, Holandii, Irlandii, Wielkiej Brytanii oraz Włoszech). W państwach tych nie różnicuje się sytuacji rodziców biologicznych i adopcyjnych.

Chorwacja

Długość adopcyjnego urlopu rodzicielskiego (*posvojiteljski dopust*), do którego uprawniony jest pracownik lub osoba samozatrudniona, zależy od wieku dziecka. W związku z tym faktem długość urlopu wynosi 6 miesięcy, w przypadku przysposobienia dziecka do 18. roku życia. Ponadto dodatkowe 6 miesięcy adopcyjnego urlopu rodzicielskiego przysługuje na przysposobione dziecko, które nie ukończyło 8. roku życia.

Francja

Urlop adopcyjny (*congé d'adoption*) przyznaje się ojcu lub matce adopcyjnej albo dzieli się go pomiędzy obojga rodziców. Urlop ten przysługuje w wymiarze:

- 10 tygodni w przypadku adopcji 1 dziecka;
- 18 tygodni w przypadku 3 lub kolejnego dziecka;
- 22 tygodnie w przypadku adopcji mnogiej.

Istnieje możliwość rozpoczęcia urlopu adopcyjnego na 7 dni przed przybyciem dziecka do domu.

Holandia

Urlop adopcyjny przysługuje każdemu z rodziców w wymiarze 6 tygodni w ciągu okresu 26 tygodni. Okres ten rozpoczyna bieg na 4 tygodnie przed datą rozpoczęcia przysposobienia.

Irlandia

Świadczenia adopcyjne (*adoptive benefit*) przysługują w wymiarze 24 tygodni od dnia przysposobienia dziecka. Ponadto rodzice adopcyjni mogą skorzystać z dalszych 16 tygodni bezpłatnego urlopu adopcyjnego.

Wielka Brytania

Urlop adopcyjny (*adoption leave*) przysługuje w wymiarze 52 tygodni, przy czym płatnych jest 39 tygodni. Urlop adopcyjny może rozpocząć się w dniu, w którym dziecko zaczyna mieszkać z rodzicami adopcyjnymi, jak również na 14 dni przed tą datą.

Wspólny urlop rodzicielski (*shared parental leave*) jest równy różnicy liczby tygodni urlopu adopcyjnego i wykorzystanego dotychczas urlopu adopcyjnego. Rodzice adopcyjni mogą skorzystać z tego typu urlopu w ciągu roku od dnia przysposobienia dziecka.

Ponadto warto zauważyć, iż w części państwach członkowskich UE/OECD prawo do urlopu zostało ograniczone kryterium wieku przysposobianego dziecka, jednakże na innym (wyższym) poziomie niż ma to miejsce w Polsce (m.in. w Danii, Norwegii, Portugalii, Słowenii).

Dania

Urlop adopcyjny przysługuje jednemu z rodziców w wymiarze 14 tygodni w przypadku przysposobienia 1 dziecka. Oprócz tego urlop adopcyjny przysługuje w wymiarze kolejnych 32 tygodni. Okres ten może być podzielony pomiędzy rodziców adopcyjnych lub odłożony w czasie, jednakże należy go wykorzystać przed ukończeniem przez dziecko 9. roku życia.

Norwegia

W przypadku adopcji dziecka w wieku poniżej 15 lat rodzice adopcyjni mają prawo do świadczeń pieniężnych przez 44 tygodnie. Wysokość tych zasiłków oraz warunki kwalifikowania są takie same jak w przypadku świadczeń pieniężnych z tytułu choroby. Okres ten może być przedłużony do 54 tygodni, przy czym stawka świadczenia zostanie obniżona do 80% wynagrodzenia podlegającego obowiązkowi składkowemu.

Portugalia

Urlop adopcyjny (*licença por adopção*) stosuje się *mutatis mutandis* do wstępnego urlopu rodzicielskiego (*licença parental inicial*) oraz rozszerzonego urlopu rodzicielskiego (*licença parental alargada*). Wstępny urlop rodzicielski przysługuje w wymiarze 120 lub 150 dni, natomiast rozszerzony urlop przysługuje w wymiarze 3 miesięcy. Świadczenia przysługują rodzicom przysposabiającym dziecko w wieku poniżej 15. roku życia.

Słowenia

Urlop adopcyjny jest przyznawany jednemu lub obojgu rodzicom. Urlop adopcyjny przysługuje w wymiarze 150 dni dla dziecka w wieku od jednego do czterech lat oraz 120 dni dla dziecka w wieku od czterech do dziesięciu lat.

Jednocześnie należy podkreślić, że w części państw członkowskich UE/OECD przepisy krajowe wprowadzają nierówne traktowanie rodziców biologicznych i rodziców adopcyjnych, w tym ograniczają możliwości korzystania z uprawnienia do urlopu na zasadzie urlopu macierzyńskiego dla rodziców adopcyjnych w związku z kryterium wieku dziecka (m.in. Grecja, Litwa, Łotwa, Niemcy).

Grecja

Urlop macierzyński (*ΑΔΕΙΑ ΜΗΤΡΟΤΗΤΑΣ*), specjalny urlop macierzyński, jak również urlop ojcowski (*ΑΔΕΙΑ ΠΑΤΡΟΤΗΤΑΣ*) nie przysługują rodzicom adopcyjnym.

Urlop w celu opieki nad dzieckiem (*ΑΔΕΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΤΕΚΝΟΥ*) uprawnia jedno z rodziców do skrócenia czasu pracy o 1 godzinę w ciągu dnia pracy przez okres 30 miesięcy od dnia przysposobienia dziecka. Ewentualnie jedno z rodziców jest uprawnione do skrócenia czasu pracy o 2 godziny w ciągu dnia pracy przez okres pierwszych 12 miesięcy oraz 1 godziny przez okres kolejnych 6 miesięcy.

Łotwa

Urlop adopcyjny (*atvaļinājums adoptētājiem*) przysługuje w wymiarze 10 dni kalendarzowych dla rodziny, która adoptowała dziecko w wieku do 3. roku życia.

Niemcy

Świadczenia z tytułu macierzyństwa (*mutterschaftsurlaub*) przysługują przez okres sześciu tygodni przed porodem i ośmiu tygodni po porodzie (dwunastu tygodni w przypadku ciąży mnogiej lub porodu przedwczesnego). Adopcyjni rodzice nie mają prawa do urlopu adopcyjnego.

W związku z powyższym należy zauważyć, że sytuacja polskich rodziców adopcyjnych przedstawia się mniej korzystnie na tle podobnych rozwiązań przewidzianych w innych państwach członkowskich UE/OECD.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Powiaty	380	Dane administracyjne	Zmiana sposobu waloryzacji wynagrodzeń dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka.
Gmina	2477	Dane administracyjne	Wzrost kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej wynikający ze zmiany sposobu waloryzacji wynagrodzeń rodzin zastępczych.
Marszałek Województwa	16	Dane administracyjne	Zmiany dotyczące funkcjonowania ośrodków adopcyjnych.
Wojewodowie	16	Dane administracyjne	Zmiany dotyczące systemu teleinformatycznego, wysokości kar nakładanych w związku z kontrolą.
Sądy		Dane administracyjne	Zmiany dotyczące systemu teleinformatycznego, zmiany w zakresie prowadzenia postępowań adopcyjnych i opiekuńczych.
Ośrodki adopcyjne	63 wraz z filiami	Dane administracyjne	Zmiany dotyczące funkcjonowania ośrodków adopcyjnych.
Rodziny zastępcze zawodowe i prowadzący rodzinne domy dziecka	2 835 rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka	Dane ze sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	Zwiększenie liczby dzieci umieszczanych w rodzinnej pieczy zastępczej, zmiana sposobu waloryzacji wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych.
Osoby przysposabiające dzieci w wieku pow. 7. roku życia	806 osób	Szacunek na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Sprawiedliwości	Możliwość skorzystania z urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego w przypadku adopcji dziecka w wieku pow.

			7. roku życia i urlopu rodzicielskiego do ukończenia przez dziecko 14. roku życia.
Opiekunowie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych		Dane administracyjne	Doprecyzowanie rodzaju wykształcenia.
Osoby pracujące w placówce wsparcia dziennego na stanowisku dyrektora, wychowawcy i opiekuna dziecięcego	bd	bd	Złagodzone dotychczasowe wymogi dotyczące wykształcenia osób pracujących w placówce wsparcia dziennego.
FUS	1	Dane ZUS	Wzrost wydatków z tytułu urlopów na warunkach urlopu macierzyńskiego i urlopów rodzicielskich.
Minister właściwy ds. rodziny	1	Dane administracyjne	Nadanie dodatkowych uprawnień o charakterze administracyjnym.
Rzecznik Praw Dziecka	1	Dane administracyjne	Dodanie dodatkowych zadań z zakresu opiniowania zgód na funkcjonowanie, tworzenie placówek i ośrodków instytucjonalnej pieczy zastępczej.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), i był szeroko konsultowany społecznie. W trybie ww. ustawy żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Projektowana ustawa w dniu 27 października 2020 r. została przedstawiona do opiniowania i konsultacji publicznych przez reprezentatywne związki zawodowe i przez reprezentatywne organizacje pracodawców oraz do opinii strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego – zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.), art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854) oraz art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2022 r. poz. 97).

Ponadto projekt był przedmiotem konsultacji publicznych. W ramach konsultacji uwagi zgłosiły organizacje działające na rzecz dziecka i rodziny. Opinię przedstawił również Rzecznik Praw Dziecka i Rzecznik Praw Obywatelskich. Uwagi zostały poddane szczegółowej analizie i uwzględniono te, które były zgodne z kierunkami wprowadzanych zmian.

Projekt ustawy został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	9,4	9,8	9,1	10,3	9,7	10,7	10	11,1	10,5	11,6	10,8	113
Budżet państwa (PIT)	3,3	3,4	3,3	3,4	3,3	3,5	3,4	3,5	3,5	3,6	3,5	37,7
JST (powiat)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FUS/FER	4,6	4,8	4,4	5,2	4,8	5,4	5	5,7	5,3	6	5,5	56,7
NFZ	1,5	1,6	1,4	1,7	1,6	1,8	1,6	1,9	1,7	2	1,8	18,6
Wydatki ogółem	38,9	39	37,6	41,6	40,2	44,1	42,2	45,9	44,3	48,3	46,5	468,6
Budżet państwa, w tym:	4,5	3,3	3,3	3,3	3,3	3,7	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	37,9
- świadczenie rodzicielskie	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	19,8
- świadczenie 4000 zł	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	4,4

- utworzenie i utrzymanie systemu teleinformatycznego MRiPS	1,9	1,1	1,1	1,1	1,1	1,5	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	13,3
- systemy informatyczne (KRUS) – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	0,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,4
JST (powiat- waloryzacja wynagrodzeń)	18,1	18,8	17,3	20,3	18,8	21,2	19,7	22,3	20,7	23,4	21,8	222,4
w tym rodziny pomocowe	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	2,2
JST (gmina – waloryzacja wynagrodzeń)	4,8	5	4,6	5,3	4,9	5,6	5,2	5,9	5,4	6,2	5,7	58,6
FUS/FER (zasiłki macierzyńskie)	9,6	9,9	10,3	10,6	11	11,3	11,7	12	12,4	12,8	13,1	124,7
FUS/FER (zasiłki macierzyńskie z tytułu urlopu ojcowskiego)	1,9	2	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6	25
Saldo ogółem	-29,5	-29,2	-28,5	-31,3	-30,5	-33,4	-32,2	-34,8	-33,8	-36,7	-35,7	-355,6
Budżet państwa	-1,2	0,1	0	0,1	0	-0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,2	-0,2
JST (powiat- waloryzacja wynagrodzeń))	-18,1	-18,8	-17,3	-20,3	-18,8	-21,2	-19,7	-22,3	-20,7	-23,4	-21,8	-222,4
JST (gmina – waloryzacja wynagrodzeń)	-4,8	-5	-4,6	-5,3	-4,9	-5,6	-5,2	-5,9	-5,4	-6,2	-5,7	-58,6
FUS/FER	-6,9	-7,1	-8	-7,5	-8,4	-8,2	-9	-8,7	-9,6	-9,4	-10,2	-93
NFZ	1,5	1,6	1,4	1,7	1,6	1,8	1,6	1,9	1,7	2	1,8	18,6
Źródła finansowania	Utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej, w tym koszty wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i finansowanie rodzin pomocowych, stanowi zadanie własne samorządu powiatowego i jest współfinansowane przez samorząd gminny. Wydatki z tego tytułu są finansowane przez jednostki samorządu terytorialnego i nie stanowią podstawy o występowanie o dodatkowe środki z budżetu państwa. Zasiłki macierzyńskie – Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Emerytalno-Rentowy, świadczenia rodzicielskie i świadczenie 4000 zł – budżet państwa – wydatki na ten cel będą sfinansowane w ramach corocznie ustalanego limitu wydatków dla poszczególnych części budżetowych (bez ponoszenia dodatkowych wydatków z budżetu państwa) i nie będą one stanowiły podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa na ten cel w roku bieżącym i w latach kolejnych. Systemy teleinformatyczne – realizacja zadań wynikających z projektu ustawy dla MRiPS (w ciągu 10 lat – 13,3 mln zł, w 2022 – 1,9 mln zł) oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (KRUS) (w 2022 – 0,4 mln zł), obejmująca zapewnienie systemu informatycznego oraz jego obsługę, zostanie sfinansowana w ramach corocznie ustalanego limitu wydatków, w tym wysokości wynagrodzeń, bez konieczności ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa i nie będzie stanowiła podstawy do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa na ten cel w roku bieżącym i w latach kolejnych.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	1) Zmiany sposobu waloryzacji wynagrodzeń rodzin zastępczych Do obliczeń przyjęto wariant „bez zmian” zdefiniowany jako wysokość wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych na poziomie ustawowym 2000 zł brutto (2600 zł dla rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego) z uwzględnieniem przeprowadzonych waloryzacji o wskaźnik 102,3 i 106 dla roku 2020 i przewidywanym wzrostem wynagrodzeń na poziomie inflacji, zgodnym z wytycznymi makroekonomicznymi Ministerstwa Finansów (z sierpnia 2021 r.), w 2020 r. i kolejnych latach. Uwzględniając dane ze sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (przeciętne wydatki na wynagrodzenie w poszczególnych rodzajach rodzin zastępczych), metodą ekspercką oszacowano liczbę rodzin, których wynagrodzenia nie osiągnęły wynagrodzenia brutto w wysokości 3100 zł w 2022 r. W wariantcie po zmianach uwzględniono minimalną kwotę wynagrodzenia dla rodzin zastępczych w wysokości 3100 zł brutto w 2022 r. Założono, że pierwsza waloryzacja kwoty wynagrodzenia przeprowadzono będzie w 2023 r. wskaźnikiem inflacji za 2022 r. Kolejna waloryzacja przeprowadzana jest po przekroczeniu skumulowanego wskaźnika inflacji w wysokości 105%, z kolejnych lat od ostatniej waloryzacji. Na podstawie wytycznych makroekonomicznych (z sierpnia 2021 r.) oszacowano, że kolejne waloryzacje przeprowadzone zostaną w 2025 r., 2027 r. i 2029 r.											

Mając na uwadze fakt, że obecnie przeciętna wysokość wynagrodzenia rodzin zastępczych przewyższa wysokość przewidywanego minimalnego wynagrodzenia rodzin zastępczych, zakłada się, że skutki proponowanych zmian nie spowodują konieczności zwiększania środków finansowych znajdujących się w dyspozycji jednostek samorządu terytorialnego.

2) Rodziny pomocowe

Dane sprawozdawcze z realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazują, że stan zatrudnienia rodzin pełniących funkcje pomocowe jest nieznaczny i na koniec roku sprawozdawczego nie przekracza 250 rodzin. Jednocześnie dane dotyczące wydatków na świadczenia z tytułu pełnienia funkcji rodziny pomocowej (1 190 tys. zł w 2020 r.) wskazują, że koszty wynagrodzeń (6,5 tys. zł brutto brutto) w tych rodzinach znacznie przewyższają minimalne wynagrodzenie.

Przyjęto zatem założenie, że skutki zaproponowanej zmiany dotyczącej rodzin pomocowych dotkną nie więcej niż 30% z nich. Dla tak przyjętych założeń skutki finansowe wyniosą ok. 200 tys. zł rocznie.

3) Zasiłki macierzyńskie

Na podstawie danych z 2021 r. o liczbie dni zasiłkowych i kwotach zasiłków macierzyńskich oraz na podstawie liczby dzieci adoptowanych w wieku pow. 7. roku życia w 2020 r. do ukończenia 14. roku życia, z wyłączeniem adopcji wewnątrzmażeńskich, oszacowano skutki nadania uprawnień do urlopu w wymiarze urlopu macierzyńskiego i rodzicielskiego:

1) 52 tygodni – w przypadku przyjęcia jednego dziecka (52x7dni=364 dni zasiłkowe);

2) 65 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia dwojga dzieci (65x7dnia=455 dni zasiłkowych);

3) 67 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia trojga dzieci;

4) 69 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia czworga dzieci;

5) 71 tygodni – w przypadku jednoczesnego przyjęcia pięciorga i więcej dzieci.

Przeciętna dzienna wysokość zasiłku macierzyńskiego w 2021 r. wyniosła 95,22 zł. Na podstawie liczby orzeczeń sądów o przysposobieniach i liczby dzieci, które zostały przysposobione w 2020 r. określono liczbę adopcji obejmujących jedno dziecko w wieku 7–14 lat (215 przysposobień) i liczbę przysposobień obejmujących więcej niż jedno dziecko (43 przysposobienia), dla których przyjęto odpowiednio 364 i 455 dni zasiłkowych.

Wobec niewielkiej liczby adopcji z trojgiem i więcej dzieci w obliczeniach ograniczono się do przypadków adopcji jednego dziecka i dwojga dzieci.

Do obliczeń przyjęto wzrost przeciętnej dziennej stawki zasiłku macierzyńskiego zgodnie z dynamiką realną wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej wg wytycznych makroekonomicznych Ministerstwa Finansów z sierpnia 2021 r.

Rok	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Dynamika realna wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej	103,3	103,4	103,4	103,5	103,1	103,1	103,1	103,0	103,0	103,0	103,0
Dzienna wysokość zasiłku macierzyńskiego	98,4	101,7	105,2	108,8	112,2	115,7	119,3	122,9	126,5	130,3	134,3

Powyższe rozwiązanie zostanie sfinansowane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Emerytalno-Rentowego. Wydatki na ten cel wyniosą od 9,6 mln zł w 2022 r. do 13,1 mln zł w 2032 r. Mając na uwadze środki znajdujące się w planie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości ponad 300 mld zł i 18 mld zł w Funduszu Emerytalno-Rentowym, przewidywane wydatki stanowią tysięczne części procenta środków znajdujących się w planie Funduszy.

4) Zasiłki macierzyńskie z tytułu urlopu ojcowskiego

Na podstawie danych z 2021 r. o liczbie dni zasiłkowych i kwotach zasiłków macierzyńskich z tytułu urlopu ojcowskiego oraz na podstawie liczby dzieci adoptowanych w wieku pow. 7. roku życia w 2020 r. (806 osób) oszacowano skutki nadania uprawnień do urlopu ojcowskiego w wymiarze 2 tygodni (14 dni zasiłkowych) osobom przysposabiającym (ojcom) dzieci pow. 7. roku życia.

Przeciętna dzienna wysokość zasiłku macierzyńskiego z tytułu urlopu ojcowskiego w 2021 r. wyniosła 165,32 zł.

Do obliczeń przyjęto wzrost przeciętnej dziennej stawki zasiłku macierzyńskiego zgodnie z dynamiką realną wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej wg wytycznych makroekonomicznych Ministerstwa Finansów z sierpnia 2021 r.

Rok	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Dynamika realna wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej	103,3	103,4	103,4	103,5	103,1	103,1	103,1	103,0	103,0	103,0	103,0
Dzienna wysokość zasiłku macierzyńskiego o z tytułu urlopu ojcowskiego	170,8	176,6	182,6	189,0	194,8	200,9	207,1	213,3	219,7	226,3	233,0 9

Powyższe rozwiązanie zostanie sfinansowane z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i Funduszu Emerytalno-Rentowego. Wydatki na ten cel wyniosą od 1,9 mln zł w 2022 r. do 2,6 mln zł w 2032 r. Mając na uwadze środki znajdujące się w planie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w wysokości ponad 300 mld zł i 18 mld zł w Funduszu Emerytalno-rentowym, przewidywane wydatki stanowią tysięczne części procenta środków znajdujących się w planie Funduszu.

5) Świadczenia rodzicielskie

Na podstawie danych o liczbie adopcji dzieci powyżej 7. roku życia w 2020 r. (806 przysposobień) oszacowano, że liczba osób, które mogą skorzystać ze świadczenia rodzicielskiego, wyniesie 144 osoby. Wartość świadczenia wnosi 1000 zł i jest wypłacane przez 12 miesięcy. W skutkach finansowych uwzględniono koszty obsługi.

6) Świadczenia 4000 zł

Na podstawie danych o liczbie dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością przysposobionych w 2020 r. (108 dzieci) oszacowano roczny koszt świadczeń w wysokości 4000 zł na kwotę 0,4 mln zł rocznie wraz z kosztami obsługi.

7) System teleinformatyczny w zakresie pieczy zastępczej

Szacuje się, że stworzenie systemu teleinformatycznego umożliwiającego prowadzenie rejestru zostanie sfinansowane w ramach corocznie ustalanego limitu wydatków budżetu MRiPS, a wydatki na ten cel wyniosą 1,9 mln zł w 1. roku funkcjonowania ustawy oraz 1,1 mln zł w latach kolejnych z tytułu utrzymania aplikacji. Środki te obejmują także trzy etaty (z czego 2 w departamencie Informatyki i jeden w departamencie merytorycznym) z wynagrodzeniem brutto 8 100,00 zł (jeden) z trzynastką od 2023 r., zakup infrastruktury, licencji i sprzętu (serwerownia), utrzymanie i rozwój systemu teleinformatycznego, w którym będzie się znajdował rejestr pieczy zastępczej.

8) Rzecznik Praw Dziecka

Koszty nowych zadań Rzecznika Praw dziecka zostaną sfinansowane w ramach planu jego wydatków.

9) Modernizacja systemu teleinformatycznego KRUS

Wprowadzenie powyższych zmian w życie będzie wiązało się z koniecznością modyfikacji przez KRUS systemu informatycznego nSIU „Świadczenia”. Z szacunków KRUS koszt modernizacji powyższego systemu, przy założeniu maksymalnych ograniczeń, wyniesie około 400 tys. zł.

10) Odprawy

Wypłata odpraw pieniężnych dla pracowników, z którymi została rozwiązana umowa o pracę w związku z wprowadzoną zmianą podmiotu realizującego świadczenie wychowawcze, jest finansowana ze środków pochodzących z otrzymanej dotacji na świadczenie wychowawcze.

Z danych ze sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji świadczeń wychowawczych wynika, że w listopadzie 2021 r. do realizacji ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci zatrudnionych na umowę o pracę było 4 192 osoby w przeliczeniu na pełne etaty.

Umożliwienie wychowankom regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych pozostania w placówce po ukończeniu 18. roku życia – biorąc pod uwagę znikomą liczbę wychowanków (5 w 2020 r.), nie ma podstaw do obliczenia skutków finansowych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	33	34	33	36	38	41	408
	(dodaj/usuń)							

W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wykazane kwoty uwzględniają sumę kosztów wynikających ze wzrostu wydatków na zasiłki macierzyńskie oraz zasiłki macierzyńskie z tytułu urlopu ojcowskiego, świadczenie rodzicielskie, świadczenie w wysokości 4000 zł i koszty zmiany sposobu waloryzacji wynagrodzeń zawodowych rodzin zastępczych pomniejszone o koszty pracodawcy. Wpływ na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych: projekt ustawy wpływa w sposób znaczący na sytuację rodzin wychowujących dzieci. Projekt nie wywiera wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Projekt zakłada wprowadzenie procedury polegającej na obowiązku weryfikacji osób w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym, ubiegających się o wykonywanie pieczy zastępczej.

Projekt zakłada również wprowadzenie przy użyciu systemu teleinformatycznego rejestru obejmującego:

- 1) wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz osób niepełnoletnich opuszczających rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6 ww. ustawy, z podziałem na dzieci umieszczone lub przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz na osoby, o których mowa w art. 37 ust. 2–4 i 6 ww. ustawy, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, i osoby niepełnoletnie opuszczające rodzinną pieczę zastępczą, o których mowa w art. 37 ust. 5 i 6 ww. ustawy, przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej i poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- 2) wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 3) wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka;
- 4) wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe albo zawodowe;
- 5) wykaz rodzinnych domów dziecka;
- 6) wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych;
- 7) wykaz osób usamodzielnianych.

Podstawowym celem jest szybszy dostęp i bieżąca aktualizacja informacji o wyżej wymienionych dzieciach i osobach, pomiędzy odpowiednimi podmiotami, w szczególności sądami, a jednostkami odpowiedzialnymi za określone formy pieczy zastępczej. Obecnie prowadzenie rejestru placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych oraz wolnych miejsc w tych placówkach i ośrodkach na terenie województwa należy do zadań wojewody. Z kolei prowadzenie rejestru osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz osób pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka należy do zadań starosty, który zobligowany jest do przekazywania tych informacji do właściwego sądu.

Oprócz ww. rejestrów projekt zakłada stworzenie centralnego systemu teleinformatycznego służącego do przetwarzania danych w ramach procedur dotyczących spraw z zakresu adopcji. Celem podstawowym powyższej zmiany jest zwiększenie liczby

adopcji krajowych. Natomiast jako cel pośredni można także wskazać usprawnienie i przyspieszenie procedury wymiany informacji pomiędzy ośrodkami adopcyjnymi mającymi siedzibę w różnych województwach. Istotą wprowadzanych zmian ma być szybsze udostępnianie oraz bieżąca aktualizacja danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie pomiędzy ośrodkami adopcyjnymi, w tym prowadzącymi wojewódzkie banki danych, oraz centralnym bankiem danych. Obecnie każdy z ośrodków posługuje się własnym systemem, a wymiana informacji pomiędzy nimi nie jest ujednolicona. Planowana operacja przetwarzania danych, w opinii wnioskodawcy, jest proporcjonalna w stosunku do zakładanych celów, a planowane zabezpieczenia gwarantują ochronę danych osobowych.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Nie dotyczy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Zmiany wynikające z uruchomienia systemu teleinformatycznego w zakresie pieczy zastępczej. Zmiany w zakresie prowadzenia postępowań adopcyjnych i opiekuńczych.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Proponuje się, aby ustawa weszła w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 3 miesięcy od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 15, który wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 2022 r.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Po pełnym roku funkcjonowania ustawy w oparciu o sprawozdania rzeczowo-finansowe. Ewaluacja punktowa na potrzeby Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Miernik: liczba orzeczonych adopcji.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

Raport z konsultacji publicznych oraz opiniowania projektu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248). W trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

W trakcie konsultacji publicznych i opiniowania projektu ustawy stanowisko zaprezentowali m.in.: wojewodowie, Urząd Ochrony Danych Osobowych, Sąd Najwyższy, Forum Związków Zawodowych, Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”, oraz liczne organizacje pozarządowe w tym: Ogólnopolska Koalicja Ośrodków Adopcyjnych, Koalicja na rzecz Rodzinnej Opieki Zastępczej, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „CENTRUM”, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Asystentów Rodziny, Oddział Wielkopolski Stowarzyszenia Zastępczego Rodzicielstwa, SOS Wioski Dziecięce, Stowarzyszenie Katolickich Ośrodków Adopcyjnych, Stowarzyszenie na Rzecz Leczenia Niepłodności i Wspierania Adopcji "Nasz Bocian", Ogólnopolskie Stowarzyszenie Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Dla Naszych Dzieci.

Zgłoszone uwagi dotyczyły przede wszystkim:

- zmian w zakresie wynagrodzeń i podstaw zatrudnienia rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka;
- zmian z zakresie zatrudniania asystentów rodziny i wypłaty dodatków analogicznych do dodatków wypłacanych pracownikom socjalnym;
- ograniczenia roli instytucjonalnych form pieczy zastępczej w zakresie opieki nad dziećmi;
- zmian w zakresie funkcjonowania ośrodków adopcyjnych;
- zapewnienia rodzinom zastępczym dodatkowych przywilejów umacniających ich pozycję zawodową oraz dodatkowego profesjonalnego wsparcia;

- możliwości swobodnego wyboru organizatora przez osoby zainteresowane pełnieniem funkcji rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinne domy dziecka;
- obligatoryjności, przy zgodzie opiekuna zastępczego, przyjęcia do rodzinnej pieczy zastępczej małoletniego z terenu innego powiatu;
- umożliwienia powrotu pełnoletniemu wychowankowi pieczy zastępczej po jej opuszczeniu i rozpoczęciu procesu usamodzielniania do dotychczasowej formy pieczy zastępczej;
- wprowadzenia rejestru obejmującego: wykaz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej, o których mowa w art. 37 ust. 2–5, z podziałem na dzieci umieszczone lub przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej oraz poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz na osoby, o których mowa w art. 37 ust. 2–5, przebywające w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej i poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej; wykaz osób posiadających pozytywną lub negatywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka; wykaz kandydatów zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka; wykaz rodzin zastępczych z podziałem na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe; wykaz rodzinnych domów dziecka; wykaz placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych; wykaz osób usamodzielnianych;
- poprawy sytuacji osób usamodzielnianych (w tym osób z niepełnosprawnością) oraz zniesienie kryterium dochodowego uprawniającego do uzyskania świadczeń z tytułu usamodzielniania i zagospodarowania.

Wszystkie zgłoszone uwagi zostały poddane szczegółowej analizie. Uwagi zgodne z celem i założeniami przedmiotowego projektu zostały uwzględnione. Pozostałe zostaną wzięte pod uwagę przy kolejnej nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego wyraziła pozytywną opinię o projekcie.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego

Na podstawie art. 48 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór zaświadczenia kwalifikacyjnego zawierającego potwierdzenie ukończenia szkolenia, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, spełniania warunków i posiadania predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. poz. 1609).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem...

MINISTER
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

¹⁾ Minister Rodziny i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – rodzina, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 416).

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
z dnia
(poz.)

WZÓR

.....
(pieczęć organizatora rodzinnej
pieczy zastępczej)

**ZAŚWIADCZENIE KWALIFIKACYJNE NR
WYDANE W DNIU**

Na podstawie świadectwa ukończenia szkolenia

.....
(data i miejsce wystawienia świadectwa)

zaświadcza się, że Pan(i)

.....
(imiona i nazwisko kandydata)

.....
(data i miejsce urodzenia kandydata)

.....
(adres zamieszkania kandydata: ulica, nr domu, nr lokalu, kod pocztowy, miejscowość, powiat, województwo)

oraz Pan(i) (wypełnić jedynie w przypadku, gdy zaświadczenie wydawane jest wspólnie dla obojga małżonków)

.....
(imiona i nazwisko kandydata)

.....
(data i miejsce urodzenia kandydata)

.....
(adres zamieszkania kandydata: ulica, nr domu, nr lokalu, kod pocztowy, miejscowość, powiat, województwo)

na podstawie skierowania wydanego przez

.....
(nazwa organizatora rodzinnej pieczy zastępczej kierującego na szkolenie)

ukończył(a) szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej/rodziny zastępczej niezawodowej/prowadzenia rodzinnego domu dziecka*

prowadzone przez

.....
.....

(nazwa i adres podmiotu prowadzącego szkolenie)

na podstawie programu

.....
.....

(nazwa i autor programu, nr decyzji Ministra Rodziny i Polityki Społecznej o zatwierdzeniu programu)

w terminie

.....

w wymiarze

.....

Szkolenie zostało zorganizowane przez

..... W

(nazwa organizatora rodzinnej pieczy zastępczej)

Zaświadczenie jest ważne 2 lata od dnia jego wydania.

OPINIA

Na podstawie przeprowadzonej analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447), oraz zgromadzonych dokumentów, w szczególności opinii pedagogiczno-psychologicznej

.....

zaświadcza się, że Pan(i)

.....

(imiona i nazwisko kandydata)

spełnia warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej/rodziny zastępczej niezawodowej/prowadzenia rodzinnego domu dziecka*, o których mowa w art. 42 ust. 1—3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz posiada predyspozycje do sprawowania pieczy zastępczej,

a także został(a) zakwalifikowany(na) do pełnienia funkcji**:

1) rodziny zastępczej zawodowej/rodziny zastępczej niezawodowej/prowadzenia rodzinnego domu dziecka*, sprawującej(cego) opiekę i wychowanie nad noworodkiem/dzieckiem w wieku niemowlęcym/przedszkolnym/szkolnym*;

2) rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego;

3) rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej sprawującej opiekę i wychowanie nad dzieckiem posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności/dzieckiem umieszczonym na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich/małoletnią matką z dzieckiem*.

.....
(miejscowość i data)

.....
(podpis osoby upoważnionej)

* Niepotrzebne skreślić.

** Zaznaczyć właściwe.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego stanowi realizację delegacji ustawowej zawartej w art. 48 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) i ma na celu dostosowanie wzoru przedmiotowego zaświadczenia do ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...), która wejdzie w życie ... Obecnie wzór ten uregulowany jest w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. poz. 1609).

Zawarty w projektowanym rozporządzeniu wzór zaświadczenia kwalifikacyjnego uwzględnia wprowadzony nowelizacją termin 2 lat ważności wydanego zaświadczenia oraz uzupełnia treść zaświadczenia poprzez obowiązek podania nazwy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej kierującego na szkolenie.

Nowy wzór zaświadczenia uwzględnia również przejrzysty i jednoznaczny sposób wprowadzania danych osobowych, gdy kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka są wspólnie oboje małżonkowie.

Wprowadzone zmiany sprzyjają zwiększeniu przejrzystości danych zawartych w zaświadczeniu i dostosowują treść zaświadczenia w odniesieniu do założeń nowelizacji.

W projektowanym rozporządzeniu brak jest konieczności zamieszczania przepisów przejściowych. Zmiany w porównaniu do obowiązującego stanu prawnego wynikają przede wszystkim z nowelizacji i to właśnie nowelizacja zawiera rozstrzygnięcia w zakresie sytuacji przejściowych.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej. Nie wnioskowano zatem o wydanie opinii co do zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej do ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

W ocenie projektodawcy regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r.

w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Barbara Socha, Podsekretarz Stanu w MRiPS Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Katarzyna Napiórkowska – tel. 538 117 233	Data sporządzenia 12 kwietnia 2022 r. Źródło Art. 48 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) Nr w Wykazie prac
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowane rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego ma na celu dostosowanie wzoru przedmiotowego zaświadczenia do ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...), która wejdzie w życie ... Obecnie wzór ten uregulowany jest w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego (Dz. U. poz. 1609).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zawarty w projektowanym rozporządzeniu wzór zaświadczenia kwalifikacyjnego uwzględnia wprowadzony nowelizacją termin 2 lat ważności wydanego zaświadczenia oraz uzupełnia treść zaświadczenia poprzez obowiązek podania nazwy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej kierującego na szkolenie.

Nowy wzór zaświadczenia uwzględnia również przejrzysty i jednoznaczny sposób wprowadzania danych osobowych, gdy kandydatami do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka są wspólnie oboje małżonkowie.

Wprowadzone zmiany sprzyjają zwiększeniu przejrzystości danych zawartych w zaświadczeniu i dostosowują treść zaświadczenia w odniesieniu do założeń nowelizacji.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Powiaty	380	Dane administracyjne	Zmiana wzoru wydawanego przez powiaty zaświadczenia kwalifikacyjnego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projektowane rozporządzenie nie zostanie przesłane do konsultacji z partnerami społecznymi, bowiem nie dotyczy zakresu zadań związków zawodowych ani organizacji pracodawców.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych – wydział analiz

[illegible]

JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Nie dotyczy.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców. Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Projektowane rozporządzenie nie wywiera wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz:	
9. Wpływ na rynek pracy	
Projektowane rozporządzenie nie będzie wywierało wpływu na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie wpływa na pozostałe obszary
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem ...	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Nie dotyczy.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia

**w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w
tym metryki prowadzenia sprawy**

Na podstawie art. 175 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się wzór:

- 1) kwestionariusza wywiadu adopcyjnego, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. Traci moc rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2015 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy (Dz. U. poz. 1303).

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem...

MINISTER
RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

¹⁾ Minister Rodziny i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej – rodzina, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 6 października 2020 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rodziny i Polityki Społecznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 416).

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Rodziny i Polityki Społecznej
z dnia
(poz.)

Załącznik nr 1

WZÓR

(pieczęć ośrodka adopcyjnego)

KWESTIONARIUSZ WYWIADU ADOPCYJNEGO

I. Dane osobowe kandydatów (kandydata) do przysposobienia dziecka

1. Kandydatka

Imię i nazwisko

Nazwisko rodowe

Obywatelstwo.....

Adres miejsca zamieszkania wraz z kodem pocztowym oraz adres zwykłego pobytu

.....

Data urodzenia

Numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i seria dokumentu
potwierdzającego tożsamość.....

Stan cywilny

Pozbawianie, zawieszenie lub ograniczenie władzy
rodzicielskiej.....

Wykształcenie.....

Zawód.....

Miejsce pracy.....

2. Kandydat

Imię i nazwisko

Obywatelstwo.....

Adres miejsca zamieszkania wraz z kodem pocztowym oraz adres zwykłego

pobytu.....

Data urodzenia.....

Numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i seria dokumentu
potwierdzającego tożsamość.....

Stan cywilny

Pozbawianie, zawieszenie lub ograniczenie władzy
rodzicielskiej.....

Wykształcenie.....

Zawód.....

Miejsce pracy.....

II. Warunki materialno-bytowe

1. Źródła dochodów kandydatów (kandydatki/kandydata) do przysposobienia dziecka (na podstawie zeznania podatkowego oraz innych dokumentów wskazujących źródła dochodu) wraz z informacją o ich wysokości

Kandydatka

[illegible]

Kandydat

[illegible]

2. Warunki mieszkaniowe kandydatów (kandydatki/kandydata) do przysposobienia dziecka (metraż, liczba pomieszczeń, liczba osób wspólnie zamieszkujących, stosunek pokrewieństwa)

[illegible]

.....
.....
.....

III. Stan zdrowia

Aktualny stan zdrowia kandydatów (kandydatki/kandydata) do przysposobienia dziecka oraz choroby przebyte przez kandydatów (kandydatkę/kandydata) do przysposobienia dziecka, w tym choroby przewlekłe, operacje, leczenie specjalistyczne

Kandydatka

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Data zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej

.....
.....
.....

Kandydat

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Data zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej

.....
.....
.....

IV. Informacja o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego

Data wydania zaświadczenia:

Kandydatka.....
Kandydat.....

V. Informacja o figurowaniu lub niefigurowaniu w bazie danych Rejestru Sprawców Przepstępów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym

Data wydania zaświadczenia.....

Kandydatka.....

Kandydat.....

VI. Pozostałe dane

Dzieci pozostające na utrzymaniu, w tym pod władzą rodzicielską, wraz z danymi o ich wieku, stanie zdrowia i rozwoju – w celu doboru rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka

Kandydatka

.....
.....
.....
.....
.....

Kandydat

.....
.....
.....
.....
.....

Wyznanie i pochodzenie etniczne

Kandydatka

.....
.....

Kandydat

.....
.....

Dobrowolnie przedłożone referencje

Kandydatka

.....
.....

Kandydat

.....
.....

Stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa ze zgłoszonymi do przysposobienia dziećmi

Kandydatka

.....
.....

Kandydat

.....

.....
Wizerunek

Kandydatka

Kandydat

Numer telefonu i adres poczty elektronicznej

Kandydatka

.....
.....

Kandydat

.....
.....

Inne informacje wynikające z przeprowadzonego wywiadu adopcyjnego

.....
.....
.....
.....
.....

VII. Inne informacje, które kandydaci chcieliby podać

(data i podpis kandydatki do przysposobienia dziecka)

(data i podpis kandydata do przysposobienia dziecka)

VIII. Opinia i wnioski osoby przeprowadzającej wywiad

(data i podpis osoby przeprowadzającej wywiad)

WZÓR

KARTA DZIECKA

Ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia:

I. DANE OSOBOWE DZIECKA

Imię (imiona).....

Nazwisko.....

Data i miejsce urodzenia

Adres miejsca zamieszkania.....

Aktualne miejsce pobytu dziecka wraz z danymi kontaktowymi (w przypadku gdy dziecko przebywa w pieczy zastępczej, należy podać aktualny adres pobytu oraz określić formę pieczy, którą objęto dziecko; jeżeli jest to forma instytucjonalna, należy podać nazwę instytucji).....

Numer PESEL dziecka, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i seria dokumentu potwierdzającego tożsamość.....

Instytucja lub osoba zgłaszająca do ośrodka adopcyjnego informację uzasadniającą zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia.....

Wyznanie i pochodzenie etniczne.....

II. DANE O RODZICACH DZIECKA

1. Matka

Imię i nazwisko
Nazwisko rodowe
Numer PESEL
Data urodzenia.....
Dane dotyczące stanu zdrowia, w tym przebytych chorób

Inne dane mające wpływ na zdrowie dziecka

2. Ojciec

Imię i nazwisko.....
Numer PESEL.....
Data urodzenia.....
Dane dotyczące stanu zdrowia, w tym przebytych chorób.....

Inne dane mające wpływ na zdrowie dziecka

3. Informacje na temat utrzymywania przez rodzinę biologiczną kontaktów z dzieckiem

III. SYTUACJA PRAWNA DZIECKA**

1) Pozbawienie władzy rodzicielskiej:

matka: orzeczeniem sądu w.....
data.....; sygn. akt:
data uprawomocnienia się orzeczenia

ojciec: orzeczeniem sądu w.....
data.....; sygn. akt:

data uprawomocnienia się orzeczenia

2) Ograniczenie władzy rodzicielskiej:

matka: orzeczeniem sądu w

data.....; sygn. akt:

data uprawomocnienia się orzeczenia

ojciec: orzeczeniem sądu w

data.....; sygn. akt:

data uprawomocnienia się orzeczenia

3) Wyrażenie zgody na przysposobienie bez wskazania osoby przysposabiającego: matka: sąd, przed którym wyrażono zgodę:

data.....; sygn. akt:

ojciec: sąd, przed którym wyrażono zgodę:

data.....; sygn. akt:

4) Dziecko jest sierotą:

matka - data zgonu:

ojciec - data zgonu:

5) Dla dziecka został ustanowiony opiekun prawny:

orzeczeniem sądu w

data.....; sygn. akt:

imię i nazwisko opiekuna prawnego:

adres miejsca zamieszkania opiekuna prawnego:

6) Dane wynikające z postanowienia potwierdzającego uregulowanie sytuacji prawnej dziecka

.....

.....

7) Inne

IV. STOSUNEK DZIECKA DO PRZYSPOSOBIENIA

Data wysłuchania dziecka

Sposób oceny stosunku dziecka do przysposobienia

.....
.....
.....
.....

V. RODZEŃSTWO DZIECKA

1. Imię i nazwisko

Data i miejsce urodzenia.....

Sytuacja prawna.....

Aktualne miejsce pobytu.....

Data zgłoszenia informacji uzasadniającej zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia (ze wskazaniem ośrodka adopcyjnego)

2. Imię i nazwisko

Data i miejsce urodzenia.....

Sytuacja prawna.....

Aktualne miejsce pobytu.....

Data zgłoszenia informacji uzasadniającej zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia (ze wskazaniem ośrodka adopcyjnego)

3. Imię i nazwisko

Data i miejsce urodzenia.....

Sytuacja prawna.....

Aktualne miejsce pobytu.....

Data zgłoszenia informacji uzasadniającej zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia (ze wskazaniem ośrodka adopcyjnego)

VI. SZCZEGÓŁOWY OPIS POBYTU DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ

1.Data

umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej po raz pierwszy

a) Forma pieczy zastępczej

b) Opis przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej

c) Data i rodzaj przeprowadzonych badań

d) Ocena sytuacji dziecka

2. Data umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej po raz kolejny.....

a) Forma pieczy zastępczej

b) Opis przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej

c) Data i rodzaj przeprowadzonych badań

d) Ocena sytuacji dziecka

(data wypełnienia karty)

(podpis osoby sporządzającej kartę)

VII. DANE O STANIE ZDROWIA DZIECKA ORAZ O ROZWOJU DZIECKA***

Imię (imiona) dziecka

Nazwisko dziecka

Data i miejsce urodzenia dziecka

1. Dane o przebiegu ciąży i porodzie:

a) choroby matki podczas ciąży.....

b) przebieg porodu.....

2. Stan zdrowia dziecka po urodzeniu

waga.....

długość

obwód głowy

liczba punktów w skali Apgar

3. Przebyte choroby i hospitalizacja dziecka

4. Aktualny stan zdrowia dziecka

waga.....

wzrost.....

obwód głowy

wzrok

słuch.....

5. Badania neurologiczne i inne specjalistyczne wraz z opisem i datą ich wykonania

6. Ocena pediatry

(data wypełnienia karty)

(podpis i pieczęćka pediatry)

VIII. DANE O ROZWOJU PSYCHOFIZYCZNYM DZIECKA

1. Informacje o przebiegu rozwoju dziecka

2. Aktualny poziom rozwoju umysłowego i emocjonalno-społecznego dziecka

3. Ujawnione zaburzenia (opóźnienia) w rozwoju psychoruchowym dziecka, ich przyczyny, możliwość terapii oraz podstawy diagnozy, w tym daty przeprowadzonych badań

4. Inne uwagi

(data wypełnienia karty)

(podpis i pieczęć psychologa)

* Kartę dziecka należy wypełnić wielkimi literami. ** Właściwe wypełnić.

** * Wypełnia pediatra.

**** Wypełnia psycholog.

IX. METRYKA PROWADZENIA SPRAWY

Dane osobowe dziecka: Imię (imiona): Nazwisko: Data i miejsce urodzenia:					
Oznaczenie sprawy¹⁾					
Lp.	Czynność	Data czynności	Identyfikator dokumentu ²⁾	Imię i nazwisko osoby realizującej czynność	Uwagi
1	Zgłoszenie informacji o dziecku do ośrodka adopcyjnego (art. 164 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2022 r. poz. 447, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”)				
2	Wystąpienie o przekazanie opinii oraz dokumentacji, o których mowa w art. 139a ustawy, chyba że posiada te opinie oraz dokumentację lub nie istniał obowiązek sporządzenia tych opinii (art. 164 ust. 2 pkt 1 ustawy)				
3	Wystąpienie do wojewódzkiego banku danych o ustalenie sytuacji prawnej dziecka (art. 164 ust. 3 ustawy)				
4	Przekazanie przez wojewódzki bank danych informacji o sytuacji prawnej dziecka (art. 164 ust. 4 ustawy)				
5	Sporządzenie karty dziecka (art. 164 ust. 2 pkt 2 ustawy)				
6	Kwalifikacja dziecka do przysposobienia krajowego (art. 164 ust. 5 ustawy). W przypadku gdy po przeprowadzeniu kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego ośrodek adopcyjny nie zakwalifikuje dziecka do przysposobienia krajowego, informuje o tym odpowiednio organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektora regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektora interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (art. 164 ust. 5a ustawy) W przypadku gdy zmiana sytuacji dziecka ma wpływ na kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego, ośrodek adopcyjny dokonuje ponownej kwalifikacji dziecka do przysposobienia krajowego (art. 164 ust. 5b ustawy)				
7	Wskazanie kandydata do przysposobienia dziecka z banku danych				
8	Przekazanie dokumentacji kwalifikacyjnej dziecka do właściwego wojewódzkiego banku danych (art. 164 ust. 6 ustawy)				
9	Wystąpienie o uzupełnienie lub aktualizację dokumentacji kwalifikacyjnej (art. 164 ust. 8 ustawy)				
10	Przekazanie dokumentacji kwalifikacyjnej przez wojewódzki bank danych ośrodkom adopcyjnym na terenie własnego województwa i wojewódzkim bankom danych w pozostałych województwach (art. 164 ust. 7 ustawy)				
11	Przekazanie dokumentacji kwalifikacyjnej przez wojewódzkie banki danych ośrodkom adopcyjnym na terenie ich województwa (art. 164 ust. 9 ustawy)				
12	Wskazanie kandydata do przysposobienia dziecka				

13	Przekazanie dokumentacji kwalifikacyjnej do centralnego banku danych (art. 164 ust. 10 ustawy)				
14	Wystąpienie o uzupełnienie lub aktualizację dokumentacji kwalifikacyjnej (art. 164 ust. 12 ustawy)				
15	Brak kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego (art. 164 ust. 14 ustawy)				
16	Przekazanie informacji o braku kwalifikacji dziecka do przysposobienia międzynarodowego ośrodkowi adopcyjnemu odpowiedzialnemu za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego (art. 164 ust. 14 ustawy)				
17	Kwalifikacja dziecka do przysposobienia międzynarodowego (art. 164 ust. 11 ustawy)				
18	Pozyskanie informacji o zmianie sytuacji dziecka (art. 164 ust. 15 ustawy)				
19	Ponowna kwalifikacja dziecka do przysposobienia międzynarodowego (art. 164 ust. 15 ustawy)				
20	Przekazanie upoważnionemu ośrodkowi adopcyjnemu dokumentacji kwalifikacyjnej wraz z dokumentem potwierdzającym zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia międzynarodowego (art. 164 ust. 16 ustawy)				
21	Wskazanie kandydata do przysposobienia dziecka (art. 164 ust. 17 ustawy)				
22	Przekazanie organowi centralnemu dokumentacji kwalifikacyjnej wraz z dokumentem potwierdzającym zakwalifikowanie dziecka do przysposobienia międzynarodowego oraz dokumentacji dotyczącej kandydata do przysposobienia dziecka (art. 164 ust. 18 ustawy)				
23	Rozstrzygnięcie w przedmiocie zgody, o której mowa w art. 17 Konwencji Haskiej, wraz ze wskazaniem rodzaju rozstrzygnięcia (art. 164 ust. 20 ustawy)				
24	Prawomocne postanowienie sądu w sprawie przysposobienia dziecka				
25	Każdorazowa analiza sytuacji dziecka przeprowadzona przez ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego (art. 164 ust. 10a ustawy)				
26	Uzupełnienie dotychczasowej dokumentacji kwalifikacyjnej o zaktualizowaną dokumentację przez ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego (art. 164 ust. 10a ustawy).				
27	Przesłanie zaktualizowanej dokumentacji kwalifikacyjnej przez ośrodek adopcyjny odpowiedzialny za kwalifikację dziecka do przysposobienia krajowego do właściwego miejscowo ośrodka adopcyjnego prowadzącego wojewódzki bank danych oraz do centralnego banku danych (art. 164 ust. 10a ustawy).				
28	Przesłanie zaktualizowanej dokumentacji kwalifikacyjnej przez właściwy miejscowo ośrodek adopcyjny prowadzący wojewódzki bank danych do pozostałych ośrodków adopcyjnych prowadzących wojewódzkie banki danych oraz ośrodków adopcyjnym działających na terenie jego województwa (art. 164 ust. 10a ustawy).				

29	Przesłanie zaktualizowanej dokumentacji kwalifikacyjnej przez właściwy miejscowo ośrodek adopcyjny prowadzący wojewódzki bank danych ośrodkom adopcyjnym działającym na terenie ich województwa (art. 164 ust. 10a ustawy).				
----	---	--	--	--	--

- 1) Data wszczęcia lub znak sprawy oraz wskazanie ośrodka adopcyjnego prowadzącego sprawę.
- 2) Wskazanie jest możliwe przez podanie daty dokumentu (jeżeli w sprawie jest tylko jeden dokument z określoną datą) lub znaku pisma, lub innego niepowtarzalnego w danej sprawie identyfikatora dokumentu, do którego odnosi się dana czynność. Dopuszcza się dodatkowe oznaczenie dokumentów w sprawie w celu ułatwienia powiązania ich z wpisem w metryce sprawy.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy stanowi realizację delegacji ustawowej zawartej w art. 175 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) i ma na celu dostosowanie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka do ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...), która wejdzie w życie ... Obecnie wzory te uregulowane są w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2015 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy (Dz. U. poz. 1303).

Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada zwiększenie katalogu przetwarzanych informacji dotyczących kandydatów do przysposobienia dziecka oraz informacji dotyczących dzieci zgłoszonych do przysposobienia. Poszerzenie katalogu danych sprzyja zwiększeniu bezpieczeństwa dzieci, kreowaniu sytuacji dopasowania rodziców adopcyjnych pod kątem indywidualnych potrzeb dziecka, jego przeżyć, historii, doświadczeń, ewentualnych trudności, wymagań. Następuje w ten sposób wzmożona weryfikacja i identyfikacja zarówno kandydatów do przysposobienia dziecka, jak i dzieci. Zmiany dotyczące aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia pozwalają na poszukiwania kandydatów do przysposobienia danego dziecka na terenie całego kraju w oparciu o dokumentację odzwierciedlającą jego bieżącą sytuację. Dotychczasowa i zaktualizowana dokumentacja stanowią całość dokumentacji kwalifikacyjnej dziecka, z uwagi na konieczność zgromadzenia całokształtu obrazu sytuacji danego dziecka z uwzględnieniem wszystkich zmian (zmiany w zakresie stanu zdrowia, rozwoju, sytuacji rodzinnej).

W projektowanym rozporządzeniu brak jest konieczności zamieszczania przepisów przejściowych. Zmiany w porównaniu do obowiązującego stanu prawnego wynikają przede wszystkim z nowelizacji i to właśnie nowelizacja zawiera rozstrzygnięcia w zakresie sytuacji przejściowych.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej. Nie wnioskowano zatem o wydanie opinii co do zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej do ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej.

W ocenie projektodawcy regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Barbara Socha, Podsekretarz Stanu w MRiPS Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Katarzyna Napiórkowska – tel. 538 117 233	Data sporządzenia 12 kwietnia 2022 r. Źródło Art. 175 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 447) Nr w Wykazie prac
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowane rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy stanowi realizację delegacji ustawowej zawartej w art. 175 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i ma na celu dostosowanie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka do ustawy z dnia ... o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ...), która wejdzie w życie ... Obecnie wzory te uregulowane są w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 20 sierpnia 2015 r. w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz wzoru karty dziecka, w tym metryki prowadzenia sprawy (Dz. U. poz. 1303).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Nowelizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada zwiększenie katalogu przetwarzanych informacji dotyczących kandydatów do przysposobienia dziecka oraz informacji dotyczących dzieci zgłoszonych do przysposobienia. Poszerzenie katalogu danych sprzyja zwiększeniu bezpieczeństwa dzieci, kreowaniu sytuacji dopasowania rodziców adopcyjnych pod kątem indywidualnych potrzeb dziecka, jego przeżyć, historii, doświadczeń, ewentualnych trudności, wymagań. Następuje w ten sposób wzmoczona weryfikacja i identyfikacja zarówno kandydatów do przysposobienia dziecka, jak i dzieci. Zmiany dotyczące aktualizacji dokumentacji kwalifikacyjnej dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia pozwalają na poszukiwania kandydatów do przysposobienia danego dziecka na terenie całego kraju w oparciu o dokumentację odzwierciedlającą jego bieżącą sytuację. Dotychczasowa i zaktualizowana dokumentacja stanowią całość dokumentacji kwalifikacyjnej dziecka, z uwagi na konieczność zgromadzenia całokształtu obrazu sytuacji danego dziecka z uwzględnieniem wszystkich zmian (zmiany w zakresie stanu zdrowia, rozwoju, sytuacji rodzinnej).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Ośrodki Adopcyjne	63 wraz z filiami	Dane administracyjne	Zmiana stosowanych przez ośrodki adopcyjne wzorów kwestionariusza wywiadu adopcyjnego oraz karty dziecka

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projektowane rozporządzenie nie zostanie przesłane do konsultacji z partnerami społecznymi, bowiem nie dotyczy zakresu zadań związków zawodowych ani organizacji pracodawców.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych – wydział analiz

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Nie dotyczy.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców. Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Projektowane rozporządzenie nie wywiera wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie będzie wywierało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne
☐ sytuacja i rozwój regionalny
☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe

☐ demografia
☐ mienie państwowe
☐ inne:

☐ informatyzacja
☐ zdrowie

Omówienie wpływu

Nie wpływa na pozostałe obszary

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Rozporządzenie wejdzie w życie z dniem ...

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.